

1e voortgangsrapportage 2023

ZEVENAAR

04-05-2023

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Algemeen	3
Hoofdpijnen	4
Leeswijzer	11
Programma's	12
0. Bestuur en ondersteuning	13
1. Veiligheid	24
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	28
3. Economie	36
4. Onderwijs	43
5. Sport, cultuur en recreatie	47
6. Sociaal domein	56
7. Volksgezondheid en duurzaamheid	64
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	73
Financiën	78
Algemeen	79
Overzicht financiële mutaties in de 1e voortgangsrapportage	80
Financieel meerjarenbeeld	99
Overzicht van baten en lasten	103
Bijlagen	105
Overzicht begrotingswijzigingen tot de 1e Voortgangsrapportage	106

ALGEMEEN

HOOFDLIJNEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

Met deze eerste voortgangsrapportage informeren we u tussentijds over de voortgang van de begroting en geven we een prognose van het financiële resultaat voor 2023. Daarnaast biedt deze rapportage de mogelijkheid voor de raad om (bij) te sturen.

We liggen goed op koers om de doelstellingen van het coalitieakkoord en het collegeprogramma te behalen, zoals vastgelegd in de Meerjarenbegroting 2023-2026 die in november 2022 is vastgesteld. De meeste resultaten uit de begroting verlopen volgens plan en zijn groen gemarkeerd. Voor enkele resultaten zijn extra inspanningen of maatregelen nodig zijn om deze binnen de planning en het budget af te ronden. Deze zijn aangeduid met de kleuren oranje en rood.

Naast de resultaten uit de meerjarenbegroting hebben we de afgelopen maanden ook hard gewerkt aan resultaten die hierbuiten vielen. Zo hebben we als gemeente compensatie kunnen bieden aan inwoners en ondernemers die werden geconfronteerd met sterk gestegen energiekosten via een noodfonds.

Hoewel we een voortvarende start van deze nieuwe bestuursperiode hebben gemaakt zijn er onzekerheden op wereldwijd en landelijk niveau die invloed kunnen hebben op de haalbaarheid van onze doelstellingen. Vorig jaar overheerste de schrik over de uitgebroken oorlog in Oekraïne. Deze heeft inmiddels plaatsgemaakt voor het besef dat het om een conflict gaat waarvan het einde helaas nog niet in zicht is. De gevolgen zijn groot. Zo blijven we een ruim aantal vluchtelingen uit Oekraïne verwachten voor 2023. De internationale spanningen die het conflict met zich meebrengt, hebben tevens hun uitwerking op zaken als (grondstof)prijzen en handel.

Op landelijk niveau zijn stijgende kosten en tekorten een leidend motief. Zo hebben we te maken met stijgende kosten voor de jeugdzorg die opgelost moeten worden door de Hervormingsagenda Jeugd. Ook de huishoudelijke hulp en de uitzonderlijk hoge inflatie roepen vragen op over voldoende compensatie vanuit het Rijk via de algemene uitkering. De financiële gevolgen van de stijging van prijzen en lonen (cao-stijgingen) zijn aanzienlijk, voor zowel de gemeentelijke begroting als die van verbonden partijen. Daarnaast zullen de definitieve invoering van de Omgevingswet en de recente tussenuitspraak van de Raad van State omtrent de doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12 consequenties hebben. Als gemeente zijn we druk bezig met de voorbereidingen op deze belangrijke ontwikkelingen, met op de achtergrond de hardnekkige krapte op de arbeidsmarkt.

De belangrijke ontwikkelingen en onzekerheden hierboven onderstrepen dat we ons bewust moeten zijn van de uitdagingen waar we als gemeente voor staan. We zullen de risico's daarom goed blijven analyseren en beoordelen hoe ze van invloed zijn op onze financiële situatie. We blijven ons inzetten om de doelstellingen van het coalitieakkoord en het collegeprogramma te behalen.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

In dit hoofdstuk geven wij u op hoofdlijnen inzicht in het verloop van de begroting en de actuele financiële ontwikkelingen. In het hoofdstuk Financiën vindt u een uitgebreide specificatie van de financiële effecten van deze 1e voortgangsrapportage. Bij de 1e voortgangsrapportage zijn alle effecten boven de € 25.000 in beeld gebracht.

Exploitatie (bedragen x€ 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjarenbegroting 2023-2026	-392	3.709	5.508	-1.948
Tot 1e voortgangsrapportage	-24	85	108	226
Saldo tot de 1e voortgangsrapportage	-416	3.794	5.616	-1.721
Mutaties 1e voortgangsrapportage				
1. Autonome ontwikkelingen	-919	488	365	2.306
2. Actualisatie bestaand beleid	-4.516	-2.203	-1.975	-2.151
3. Nieuw beleid	-62	0	0	0
Totaal 1e voortgangsrapportage	-5.496	-1.715	-1.610	155
Begrotingssaldo na de 1e voortgangsrapportage	-5.912	2.079	4.006	-1.566

Toelichting financieel meerjarenbeeld

Het saldo in de primitieve begroting 2023 was € 392.000 negatief. De mutaties die volgen uit deze 1e voortgangsrapportage (VGR) komen in 2023 uit op een nadeel van € 5.496.000.

Veel mutaties hebben betrekking op loon- en prijsstijgingen, voor een deel bij verbonden partijen. Maar ook de zorgkosten, zowel jeugd als Wmo, hebben een grote impact in deze voortgangsrapportage. Op basis van de uitkomsten van 2022 moeten de ramingen voor de zorgkosten voor 2023 naar boven worden bijgesteld. Ook de uitkeringslasten (BUIG) zijn geactualiseerd en laten een nadeel zien in 2023.

Compensatie voor de gestegen kosten verwachten wij van het rijk. Vooruitlopend op de meicirculaire veronderstellen wij geen volledige compensatie van het rijk en daarmee drukken de gestegen lasten op het begrotingsresultaat.

Het totaal van de mutaties leidt tot een geactualiseerd begrotingssaldo voor 2023 van € 5.912.000 negatief. Omdat een aantal mutaties structureel doorwerken verslechtert ook het begrotingsresultaat voor de komende jaren. De jaren 2024 en 2025 blijven positief, 2026 blijft negatief.

Mutaties met een financieel effect van € 100.000 of meer:

Hieronder vindt u een tabel waarin de mutaties met een budgettair effect op de begroting van meer dan € 100.000 worden gepresenteerd. Daarna worden deze mutaties toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Mutatie omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>Overzicht van de mutaties >= € 100.000</i>				
1. Autonome ontwikkelingen	-686	470	347	2.288
Actualiseren uitkeringslasten en baten	-400 N	0 V	0 V	0 V
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	913 V	-14 N	-776 N	1.096 V
Algemene uitkering - vrijval stelposten	1.130 V	1.232 V	1.335 V	1.389 V
Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	-478 N	0 V	0 V	0 V
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD	-260 N	0 V	0 V	0 V
Bijdrage VGGM - brandweer	-192 N	0 V	0 V	0 V
Dividend Alliander	-120 N	0 V	0 V	0 V
Effecten cao	-1.106 N	-1.106 N	-1.106 N	-1.106 N
OZB-niet-woningen	1.130 V	1.130 V	1.130 V	1.130 V
OZB-woningen	115 V	115 V	115 V	115 V
Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	-325 N	-366 N	-351 N	-336 N
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	-1.093 N	-522 N	0 V	0 V
2. Actualisatie bestaand beleid	-4.159	-2.241	-2.036	-2.172
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	0 V	0 V	198 V	0 V
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	81 V	145 V	176 V	165 V
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	190 V	0 V	0 V	0 V
Bijstelling eigen bijdragen Wmo	100 V	100 V	100 V	100 V
Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	-100 N	0 V	0 V	0 V
Herstelplan continuïteit Pluryn	-315 N	0 V	0 V	0 V
Inhuurverplichtingen sociaal domein	-500 N	0 V	0 V	0 V
Kostenstijging Jeugdhulp	-1.259 N	-1.259 N	-1.259 N	-1.259 N
Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	-975 N	-998 N	-1.022 N	-1.049 N
Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	-230 N	-230 N	-230 N	-230 N
Minimabeleid - Energietoeslag 2023	-1.151 N	0 V	0 V	0 V
Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	0 V	0 V	0 V	100 V

(V = Voordeel; N = Nadeel)

Toelichting bij de mutaties met een financieel effect van € 100.000 of meer:

1. Autonome ontwikkelingen

Actualiseren uitkeringslasten en baten 400.000 N

De ramingen zijn aangepast aan de prognose van de RSD (ontwikkelingen tot en met februari 2023) en aanpassing van het voorlopig BUIG budget waarbij rekening is gehouden met verhogingen in verband met de aanpassing van het 'Wettelijk Minimum Loon' en het effect hiervan voor de uitkeringslasten/-baten.

Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022 913.000 V

In de decembercirculaire 2022 heeft het Rijk een fout met betrekking tot de WOZ-ramingen in de septembercirculaire 2022 gecorrigeerd. Om die reden presenteren wij deze twee circulaire's gezamenlijk. De septembercirculaire 2022 laat naast het accres ook een correctie loon- en prijsontwikkeling zien als gevolg van een gewijzigde berekeningsmethodiek door het Rijk. Hierover hebben wij u in RIB 2022-066 geïnformeerd. In de algemene uitkering zit een compensatie vanwege gestegen inflatie. Dit bedrag van € 930.000 zetten wij apart om de budgetten te verhogen met de gestegen inflatie. Het Rijk raamt de vergoeding voor het BCF onder plafond niet structureel. Dit leidt tot incidentele voordelen in de jaarrekening. Om dit te voorkomen nemen we hiervoor een structurele stelpost op van € 700.000. In de septembercirculaire is voor 2026 eenmalig een rijksbijdrage opgenomen voor een bedrag van € 2.191.000. Hierdoor verplaatst het ravijnjaar zonder rijksmaatregelen zich naar 2027.

Algemene uitkering - vrijval stelposten 1.130.000 V

Vanuit de algemene uitkering is op basis van de september- en decembercirculaire 2022 een stelpost opgenomen van € 930.000. Zie ook de toelichting in deze voortgangsrapportage met betrekking tot de algemene uitkering. Omdat er in deze voortgangsrapportage veel mutaties zijn die betrekking hebben op loon- en prijsstijgingen zetten wij deze stelpost in.

Naast deze stelpost hebben wij ook nog een stelpost groei. Deze stelpost loopt op van € 200.000 in 2023 tot € 459.000 in 2026. Wij stellen voor om ook deze stelpost ook in te zetten bij deze voortgangsrapportage.

Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening) 478.000 N

De hogere bijdrage aan de MGR voor de module WgSW is veroorzaakt door de loonkostenontwikkeling (CAO en verhoging van het minimumloon), extra incidentele uitkering en aanpassingen gebaseerd op het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2022. De structurele effecten worden verwerkt in de 'Kadernota 2024-2027'

Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD 260.000 N

I.v.m. hogere CAO afspraken en overige prijsstijgingen, t.o.v. de primitieve begroting, zijn wijzigingen doorgevoerd in de begroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling voor het programma RSD (regionale sociale dienst). De hogere bijdrage heeft betrekking op de exploitatie, dienstverlening en participatie. De structurele mutaties voor de meerjarenbegroting 2024-2027 worden verwerkt in de Kadernota.

Bijdrage VGGM - brandweer 192.000 N

in de begroting 2024 van VGGM is een verhoging opgenomen in verband met loon- en prijsindexatie. Deze toename is een direct gevolg van de hoge inflatie resulterend in sterke loonstijging en prijsstijging van huur, onderhoudskosten en ICT-middelen.

Dividend Alliander 120.000 N

In 2022 behaalde Alliander een nettoresultaat van € 198 miljoen (2021: € 242 miljoen). De bedrijfskosten zijn gestegen als gevolg van hogere kosten voor de netverliezen en hogere tarieven die door TenneT in rekening worden gebracht. Het lagere resultaat heeft gevolgen voor de uitkering van het dividend.

Effecten cao 1.106.000 N

Op 6 april is er een definitief cao-akkoord voor de gemeentelijke sector gesloten. Er is een salarisstijging voor iedereen afgesproken, waarbij de nadruk ligt op medewerkers in de eerste schalen in het loongebouw. Gemiddeld voor onze medewerkers komt de stijging uit op ± 8%, waarbij we in de begroting met 3,3% hadden gerekend.

OZB-niet-woningen

1.130.000 V

Op basis van nieuwe gegevens ramen we een structurele meeropbrengst OZB niet-woningen van € 1.130.000. Oorzaak is met name de WOZ-waardestijging van de courante niet-woningen die bij de tariefberekening in september 2022 nog niet in beeld was. Het gaat om een stijging van ± 16%. Zoals gebruikelijk is de tariefberekening gebaseerd op een geschatte WOZ-herwaardering. Hierin nemen we areaalontwikkeling en leegstand mee. In de periode tussen de inschatting in september 2022 en de definitieve aanslagoplegging in februari 2023 scherpen onze taxateurs de herwaardering aan. De totale WOZ-waarde van de niet-woningen heeft een verband met de algemene uitkering.

OZB-woningen

115.000 V

Bij de OZB woningen schatten we een structurele meeropbrengst in van € 115.000. Dit is ongeveer 1,5%. Wij vinden dit een acceptabel verschil.

Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen

325.000 N

Op 8 maart is er een nieuwe vaste geldlening van 20 miljoen aangetrokken bij de Provincie Noord-Brabant met een looptijd van 25 jaar tegen een rentepercentage van 3,30%.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten

1.093.000 N

In de ontwikkelingen binnen programma o hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklemd verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestand beleid

Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs

198.000 V in 2025

Wij hebben de raming van de fasering voor de investeringen in de onderwijshuisvesting (primair - onderwijs) geactualiseerd. De fasering betreft vooral investeringen voor de herontwikkeling van de locatie Vestersbos. Dit leidt tot een eenmalig voordeel, incidenteel lagere afschrijvingslasten in 2025.

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)

81.000 V

Wij hebben de startdatum van 3 investeringsprojecten van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling met 1 jaar in de tijd verschoven. Het gaat hierbij om "Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis", "Planvorming herinrichting Doesburgseweg" en "Vervanging fietstunnel onder de weg 7Poort". Deze projecten zijn afhankelijk van externe besluitvorming. Daarnaast hebben wij ook een aanpassing in de kapitaallasten verwerkt omdat wij hebben vastgesteld dat bepaalde afschrijvingstermijnen niet overeenkwamen met de eisen uit het BBV. Dit leidt tot een structureel voordeel van de kapitaallasten vanaf 2023 van € 81.000 oplopend naar € 142.000 in 2025 en 2026 en vanaf 2027 tot € 122.000. Daarnaast is in 2024, 2025 en 2026 een eenmalig voordeel te zien van € 23.000, € 34.000 resp. € 23.000.

Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet

190.000 V

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024. Daardoor valt het bedrag dat begroot is voor 2023 vrij ten gunste van het begrotingsaldo. Een eenmalig voordeel van € 190.000.

Bijstelling eigen bijdragen Wmo 100.000 V

We zien de uitgaven voor Wmo alsmaar stijgen. Dit betekent ook dat de eigen bijdrages stijgen. Wij verwachten de inkomsten in verband met eigen bijdrages structureel te kunnen verhogen van € 330.000 naar € 430.000.

Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen 100.000 N

Wij zien op dit moment een afname van grotere woningbouw plannen, mogelijk door de gestegen kosten voor bouwmaterialen en hogere rentes. Dit geldt niet voor de verbouw en het herstellen van woningen en gebouwen (verduurzaming). Hierdoor blijft de raming van de legesopbrengsten achter. Een nadeel in 2023 van € 100.000.

Herstelplan continuïteit Pluryn 315.000 N

Om de continuïteit van jeugdhulp die door Pluryn wordt geleverd te waarborgen is regionaal akkoord gegaan met een tariefsverhoging in 2023 voor het product 'driemilieusvoorzieningen'. Het betreft een aanpassing voor 2023 in afwachting van de uitkomsten van het meerjarenplan dat Pluryn in samenwerking met de regio's opstelt. Dit meerjarenplan moet leiden tot een structureel herstel.

Inhuurverplichtingen sociaal domein 500.000 N

Het aantal consulenten binnen het sociaal domein blijkt uit een externe caseloadberekening structureel te laag. In 2022 hebben wij middelen gevraagd en gekregen voor formatie vanaf 2023.

De afgelopen maanden zijn wij hiervoor aan het werven. Ondanks dat wij al een aantal vacatures hebben weten in te vullen zien wij ons ook in 2023 genoodzaakt om aanvullend gebruik te maken van externe expertise om de reguliere werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Kosten voor inhuur zijn per definitie hoger dan vaste formatie. Wij vragen daarom een inhuurbudget voor 2023 van € 500.000.

Kostenstijging Jeugdhulp 1.259.000 N

Bij de jaarrekening 2022 is gebleken dat de kosten voor jeugdhulp fors zijn gestegen, zowel door prijs- als ook door volumestijgingen. Wanneer wij de werkelijke uitgaven van 2022 als uitgangspunt nemen voor de uitgaven 2023 dan blijkt dat de ramingen onvoldoende zijn. Wij stellen voor om de budgetten vanaf 2023 te baseren op de realisatiecijfers van 2022, verhoogd met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken). Dit betekent een verhoging van de jeugdhulpbudgetten met afgerond € 1,25 miljoen per jaar.

Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding 975.000 N

Gebleken is dat de Wmo-kosten in 2022 voor hulp bij het huishouden en begeleiding harder zijn gestegen dan ingeschat. De stijging wordt zowel veroorzaakt door prijs- en hoeveelheidstijgingen.

Wij stellen voor om de uitgaven van 2022 als basis te nemen voor de budgetten vanaf 2023 en deze te verhogen met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken).

Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen 230.000 N

De kosten voor woningaanpassingen stijgen. Ook het aantal woningaanpassingen neemt toe, dit vooral doordat inwoners langer thuis moeten blijven wonen. Wij stellen voor om het budget voor woningaanpassingen structureel te verhogen met € 90.000 per jaar.

Daarnaast zien we een sterke stijgen van de kosten voor Wmo-hulpmiddelen. Dit komt vooral doordat de leverancier de huurtarieven voor hulpmiddelen contractueel vanaf 2023 met 14% mocht verhogen. Wij zien ons daarmee genoodzaakt om de budgetten structureel met € 140.000 te verhogen. Bij elkaar (woningaanpassing en hulpmiddelen) vragen wij een extra budget van € 230.000.

Minimabeleid - Energietoeslag 2023 1.151.000 N

De gemeenten hebben ook in 2023 de mogelijkheid gekregen door aanvullende maatregelen om huishoudens te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hiervoor zijn via de decembercirculaire 2022 extra middelen ontvangen (€ 500 per huishouden). Via de meicirculaire 2023 wordt bekend hoeveel aanvullende middelen wij ontvangen voor aanvulling van de toeslag tot € 1.300. Deze gaan we t.z.t. in de

ze voortgangsrapportage 2023 verwerken. Naast deze middelen zijn extra middelen ontvangen om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gericht hulp aan te bieden.

Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12

100.000 V in 2026

Voor advies en begeleiding voorbereiding en uitvoering project A15/A12 is door de raad in de digitale vergadering van 9 april 2020 een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld. Hiervoor is vanaf 2026 voor de duur van 5 jaar een afschrijvingslast opgenomen van € 100.000 per jaar. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging laten wij het investeringsbedrag en de afschrijvingslasten vrijvallen. In deze 1e VGR treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000.

LEESWIJZER

Inleiding

Wij hebben deze voortgangsrapportage opgebouwd volgens de inrichting van de begroting 2023-2026.

Naast de papieren versie wordt deze voortgangsrapportage ook digitaal gepubliceerd. Door de mogelijkheden van het internet kunnen wij meer informatie op een eenvoudigere manier beschikbaar stellen. Via de menustructuur kiest u welke informatie u tot u neemt en hoeft u niet eerst het boekwerk door te bladeren. Ook kunt u indien gewenst aantekeningen maken, die u bovendien altijd digitaal beschikbaar heeft. De opbouw van de (online) voortgangsrapportage is als volgt:

- Algemeen

Na het voorwoord krijgt u inzicht in de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen. Hier staan de belangrijkste bestuurlijke, beleidsmatige en financiële ontwikkelingen.

- Programma's

Bij de programma's komen de 3 W-vragen terug: Wat willen we? Wat doen we? en Wat kost het?

Op programmaniveau hebben wij ook de vastgestelde beleidskaders opgenomen. U kunt deze via de digitale voortgangsrapportage direct openen. Daarmee hebt u per programma het meest relevante vastgestelde beleid direct beschikbaar.

Het onderdeel 'Wat doen we?' beginnen we met een totaaloverzicht van de resultaten binnen dit programma. Achter de resultaat presenteren wij de stand van zaken met een kleur. Op basis hiervan kunt u in één oogopslag zien wat de stand van zaken is van de betreffende activiteit. De kleuren betekenen het volgende:

Lichtgrijs	Met dit resultaat is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning.
Groen	Dit resultaat loopt op schema binnen de gestelde kaders (beleidsdoel, tijdsplanning en financieel). De groene activiteiten worden niet toegelicht met een stand van zaken.
Oranje	Dit resultaat dreigt óf qua beleidsdoel óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk.
Rood	Dit resultaat loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel, tijdsplanning en financieel). Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk.
Donkergrijs	Dit resultaat is behaald en wij stellen voor deze af te sluiten.

- Financiën

Voor een overzicht van alle financiële mutaties verwijzen wij naar het overzicht 'financiële mutaties in de 1e voortgangsrapportage'. Dit overzicht geeft een totaalbeeld van alle mutaties inclusief de toelichting. De toelichting op de financiële mutaties is een toelichting op gesaldeerde (netto) bedragen, dat wil zeggen de baten en lasten samengeteld. Dit geldt voor de toelichting in de programma's en bij het overzicht "financiële mutaties" achterin deze rapportage.

Vanwege afronding op € 1.000 kunnen afrondingsverschillen ontstaan in de (sub)totalen van financiële tabellen.

PROGRAMMA'S

o. BESTUUR EN ONDERSTEUNING

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden bestuur, gemeentelijke organisatie, dienstverlening en belastingen.

Ontwikkelingen

Doorontwikkeling RID

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers (SdL) heeft de huidige samenwerking van de Regionale ICT-Dienst (RID) herijkt. De SdL zet op basis van de rapportage 'Toekomstvisie RID de Liemers' van M&I/partners de huidige ICT-samenwerking voort en intensiveert deze. Op de schaal van de huidige ICT-samenwerking met 85.000 inwoners is wel degelijk een RID met een robuuste en toekomstgerichte ICT-dienstverlening mogelijk. Daarbij geldt wel als uitgangspunt dat er een omschakeling plaats vindt van kostengedreven naar focus op de professionaliteit en toegevoegde waarde van de RID. Hiervoor dienen de deelnemende partijen in de samenwerking het belang van blijvend investeren in ICT te zien en daar ook met het beschikbaar stellen van middelen naar handelen.

Denk daarbij niet alleen aan de inzet van middelen in de bedrijfsvoering voor bijvoorbeeld informatieveiligheid, maar ook aan het opstellen van een actuele visie, onder meer met een cloudstrategie, heldere governance en digitale volwassenheid van de verschillende organisaties. Na de besluitvorming van het bestuur van de SdL over de doorontwikkeling van de samenwerking hebben wij meer helderheid over de toekomstige werkzaamheden van de RID. Wij houden u op de hoogte in vervolgrapportages en informeren u dan ook over de benodigde middelen.

Ontvlechten regionale Inkoopfunctie SdL

Zevenaar wil de inkoopfunctie professionaliseren met als doel beter in control te komen op het complexe inkoopproces. Met name het waar maken van de ambities en opgaven in het collegeprogramma (duurzaamheid, social return en regionale inkoop) en het rechtmatig/doelmatig aanbesteden maakt het uitdagend goed grip te houden op het inkoopproces.

Dit gaan we doen door de inkoop dichterbij te organiseren. We gaan werken met een gecoördineerd besturingsmodel met verantwoordelijkheid in de afdelingen en een centrale coördinatie. Het gevolg hiervan is dat de samenwerking op het gebied van inkoop in regionaal verband (SdL) wordt beëindigd zonder daarbij een andere vorm van samenwerking met elkaar uit te sluiten. In de kadernota vragen we extra middelen aan. De komende periode benutten we om een andere inrichting in gang te zetten.

Bezwaar- en beroep WOZ-waarde

We zien een forse toename in het aantal ingediende bezwaar- en beroepschriften tegen de WOZ-waarde. Het aantal bezwaren steeg van 380 in 2021 met 66% naar ruim 600 in 2022. In 2023 verwachten we een verdere toename naar ruim 1.000 ingediende bezwaren. De gemeente bepaalt de waarde van (niet) woningen op grond van de wet WOZ. Onder meer de OZB-aanslag heeft als basis de WOZ-waarde. De gemeente ontvangt echter niet meer OZB als gevolg van een stijging van de WOZ-waarde; deze wordt gecompenseerd door een lager OZB-tarief. We merken dat de hoogte van de WOZ-waarden de laatste jaren meer ophef en onrust bij belastingplichtigen geeft. Dit is een landelijke tendens die zich onder andere laat aflezen in het aantal bezwaren dat wordt ingediend, in het bijzonder door de no-cure-no-pay bedrijven. In de 2e voortgangsrapportage komen wij hier bij u op terug.

Externe (markt)ontwikkelingen

Grote thema's die een stempel gaan drukken op 2023 zijn inflatie, energieprijzen, energietransitie, de Oekraïense vluchtelingenstroom en de krapte op de arbeidsmarkt. Deze externe ontwikkelingen hebben impact op de eigen interne organisatie en op de uitvoering van onze (beleids)taken. Al deze ontwikkelingen hebben invloed op onze beleidskeuzes én zullen bepalend zijn voor de uitvoerbaarheid van deze begroting. We zullen nog meer dan anders vooraf risico's moeten inschatten en erop anticiperen.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten

Gemeente Zevenaar neemt deel aan het collectief Arnhem-Nijmegen voor de inkoop van gas en elektra. De energiecontracten liepen op 31-12-2022 af. Tijdens de 2e voortgangsrapportage 2022 was al duidelijk dat de

prijzen opliepen. Toen schoot de gasprijs omhoog, maar bleef de prijs van elektriciteit op dat moment nog vrij stabiel. Aangezien deze prijzen aan elkaar gekoppeld zijn, is naderhand ook de prijs van elektriciteit fors gestegen. In de loop van 2022 is bekend geworden dat de levering van elektra verlengd zou worden bij Greenchoice (voorheen Groene Stroomfabriek) en het gas geleverd wordt door Eneco. De inkoop van gas en elektra kon pas plaatsvinden toen de contracten volledig ondertekend waren door alle partijen. Achteraf gezien blijkt dit de meest ongunstige periode geweest te zijn voor de inkoop.

De 'kale leveringskosten' waren tot eind november 2022 de onzekere factor. Dat komt omdat we een zogenaamd 'klikcontract' hebben waarbij we vanuit Collectief Arnhem-Nijmegen zelf onze energie inkopen. Doordat er zoveel prijscomponenten zijn en een aantal hiervan weer afhankelijk zijn van het verbruik, is het lastig om een inschatting van de netto kosten te maken per m³ gas of per kWh elektriciteit. Het ziet er nu naar uit dat gas in 2023 zo'n 3,1x de prijs is van 2022, voor elektriciteit is de factor 3,2. Inmiddels is 40% van de inkoopvolumes voor 2024 vastgeklikt, voor gunstigere tarieven dan 2023. Tot nu toe is gas in 2024 zo'n 2,6x de prijs van 2022 en voor elektriciteit is de factor 2,2.

Ten opzichte van 2022 zijn er in 2023 twee belangrijke verschillen aan te merken. Ten eerste is de BTW over gas en elektra in juli 2022 verlaagd naar 9%, dit is in 2023 weer 21%. Ten tweede wordt de energiebelasting in 2023 een samenvoeging van de energiebelasting (zoals in 2022) en de ODE (Opslag Duurzame Energie en klimaattransitie). De energiebelasting is daarnaast in 2023 ook nog verhoogd voor zowel gas als elektra.

Beleidskaders

- [Besturingsfilosofie](#)
- [Dienstverleningsvisie 2018-2022](#)
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 Liemerse gemeenten en SDL
- [Coalitieakkoord 2022-2026 \(2022\)](#)
- Collegeprogramma 2022-2026 (2022)
- [Financiële verordening Zevenaar 2018 \(2018\)](#)
- [Nota Verbonden partijen](#)
- [Nota reserves en voorzieningen 2018](#)
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2022

WAT WILLEN WE?

o. Bestuur en ondersteuning

Wij stellen in ons handelen goede dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties centraal. We willen meer gebruik maken van digitalisering om dienstverlening te verbeteren en zetten daarbij ook in op het versimpelen en digitaal toegankelijk maken van onze dienstverlening. We nemen onze inwoners serieus en betrekken hen actief bij het maken van ons beleid en de uitvoering.

Door vanuit respect, gelijkwaardigheid en transparantie te denken en te doen, zorgen we voor een goede basis voor de organisatie van morgen. We werken daarom ook aan strategisch personeelsbeleid.

De financiën van onze gemeente zijn op orde en dat willen we zo houden.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat

o.1.1 Wij stellen een nieuw dienstverleningsbeleid op	2023-2024
o.1.2 Wij breiden onze online dienstverlening uit	2022-2026
o.1.3 Wij communiceren in begrijpelijke taal	2022e.v.

Status 1e VGR

0.1.4 Wij maken onze processen klantgericht	2024-2026	
0.2.1 Wij coördineren participatie	2023-2024	
0.3.1 Wij werken aan verbetering van de (organisatie)cultuur	Doorlopend	
0.4.1 Wij verbeteren onze interne beheersing	Doorlopend	
0.4.2 Wij herijken het inkoopbeleid en positioneren de inkoopfunctie	2023-2024	
0.4.3 Wij groeien verder als aantrekkelijke werkgever	2022-2026	
0.4.4 Wij voeren een strategisch personeelsbeleid	2023-2024	
0.4.5 Wij herijken de bestuurlijke opdracht aan RID de Liemers	2022-2023	
0.4.6 Wij verbeteren onze datahuishouding en datagedreven werken in Zevenaar	2022-2026	
0.4.7 Wij verbeteren het functioneel beheer in de informatievoorziening	2022-2025	
0.4.8 Wij verbeteren van het (digitaal) documentenbeheer	2022-2025	
0.4.9 Wij voeren de Wet open overheid (Woo) uit	2022-2027	
0.4.10 Wij herijken het Integraal Accommodatiebeleid 2020-2040	2025-2026	
0.5.1 Wij voeren de planning- en controlcyclus uit	2022-2026	
0.5.2 We herijken de lokale belastingen	2023-2026	

0.3 Optimaliseren van bestuurlijk ambtelijk samenspel

0.3.1 Wij werken aan verbetering van de (organisatie)cultuur

Doorlopend

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen richt zich op verschillende dimensies. In de eerste plaats raakt dit het functioneren van de raad zelf. Daarnaast gaat het om de betrekkingen tussen het college en de raad. Verder is er het samenspel tussen het bestuur en de ambtelijke organisatie en tenslotte het samenspel met de samenleving. Van belang is dat men op een respectvolle manier met elkaar omgaat met ruimte voor eenieders mening en standpunt. Het debat wordt op een goede en toegankelijke manier gevoerd, het besluitvormingsproces is helder en duidelijk en men gunt elkaar een succes.

Raad en college moeten vanuit een duidelijke taakverdeling werken met een heldere rolverdeling in termen van opdrachtgever- en opdrachtnemersrol. Het college ondersteunt de raad bij het nemen van uitvoerbare besluiten en voert deze besluiten uit. Rolzuiverheid, verantwoording, evalueren en leren moeten structureel onderdeel zijn van het samenspel tussen raad en college.

De ambtelijke organisatie ondersteunt het college (en de raad) vanuit een integrale werkwijze en fungeert als antennefunctie voor het bestuur. Zij informeert het bestuur over belangrijke opgaven en urgente ontwikkelingen in de samenleving. In de doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie hebben we de uitdaging om onze organisatie hierop nog beter in te richten en onze medewerkers daarvoor de goede uitrusting te geven.

Voor een goed samenspel met de samenleving is het van belang om samen op te trekken en zuiver te zijn over rolverdeling, taken en verantwoordelijkheden. Rond concrete maatschappelijke opgaven organiseren we samenwerking en bundelen we de krachten. Participatie vormt een rode draad in de aanpak van de ambities uit dit collegeprogramma.

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen is een proces van lange adem. Een allesomvattende aanpak is er eigenlijk niet. De bereidheid om te willen veranderen en het inzicht in de mogelijkheden en kansen om elkaar te versterken en te helpen, zijn de eerste stappen naar een verbeterde samenwerking. In de raadgeenda wordt de verdere aanpak uitgewerkt.

Stand van zaken

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen blijft een lastig en veelzijdig thema. Zowel in de raad als aanverwante commissies die over het functioneren van de raad gaan, bijvoorbeeld het Presidium en de agendacommissie, wordt vaker gereflecteerd op het eigen handelen van de raad. Het behouden van rolzuiverheid is soms nog lastig en het is essentieel dat iedereen bereid is en blijft om te evalueren en te blijven leren. Na een evaluatie van het nieuwe inspraakmodel is besloten dit niet verder voort te zetten. De inspraak zal vanaf februari 2023 weer plaatsvinden voorafgaand aan de commissievergaderingen.

Het Presidium heeft besloten een vergaderscan uit te laten voeren door een externe partij om te onderzoeken of we zaken kunnen/moeten verbeteren ten aanzien van onze vergaderstructuur en omgangsvormen. De resultaten van de scan worden voor de zomer van 2023 verwacht. In januari 2023 is een junior raadsadviseur aan het team van de griffie toegevoegd om meer handen en voeten te geven aan participatie en ervoor te zorgen dat de raad meer zichtbaar wordt in de samenleving. Voor het najaar van 2023 worden plannen voorbereid.

Voorstel raad

In het tweede kwartaal van 2023 organiseert de griffie een bijeenkomst voor raad- en commissieleden om met elkaar te spreken over een verdere invulling van de raadsagenda en om te spreken over integriteit.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	105.600	110.200	110.915	103.749
Tot de 1e voortgangsrapportage	144	153	153	153
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	105.744	110.353	111.068	103.902

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	2.933	2.126	1.364	3.236
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	1.843	916	154	2.026
Dividend Alliander	-120	0	0	0
Dividend Vitens	-35	-35	-35	-35
OZB-niet-woningen	1.130	1.130	1.130	1.130
OZB-woningen	115	115	115	115
2. Actualisatie bestaand beleid	20	20	20	20
Baten van aanmaningen en dwangbevelen	20	20	20	20
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	2.953	2.146	1.384	3.256

Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	108.697	112.499	112.452	107.158
---	----------------	----------------	----------------	----------------

LASTEN

Meerjarenbegroting 2023-2026	25.665	26.089	24.898	25.093
Tot de 1e voortgangsrapportage	-333	-517	-559	-541
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	25.332	25.572	24.340	24.552

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	1.504	1.316	1.082	1.013
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	930	930	930	930
Algemene uitkering - vrijval stelposten	-1.130	-1.232	-1.335	-1.389
Bijdrage aan VNG voor het fonds GGU	30	30	30	30
Dividend Alliander	0	0	0	0
Dividend Vitens	0	0	0	0
Effecten cao	1.106	1.106	1.106	1.106
OZB-niet-woningen	0	0	0	0
OZB-woningen	0	0	0	0
Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	325	366	351	336
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	242	116	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	492	38	12	-6
Aanbesteding onderhoud groen	-50	-50	-50	-50
Actualisatie investeringen bedrijfswagens	11	50	12	12
Afronding maatregelen corona herstelplan	5	0	0	0
ARBO budget	25	0	0	0
Baten van aanmaningen en dwangbevelen	0	0	0	0
Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	0	11	11
Elektronisch ondertekenen	7	18	18	18
Evaluatie exploitatie Turmac Cultuur Fabriek (TCF)	25	0	0	0
Gemeentehuis	-74	0	0	0
Inhuur interim griffier	55	0	0	0
Inhuurverplichtingen sociaal domein	500	0	0	0
Onkruidverdelgsmachine	0	3	3	3
Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	-60	0	0	0
Raadhuisplein 1D en 14	18	18	18	0
Stijgende verhuuropbrengsten	0	0	0	0
Taxatie vastgoed	30	0	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	1.995	1.354	1.093	1.007

Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	27.328	26.926	25.433	25.558
Saldo voor bestemming	81.369	85.573	87.019	81.600
Mutaties reserves				
<i>Onttrekkingen</i>				
Meerjarenbegroting 2023-2026	343	111	111	111
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	618	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	-8	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	954	111	111	111
<i>Toevoegingen</i>				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	954	111	111	111
Saldo na bestemming	82.323	85.684	87.131	81.711

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	913	-14	-776	1.096
---	------------	------------	-------------	--------------

In de decembercirculaire 2022 heeft het Rijk een fout met betrekking tot de WOZ-ramingen in de septembercirculaire 2022 gecorrigeerd. Om die reden presenteren wij deze twee circulaire's gezamenlijk. De septembercirculaire 2022 laat naast het accres ook een correctie loon- en prijsontwikkeling zien als gevolg van een gewijzigde berekeningsmethodiek door het Rijk. Hierover hebben wij u in RIB 2022-066 geïnformeerd. In de algemene uitkering zit een compensatie vanwege gestegen inflatie. Dit bedrag van € 930.000 zetten wij apart om de budgetten te verhogen met de gestegen inflatie. Het Rijk raamt de vergoeding voor het BCF onder plafond niet structureel. Dit leidt tot incidentele voordelen in de jaarrekening. Om dit te voorkomen nemen we hiervoor een structurele stelpost op van € 700.000. In de septembercirculaire is voor 2026 eenmalig een rijksbijdrage opgenomen voor een bedrag van € 2.191.000. Hierdoor verplaatst het ravijnjaar zonder rijksmaatregelen zich naar 2027.

Algemene uitkering - vrijval stelposten	1.130	1.232	1.335	1.389
--	--------------	--------------	--------------	--------------

Vanuit de algemene uitkering is op basis van de september- en decembercirculaire 2022 een stelpost opgenomen van € 930.000. Zie ook de toelichting in deze voortgangsrapportage met betrekking tot de algemene uitkering. Omdat er in deze voortgangsrapportage veel mutaties zijn die betrekking hebben op loon- en prijsstijgingen zetten wij deze stelpost in.

Naast deze stelpost hebben wij ook nog een stelpost (volume) groei. Deze stelpost loopt op van € 200.000 in 2023 tot € 459.000 in 2026. Wij stellen voor om ook deze stelpost ook in te zetten bij deze voortgangsrapportage.

Bijdrage aan VNG voor het fonds GGU	-30	-30	-30	-30
--	------------	------------	------------	------------

De financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten verloopt via de VNG en het Fonds GGU (gezamenlijke gemeentelijke uitvoering). We noemen de Informatiebeveiligingsdienst, de gezamenlijke inkoop van ICT en telefonie, het Ketenbureau i-Sociaal Domein en het GGI-netwerk, een beveiligd landelijk datanetwerk voor gemeenten. Op basis van inwoneraantallen betalen we de bijdrage aan de VNG. Aan de inkomstenkant worden gemeenten hiervoor gecompenseerd via de algemene uitkering.

Dividend Alliander	-120	0	0	0
---------------------------	-------------	----------	----------	----------

In 2022 behaalde Alliander een nettoresultaat van € 198 miljoen (2021: € 242 miljoen). De bedrijfskosten zijn gestegen als gevolg van hogere kosten voor de netverliezen en hogere tarieven die door TenneT in rekening worden gebracht. Het lagere resultaat heeft gevolgen voor de uitkering van het dividend.

Dividend Vitens	-35	-35	-35	-35
------------------------	------------	------------	------------	------------

We ramen het dividend van waterbedrijf Vitens af naar € 0. De uitkering van dividend lijkt de komende jaren niet realistisch, gelet op de investeringsopgaven die komen voor een goede en veilige drinkwatervoorziening. De solvabiliteitsratio ligt nu nog net boven de 30%, dat is de ondergrens om te voldoen aan de eigen continuïteitsdoelstellingen. Er zijn echter veel onzekerheden waardoor de verwachting is dat de financiële ratio's op lange termijn zakken onder de streefwaarden waardoor dividendum uitkering niet opportuun is. Vitens heeft de positieve jaarresultaten volledig nodig voor versterking van haar eigen vermogen voor toekomstige investeringen.

Effecten cao	-1.106	-1.106	-1.106	-1.106
---------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Op 6 april is er een definitief cao-akkoord voor de gemeentelijke sector gesloten. Er is een salarisstijging voor iedereen afgesproken, waarbij de nadruk ligt op medewerkers in de eerste schalen in het loongebouw. Gemiddeld voor onze medewerkers komt de stijging uit op ± 8%, waarbij we in de begroting met 3,3% hadden gerekend.

OZB-niet-woningen	1.130	1.130	1.130	1.130
--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Op basis van nieuwe gegevens ramen we een structurele meeropbrengst OZB niet-woningen van € 1.130.000. Oorzaak is met name de WOZ-waardestijging van de courante niet-woningen die bij de tariefberekening in september 2022 nog niet in beeld was. Het gaat om een stijging van ± 16%. Zoals gebruikelijk is de tariefberekening gebaseerd op een geschatte WOZ-herwaardering. Hierin nemen we areaalontwikkeling en leegstand mee. In de periode tussen de inschatting in september 2022 en de definitieve aanslagoplegging in februari 2023 scherpen onze taxateurs de herwaardering aan. De totale WOZ-waarde van de niet-woningen heeft een verband met de algemene uitkering.

OZB-woningen	115	115	115	115
---------------------	------------	------------	------------	------------

Bij de OZB woningen schatten we een structurele meeropbrengst in van € 115.000. Dit is ongeveer 1,5%. Wij vinden dit een acceptabel verschil.

Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	-325	-366	-351	-336
--	-------------	-------------	-------------	-------------

Op 8 maart is er een nieuwe vaste geldlening van 20 miljoen aangetrokken bij de Provincie Noord-Brabant met een looptijd van 25 jaar tegen een rentepercentage van 3,30%.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	-242	-116	0	0
---	-------------	-------------	----------	----------

In de ontwikkelingen binnen programma o hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgekleit verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestaand beleid

Aanbesteding onderhoud groen	50	50	50	50
-------------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Onlangs heeft u het integraal beheer openbare ruimte (IBOR) vastgesteld waarin de uitgangspunten voor het onderhoud zijn vastgesteld. Daarnaast zijn per 1 januari 2023 alle overeenkomsten m.b.t. het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het gemeentelijk groen, van rechtswege geëindigd. Daarom hebben we deze werkzaamheden opnieuw aanbesteed.

De laagste inschrijfprijs is hoger uitgevallen dan verwacht. Deze overschrijding is grotendeels opgevangen binnen bestaande budgetten in programma o en 5. Het restant tekort (€ 44.000) brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Actualisatie investeringen bedrijfswagens	-11	-50	-12	-12
--	------------	------------	------------	------------

Zoals we in de jaarrekening hebben aangegeven hebben we in 2021 een aanbesteding in de markt gezet en gegund voor diverse bedrijfswagens. Het chassis van deze wagens is geleverd, maar de opbouw is duurder uitgevallen. Dit gaat om een prijsstijging van 8% en leidt tot een stijging van de afschrijvingslasten van € 3.500 per jaar.

Verder vragen wij u om de investering op de kolkenzuiger en de vrachtwagen beide te verhogen met € 40.000. Dit komt door de aanhoudende stijging van grondstof-, loon- en brandstofkosten. Dit heeft een structureel nadelig effect op het begrotingsresultaat van € 9.000. Daarnaast verwachten we dat we de kolkenzuiger een jaar eerder kunnen aanschaffen, dit heeft een incidenteel nadelig effect van € 40.000 in 2024.

Tenslotte zijn in 2022 twee bedrijfswagens eerder geleverd dan verwacht. Hierdoor kunnen we in 2023 al beginnen met afschrijven over deze investeringen, wat leidt tot een eenmalig nadeel.

Gezamenlijk leiden deze wijzigingen in programma o en 7 tot nadelen in 2023 en 2024 van respectievelijk € 11.000 en € 50.000 en vanaf 2025 tot een structureel nadeel van € 14.000.

Afronding maatregelen corona herstelplan	-5	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.

U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.

De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:

programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);

programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);

programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);

programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).

De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

ARBO budget	-25	0	0	0
--------------------	------------	----------	----------	----------

In 2018 heeft het meest recente Medewerkers Tevredenheid Onderzoek (MTO) plaatsgevonden en in 2020 het Periodiek Medisch Onderzoek (PMO). In het Sociaal jaarverslag over 2021 hebben we aangegeven in 2023 opnieuw een PMO-MTO uit te willen voeren. Vanuit het aantrekkelijk werkgeverschap is duurzame inzetbaarheid een belangrijk onderdeel. Met een PMO willen we de gezondheid van onze medewerkers in kaart brengen en zo gezondheids- en werkproblemen in een vroeg stadium signaleren. Met het MTO willen we de tevredenheid van de medewerkers in kaart brengen om zo de factoren die het plezier in werk bevorderen waar mogelijk te verhogen.

Baten van aanmaningen en dwangbevelen	20	20	20	20
--	-----------	-----------	-----------	-----------

Het voordeel van € 20.000 betreft door belastingplichtigen betaalde kosten van aanmaningen en dwangbevelen.

We zien een stijging van het aantal aanmaningen en dwangbevelen in combinatie met een verhoging van de wettelijke kosten.

Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	0	-11	-11
--	----------	----------	------------	------------

In 2024 willen wij een vrachtwagen vervangen. Hier had u al een investeringsbudget voor beschikbaar gesteld. In het voorbereidingsproces kwam een duurzame optie hiervoor naar voren. Dit vraagt echter om een € 85.000 hoger investeringsbudget. Dit willen wij dekken uit de middelen die in 2022 in IBOR beschikbaar zijn gesteld. Het gaat specifiek om het investeringsbudget 'toepassen duurzaam materieel' die we hebben verdeeld over speelvoorzieningen, verlichting en wegen. Doordat hiermee de afschrijvingstermijn korter wordt, stijgen de afschrijvingslasten vanaf 2025 met € 4.000. Wij brengen dit ten laste van het begrotingsresultaat. Het gaat om een wijziging binnen programma's 0, 2 en 5.

Elektronisch ondertekenen	-7	-18	-18	-18
----------------------------------	-----------	------------	------------	------------

We werken aan een plan om 'elektronisch ondertekenen' in te voeren. Dit is software waarmee contracten en documenten digitaal ondertekend kunnen worden. Belangrijk element in het coalitieakkoord is een goede zorg voor de informatie die we "in huis" hebben. We werken aan het op orde brengen van het (digitaal) informatiebeheer. Een elektronische handtekening en het digitaal ondertekenen van documenten is een logische stap.

Evaluatie exploitatie Turmac Cultuur Fabriek (TCF)	-25	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Sinds 2022 draait de Turmac Cultuurfabriek op volle toeren. We merken dat er diverse knelpunten zijn wat betreft beheer en exploitatie van de TCF, met name op het gebied van veiligheid en de samenwerking tussen de partijen. Deze knelpunten willen we goed in beeld krijgen, daarom evalueren wij in 2023 de exploitatie van de Turmac zoals we die voor ogen hadden bij de oprichting. Voor evaluatie hebben wij een bedrag van 25.000 euro nodig.

Gemeentehuis	74	0	0	0
---------------------	-----------	----------	----------	----------

Wij verwachten dit jaar op het klein onderhoud van het gemeentehuis € 50.000 minder uit te geven. Daarnaast verwachten we een voordeel op de kapitaallasten van € 24.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de investeringsbudgetten gemeentehuis zijn doorgeschoven naar 2023. Doordat deze kapitaallasten deels (€ 13.000) worden gedekt uit een kapitaallastenreserve, heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat. Per saldo verwachten wij een eenmalig voordeel van € 61.000.

Inhuur interim griffier	-55	0	0	0
--------------------------------	------------	----------	----------	----------

In de periode 22 februari tot en met 15 juli 2023 is een interim griffier aangesteld. Dit in verband met het zwangerschapsverlof van onze griffier.

Inhuurverplichtingen sociaal domein	-500	0	0	0
--	-------------	----------	----------	----------

Het aantal consultants binnen het sociaal domein blijkt uit een externe caseloadberekening structureel te laag. In 2022 hebben wij middelen gevraagd en gekregen voor formatie vanaf 2023. De afgelopen maanden zijn wij hiervoor aan het werven. Ondanks dat wij al een aantal vacatures hebben weten in te vullen zien wij ons ook in 2023 genoodzaakt om aanvullend gebruik te maken van externe expertise om de reguliere werkzaamheden uit te kunnen voeren. Kosten voor inhuur zijn per definitie hoger dan vaste formatie. Wij vragen daarom een inhuurbudget voor 2023 van € 500.000.

Onkruidverdelgingsmachine	0	-3	-3	-3
----------------------------------	----------	-----------	-----------	-----------

We willen dit jaar een onkruidverdelgingsmachine aanschaffen. Deze gebruiken we voor de bestrijding van invasieve soorten zoals de Japanse duizendknoop en de reuze bereklauw. Daarnaast kunnen we deze machine gebruiken voor onkruidbestrijding en reinigingsactiviteiten. We verwachten hiermee een efficiëntieslag te slaan. Hiervoor hebben we een investeringsbudget nodig van € 30.000. Dit leidt vanaf 2024 tot een stijging van de kapitaallasten van € 3.000.

Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	60	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

Voor het actualiseren van het IHP is incidenteel € 60.000 beschikbaar gesteld voor extra capaciteit. Dit budget wordt overgeheveld van programma 0 'Bestuur en ondersteuning' naar programma 4 'Onderwijs'.

Raadhuisplein 1D en 14	-18	-18	-18	0
-------------------------------	------------	------------	------------	----------

Zoals we hebben toegelicht bij de jaarrekening vergt de invulling van het gebouw aan het Raadhuisplein 1D meer tijd. Dit leidt binnen programma 2 tot een eenmalig voordeel van € 14.000 op de afschrijvingslasten in 2024. Dit brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat. Deze vertraging verhoogt tegelijkertijd de huurkosten doordat we de locatie Raadhuisplein 14 hierdoor langer aanhouden. Het huurcontract loopt t/m 2025. Wij verhogen het huurbudget voor deze periode binnen programma 0 dan ook met € 18.000 per jaar. Dit brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Stijgende verhuuropbrengsten	0	0	0	0
-------------------------------------	---	---	---	---

In 2023 hebben we de verhuuropbrengsten waarbij dit contractueel gezien mogelijk was, verhoogd. Deze indexatie was hoger dan het algemene inflatiepercentage waar we bij de meerjarenbegroting 2023-2026 rekening mee hebben gehouden. Dit leidt tot € 17.000 hogere huuropbrengsten, verspreid over programma's 0, 1 en 5. Dit voordeel brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.

Taxatie vastgoed	-30	0	0	0
-------------------------	-----	---	---	---

Voor de taxatie van panden en inventarissen is bij de primitieve begroting 2022-2025 € 20.000 beschikbaar gesteld. Zoals aangegeven in de jaarrekening zijn deze taxaties vertraagd, waardoor wij via deze wijziging deze middelen opnieuw aanvragen.

Wij hebben drie offertes opgevraagd en op basis van de prijs de opdracht gegund. Vervolgens bleek dat de adviserende partij van de verzekeraar aanvullende gegevens in de taxatierapporten nodig heeft. Dit leidt, naast indexatie, tot een hogere prijs (€ 30.000).

Totaal mutaties	958	792	291	2.249
------------------------	------------	------------	------------	--------------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
--------------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Afronding maatregelen corona herstelplan	5	0	0	0
---	----------	----------	----------	----------

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaer zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.

U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's. De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:

programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);

programma 3: centrum Zevenaer (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);

programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);

programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).

De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Gemeentehuis	-13	0	0	0
---------------------	------------	----------	----------	----------

Wij verwachten dit jaar op het klein onderhoud van het gemeentehuis € 50.000 minder uit te geven.

Daarnaast verwachten we een voordeel op de kapitaallasten van € 24.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de investeringsbudgetten gemeentehuis zijn doorgeschoven naar 2023. Doordat deze kapitaallasten deels (€ 13.000) worden gedekt uit een kapitaallastenreserve, heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat. Per saldo verwachten wij een eenmalig voordeel van € 61.000.

Totaal reservemutaties	-8	0	0	0
-------------------------------	-----------	----------	----------	----------

1. VEILIGHEID

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over brandweezorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid.

Ontwikkelingen

Integrale Veiligheidsagenda

De integrale Veiligheidsagenda 2023-2026 is in de gemeenteraad van 29 maart vastgesteld. Dit stuk geeft ons de kaders en de prioriteiten waar wij de aankomend jaren aan gaan werken.

Cybercriminaliteit

Landelijk, maar ook in Zevenaar, zien we een verschuiving van 'klassieke' naar digitale criminaliteit. We zijn inmiddels aangesloten bij Hackshield. Dit is een cybersecurity game voor kinderen tussen de 8 en 12 jaar die al door vele gemeenten wordt ingezet. Op een speelse manier leren kinderen zich wapenen tegen digitale gevaren.

Zorg en Veiligheid

We zijn gestart met het implementeren van de personsgerichte aanpak. Vanuit deze samenwerking zorgen we voor een zorgvuldige en adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en overlast gevende personen. We zien in de eerste maanden van 2023 dat het aantal meldingen van personen met onbegrepen gedrag (E-33 meldingen) vergelijkbaar met voorgaande jaren in dezelfde maanden.

Over deze meldingen heeft de politie contact met het team zorg en veiligheid van de gemeente als er sprake van ordeverstoring verward gedrag. De gemeente heeft bemoeizorg georganiseerd voor inwoners die wel hulp nodig hebben, maar niet snel hulp zullen vragen. In 2023 stellen we samen met de aanbieder voor geestelijke gezondheidszorg, huisartsen en maatschappelijk werk een plan op om de hulp aan onze inwoners beter toegankelijk te maken.

Beleidskaders

- Integrale Veiligheidsagenda 2023-2026
- Uitvoeringsplan ondermijnende criminaliteit 2022-2023 (2021)
- Toezicht en handhavingsbeleid 2018-2022

WAT WILLEN WE?

1. Veiligheid

We zetten ons in voor een veilige en leefbare samenleving. Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis, op straat, in het dorp of de stad én in het buitengebied.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat

Status 1e VGR

1.1.1 Wij voorkomen dat jongeren overlast op straat veroorzaken en treden op tegen van overlast gevende en/of criminele jeugdgroepen	2022-2026	
1.1.2 Wij zetten in op het terugdringen van meldingen van personen met verward gedrag en betere begeleiding naar passende hulp	2022-2024	
1.1.3 Wij vergroten en bewaken de veiligheid en leefbaarheid in alle kernen	2022e.v.	
1.2.1 Wij vergroten de zichtbaarheid van de boa's in buurten en wijken en werken aan het verhogen van het veiligheidsgevoel	2023-2023	

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	121	121	121	121
Tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	121	121	121	121

Mutaties 1e voortgangsrapportage

2. Actualisatie bestaand beleid	5	5	5	5
Stijgende verhuuropbrengsten	5	5	5	5
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	5	5	5	5

Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	126	126	126	126
---	------------	------------	------------	------------

LASTEN

Meerjarenbegroting 2023-2026	4.398	4.256	4.257	4.256
Tot de 1e voortgangsrapportage	1	2	3	3
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	4.399	4.259	4.261	4.259

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	228	16	0	0
Bijdrage VGGM - brandweer	192	0	0	0
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	36	16	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	15	0	0	0
Stijgende verhuuropbrengsten	0	0	0	0
Uitvoering handhavingsproject Ariadne	15	0	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	243	16	0	0

Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	4.642	4.275	4.261	4.259
--	--------------	--------------	--------------	--------------

Saldo voor bestemming	-4.517	-4.149	-4.135	-4.134
------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Mutaties reserves

Onttrekkingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0

Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	0	0	0	0
<i>Toevoegingen</i>				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo na bestemming	-4.517	-4.149	-4.135	-4.134

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Bijdrage VGGM - brandweer	-192	0	0	0
----------------------------------	-------------	----------	----------	----------

in de begroting 2024 van VGGM is tevens een verhoging voor 2023 opgenomen in verband met loon- en prijsindexatie. Deze toename is een direct gevolg van de hoge inflatie resulterend in sterke loonstijging en prijsstijging van huur, onderhoudskosten en ICT-middelen.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	-36	-16	0	0
---	------------	------------	----------	----------

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de riolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklekt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestaand beleid

Stijgende verhuuropbrengsten	5	5	5	5
-------------------------------------	----------	----------	----------	----------

In 2023 hebben we de verhuuropbrengsten waarbij dit contractueel gezien mogelijk was, verhoogd. Deze indexatie was hoger dan het algemene inflatiepercentage waar we bij de meerjarenbegroting 2023-2026 rekening mee hebben gehouden. Dit leidt tot € 17.000 hogere huuropbrengsten, verspreid over programma's 0, 1 en 5. Dit voordeel brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.

Uitvoering handhavingsproject Ariadne	-15	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

Op een camping binnen Zevenaar loopt het handhavingsproject Ariadne. Dit is een samenwerking van het Openbaar Ministerie, de politie en de provincie Gelderland. Het college heeft in 2021 ingestemd om deel te nemen aan dit project naar aanleiding van ondermijnende en criminele activiteiten op- en rondom recreatieparken. In 2022 is gestart met het handhavend optreden. Dit krijgt een vervolg in 2023. Voor juridische en administratieve ondersteuning is onvoldoende capaciteit beschikbaar. Benodigde bedrag hiervoor is € 15.000.

Totaal mutaties	-239	-11	5	5
------------------------	-------------	------------	----------	----------

2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting e.d.), parkeren en openbaar vervoer.

Ontwikkelingen

Revitalisering openbare ruimte

Voor 2023 en volgende jaren zijn vernieuwingen gepland van de riolering in geselecteerde delen van de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden en in de kern Zevenaar de wijken Bloemenkamp en Schrijvershoek. Deze werkzaamheden worden gefaseerd in de periode 2023 -2027 uitgevoerd. In de meerjarenbegroting 2023-2026 zijn investeringen hiervoor gereserveerd. Deze werkzaamheden aan de riolering worden integraal opgepakt waarbij ook wegen, groen en speelvoorzieningen worden vervangen.

Project ViA15: doortrekken A15 en verbreden A12

Op 5 april 2023 heeft de Raad van State (RvS) een tussenuitspraak gedaan. Hiermee is nog geen duidelijkheid of het project door kan gaan. Ook is niet duidelijk wanneer de RvS een uitspraak zal doen over de overgebleven onderdelen. Vooralsnog gaan we uit van een positieve uitspraak maar we zijn ook aan het voorsorteren indien de uitspraak onverhoopt negatief is. In deze laatste situatie is het niet ondenkbaar dat extra middelen nodig zijn. De raad wordt uiteraard geïnformeerd en betrokken bij het proces.

Beleidskaders

- [Structuurvisie Zevenaar 2012-2030 \(2013\)](#)
- [Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 \(2017\)](#)
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Gemeentelijke verkeers- en vervoersplan 2020
- Beheerplan openbare verlichting (2022)
- Beheerplan straatmeubilair (2022)
- Beheerplan verkeersregelininstallaties (2022)
- Beheerplan wegen en civiele kunstwerken (2022)

WAT WILLEN WE?

2. Verkeer en vervoer

Wij willen dat de gemeente Zevenaar voor elke inwoner en bezoeker goed bereikbaar is. Of je nu wandelt of jezelf met de fiets, auto of het openbaar vervoer verplaatst. Dit moet voor iedereen comfortabel en veilig zijn. Hierbij hebben we oog voor verkeersgedrag, de inrichting van de infrastructuur en het verkeersveiligheidsgevoel van inwoners.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat

Status 1e VGR

2.1.1 Wij anticiperen op het doortrekken van de A15 en het verbreden van de A12.	2024-2028	
2.1.2 Wij verbeteren de aansluiting van de fietsstraat Babberichseweg met het centrum	2022-2024	
2.1.3 Wij beschermen en geven voorrang aan fietsers, voetgangers en mensen met een beperking in het verkeer	2022-2030	

2.1.4 Wij actualiseren het verkeers- en mobiliteitsbeleid	2024-2025	
2.1.5 Wij inventariseren verkeersonveilige situaties en ondersteunen lokale initiatieven.	2022-2026	
2.1.6 Wij nemen regie op de verbetering van de verkeerssituatie Witte Kruis en stimuleren RWS en de provincie om het wegennet rondom Babberich en Zevenaar te verbeteren en hierop te anticiperen	2022-2030	
2.1.7 Wij anticiperen op wijzigingen in de infrastructuur en op toename van verkeer	2024-2025	
2.1.8 Wij richten de Edisonstraat opnieuw in	2024-2028	
2.2.1 Wij spannen ons in voor de komst van hub Zevenaar Oost	2023-2030	
2.2.2 Wij behouden de buurtbus	2022-2030	
2.2.3 Wij zetten in op het voorkomen van de realisatie van de Noordtak	2022-2026	
2.2.4 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Verbonden Regio	2021-2026	
2.3.1 Wij actualiseren het parkeerbeleid.	2022-2023	

2.3 Met een doelmatig parkeerbeleid de leefbaarheid en veiligheid in de kernen bevorderen

2.3.1 Wij actualiseren het parkeerbeleid.

2022-2023

Met de gemeenteraad en samen met onze inwoners, instellingen en ondernemers onderzoeken we wat er goed is en wat kan worden verbeterd aan het parkeren in de gemeente Zevenaar. Op de raadsagenda staat dit onderwerp opgenomen als onderdeel van het thema Mobiliteitsvisie (zie 2.1.4).

Met actieve betrokkenheid van genoemde groepen maken we een plan waarin in ieder geval de volgende onderdelen zijn opgenomen:

- Het opstellen van een parkeerbeleid voor de gehele gemeente (o.a. parkeernormen).
- Een evaluatie en zo nodig het bijstellen van het betaald parkeren en vergunningen-parkeren in het reguleringsgebied in Zevenaar.
- Het zo nodig actualiseren van de Parkeerverordening Zevenaar 2017.

Status
1e VGR

Stand van zaken

Bijsturing raad

Evaluatie van het parkeerbeleid is gestart en loopt maar er is extra budget nodig. Het besluitvormingsproces is anders ingestoken (o.a. met een informatieve raadsbijeenkomst en een oordelende commissie). Hierdoor is meer tijd nodig. Daarnaast is er, door capaciteitstekorten, noodzakelijkerwijs voor gekozen om de adviesopdracht bij het externe bureau uit te breiden.

Voorstel raad

Om de uitloop en de verbreding van de adviesopdracht te kunnen bekostigen vragen we aanvullend budget van € 30.000 aan.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	265	265	265	265
Tot de 1e voortgangsrapportage	284	0	0	0

Baten tot de 1e voortgangsrapportage	549	265	265	265
---	------------	------------	------------	------------

Mutaties 1e voortgangsrapportage

2. Actualisatie bestaand beleid	208	0	0	0
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	128	0	0	0
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	208	0	0	0

Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	757	265	265	265
---	------------	------------	------------	------------

LASTEN

Meerjarenbegroting 2023-2026	6.378	6.610	6.884	6.963
Tot de 1e voortgangsrapportage	200	-123	-143	-220
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	6.578	6.488	6.741	6.743

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	445	211	5	5
Indexering onderhoudscontracten verkeersregelininstallaties	5	5	5	5
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	440	206	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	408	-19	-142	-276
Aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek	0	1	1	1
Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelininstallaties	-9	-29	-27	-27
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	-81	-145	-176	-165
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-3	-10	-29	0
Actualisatie parkeerbeleid	30	0	0	0
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	-1	-2	-2
GPS strooiers	26	0	0	0
Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	-30	0	-25	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	16	16	16	16
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	378	150	100	0
Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	0	0	0	-100
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	853	192	-137	-272

Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	7.431	6.680	6.604	6.472
--	--------------	--------------	--------------	--------------

Saldo voor bestemming	-6.673	-6.414	-6.339	-6.207
Mutaties reserves				
<i>Onttrekkingen</i>				
Meerjarenbegroting 2023-2026	52	52	75	40
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	707	146	43	-7
Totaal onttrekkingen reserves	760	198	119	33
<i>Toevoegingen</i>				
Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	-500	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	-500	0	0	0
Totaal mutaties reserves	260	198	119	33
Saldo na bestemming	-6.414	-6.216	-6.220	-6.173

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Indexering onderhoudscontracten verkeersregelinstantaties	-5	-5	-5	-5
--	-----------	-----------	-----------	-----------

In 2023 zijn de onderhoudscontracten voor de verkeersregelinstantaties geïndexeerd met 10%. Dit leidt tot een nadeel van € 4.500. Dit brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	-440	-206	0	0
---	-------------	-------------	----------	----------

In de ontwikkelingen binnen programma o hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de riolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklemd verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestaand beleid

Aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek	0	-1	-1	-1
--	----------	-----------	-----------	-----------

Op het voorterrein van de Turmac Cultuur Fabriek vinden ongewenste verkeersbewegingen plaats die overlast veroorzaken voor voetgangers en schade toebrengen aan de openbare ruimte. Hier hebben wij u eerder dit jaar via een raadsinformatiebrief van op de hoogte gesteld.

Om deze overlast tegen te gaan hebben wij enkele aanpassingen uitgevoerd om het parkeren te ontmoedigen. Daarnaast gaan wij verharding aanbrengen en delen van de weg afsluiten. Tevens vindt er regulier handhaving plaats.

De kosten voor de aanvullende maatregelen worden geraamd op € 30.000. Deze lasten kunnen wij niet dekken uit het restant investeringsbudget 'herinrichting voorterrein Turmac Cultuurfabriek'. Dit leidt vanaf 2024 tot een stijging van de kapitaallasten van € 750 per jaar.

Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelinstanties	9	29	27	27
---	----------	-----------	-----------	-----------

We hebben de openbare verlichting en verkeersregelinstanties gerelateerde investeringsbudgetten nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we een deel van de werkzaamheden omtrent 'vervangen masten 2023', 'vervangen armaturen 2023' en 'vervangen verkeersregelinstanties 2023' later zullen verrichten. Gezien de huidige inschattingen op basis van de ouderdom en technische staat hebben we ervoor gekozen om een deel van deze investeringsbudgetten toe te voegen aan gelijknamige investeringsbudgetten voor 2026. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 9.000 in 2023, € 29.000 in 2024, € 27.000 in 2025 en € 26.500 in 2026.

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	81	145	176	165
--	-----------	------------	------------	------------

Wij hebben de startdatum van 3 investeringsprojecten met 1 jaar in de tijd verschoven. Het gaat hierbij om "Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis", "Planvorming herinrichting Doesburgseweg" en "Vervanging fietstunnel onder de weg 7Poort". Deze projecten zijn afhankelijk van externe besluitvorming. Daarnaast hebben wij ook een aanpassing in de kapitaallasten verwerkt omdat wij hebben vastgesteld dat bepaalde afschrijvingstermijnen niet overeenkwamen met de eisen uit het BBV. Dit leidt tot een structureel voordeel van de kapitaallasten vanaf 2023 van € 81.000 oplopend naar € 142.000 in 2025 en 2026 en vanaf 2027 tot € 122.000. Daarnaast is in 2024, 2025 en 2026 een eenmalig voordeel te zien van € 23.000, € 34.000 resp. € 23.000.

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	3	10	29	0
--	----------	-----------	-----------	----------

We hebben de wegen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'voetgangersoversteekplaatsen parkeerring' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2025 te verrichten. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 8.000 in 2024 en € 26.000 in 2025.

Verder hebben we de investeringen 'herinrichting Muldershof' (2025) en 'fietspad Geitenwaard' (2024) een jaar doorgeschoven en 'herinrichting Markt Zevenaar' (2023) een jaar vervroegd. Deze worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Actualisatie parkeerbeleid	-30	0	0	0
-----------------------------------	------------	----------	----------	----------

Samen met adviesbureau Empaction zijn we in juli 2022 gestart met de evaluatie van het huidige parkeerbeleid. Hiervoor is oorspronkelijk € 50.000 beschikbaar gesteld. Door capaciteitsproblemen (ontstaan door vertrek van de betrokken medewerker) is noodzakelijkerwijs gekozen om de adviesopdracht aan het bureau uit te breiden. Dit bracht meerkosten met zich mee. Daarnaast is gekozen om tijdens de evaluatie een uitgebreid participatietraject in te gaan, waardoor de kosten hoger uitvallen dan in eerste instantie begroot. Het participatietraject bestond uit een online enquête, een tweetal dagen straatinterviews, een aantal kwalitatieve interviews met ondernemers en een aantrekkelijke, goed leesbare rapportage van de resultaten, die met het brede publiek gedeeld kunnen worden. Tot slot is dit onderwerp aangegrepen om het besluitvormingsproces iets anders vorm te geven middels een tussenstap in de vorm van een oordeelvormende commissie over dit onderwerp hetgeen tot extra inzet van het bureau heeft geleid. Deze drie redenen hebben tot gevolg dat er sprake is van een overschrijding van 30.000 euro waarvoor we nu extra middelen vragen.

Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen 0 0 0 0

Nutsbedrijven leveren een bijdrage voor de verhardingen. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen. Gezien de resultaten in 2022 en het eerste kwartaal 2023 verwachten we dat deze bijdragen in 2023 € 80.000 hoger zijn dan geraamd. De storting in de voorziening verhogen we met hetzelfde bedrag.

Duurzame uitvoering vrachtwagen 0 1 2 2

In 2024 willen wij een vrachtwagen vervangen. Hier had u al een investeringsbudget voor beschikbaar gesteld. In het voorbereidingsproces kwam een duurzame optie hiervoor naar voren. Dit vraagt echter om een € 85.000 hoger investeringsbudget. Dit willen wij dekken uit de middelen die in 2022 in IBOR beschikbaar zijn gesteld. Het gaat specifiek om het investeringsbudget 'toepassen duurzaam materieel' die we hebben verdeeld over speelvoorzieningen, verlichting en wegen. Doordat hiermee de afschrijvingstermijn korter wordt, stijgen de afschrijvingslasten vanaf 2025 met € 4.000. Wij brengen dit ten laste van het begrotingsresultaat. Het gaat om een wijziging binnen programma's 0, 2 en 5.

GPS strooiers -26 0 0 0

De gemeente wenst de gladheidsbestrijding nog doelmatiger uit te voeren en risico's in de uitvoering verder te beperken. Daarvoor heeft u in 2021 in totaal € 46.000 (verspreid over 2021 en 2022) beschikbaar gesteld voor de aanschaf van een eigen Gladheid Meet Station (GMS) en het inbouwen van GPS op de strooiers. Een eigen GMS hebben we in 2021 aangeschaft, maar het inbouwen van GPS op de strooiers heeft vertraging opgelopen zoals we hebben gemeld in de jaarrekening.

In deze wijziging ramen we deze eenmalige kosten (€ 26.000) opnieuw. Door het inbouwen van GPS op alle strooiers kunnen we altijd aantonen waar, wanneer, hoeveel en hoe laat de gladheidsbestrijding heeft plaatsgevonden. Deze informatie is cruciaal bij eventuele aansprakelijkheidsstellingen. Met een navigatiesysteem zijn we ook flexibeler in de inzet van personeel. Zij zitten niet meer vast aan een bepaalde route. Dit is met name bij inhuur van personeel een groot voordeel. Tot slot wordt de bestrijding betrouwbaarder doordat steeds dezelfde route wordt gereden.

Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg 30 0 25 0

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitaties geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitaties. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegen en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettaire neutrale wijziging.

Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-16	-16	-16	-16
--	------------	------------	------------	------------

Per saldo hebben we in 2023 een nadeel van € 90.000 op de exploitatie gemeente Zevenaar. Deze loopt in 2024 op naar € 112.000. Grotendeels wordt dit veroorzaakt door lagere opbrengsten papier en karton. Zoals gemeld in de jaarrekening 2022 is de marktprijs hiervan ingezakt. Daarnaast hebben we een aantal wijzigingen aangebracht in de lasten. Zo stijgen de inzamelkosten PMD en overige, maar dalen de lasten zwerfafval. Tenslotte dalen vanaf 2024 de afschrijvingslasten doordat wij het investeringsbudget glascontainers verlaagd hebben omdat de aanbesteding is meegevallen.

Per saldo is de bijdrage van de gemeente Zevenaar aan de RDL € 93.000 lager. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat de kosten van de aanbestedingen lager uitvallen door een latere ingebruikname van 7Poort.

De wijzigingen binnen de RDL en de gemeente Zevenaar leiden per saldo tot een voordeel in 2023 (€ 3.000) en daarna tot een nadeel van € 19.000. Deze verrekenen wij binnen de afvalstoffenheffing en is daarmee budgettair neutraal. De financiële effecten zijn verdeeld over de programma's 2 en 7.

Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	-250	-150	-100	0
---	-------------	-------------	-------------	----------

Op 9 april 2020 is in de digitale raadsvergadering een krediet van € 500.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het advies en de begeleiding van de voorbereiding en uitvoering van het project A15/A12. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging stellen wij voor om een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000 en de kosten voor dit project hieruit te dekken. In deze 1e voortgangsrapportage treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld het investeringsbedrag en de kapitaallasten vrij te laten vallen voor een bedrag € 500.000.

Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	0	0	0	100
---	----------	----------	----------	------------

Voor advies en begeleiding voorbereiding en uitvoering project A15/A12 is door de raad in de digitale vergadering van 9 april 2020 een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld. Hiervoor is vanaf 2026 voor de duur van 5 jaar een afschrijvingslast opgenomen van € 100.000 per jaar. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging laten wij het investeringsbedrag en de afschrijvingslasten vrijvallen. In deze 1e VGR treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000.

Totaal mutaties	-645	-192	137	272
------------------------	-------------	-------------	------------	------------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

2. Actualisatie bestand beleid

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-3	6	-22	-7
--	-----------	----------	------------	-----------

We hebben de wegen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'voetgangersoversteekplaatsen parkeerring' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2025 te verrichten. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 8.000 in 2024 en € 26.000 in 2025.

Verder hebben we de investeringen 'herinrichting Muldershof' (2025) en 'fietspad Geitenwaard' (2024) een jaar doorgeschoven en 'herinrichting Markt Zevenaar' (2023) een jaar vervroegd. Deze worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	-40	-10	-35	0
--	------------	------------	------------	----------

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitaties geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitaties. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegen en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	250	150	100	0
---	------------	------------	------------	----------

Op 9 april 2020 is in de digitale raadsvergadering een krediet van € 500.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het advies en de begeleiding van de voorbereiding en uitvoering van het project A15/A12. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging stellen wij voor om een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000 en de kosten voor dit project hieruit te dekken. In deze 1e voortgangsrapportage treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld het investeringsbedrag en de kapitaallasten vrij te laten vallen voor een bedrag € 500.000.

Totaal reservemutaties	207	146	43	-7
-------------------------------	------------	------------	-----------	-----------

3. ECONOMIE

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over economische ontwikkeling, werklocaties, regelingen voor ondernemers en promotie van de gemeente.

Ontwikkelingen

Economie

Economische ontwikkeling wordt steeds meer gezien als belangrijk onderdeel van de brede welvaart. Naast het verdienen van een basis inkomen spelen welzijn en een gezonde leefomgeving een grote rol in het welbevinden van onze inwoners. Belangrijke actuele opgaven binnen de economie zijn de krapte op de arbeidsmarkt, ruimte voor toekomstbestendige werklocaties, transitie in de landbouw en de digitale economie.

De werkgelegenheid in de gemeente Zevenaar groeit hard door. In 2022 kenden we een groei met 1.170 banen ten opzichte van 2021. Dit is een stijging van 6,7% (Gelders gemiddelde is 4,2%). De totale werkgelegenheid komt op 18.630 banen.

Ondersteuning ondernemers

De voucherregeling voor horeca- en kleine ondernemers vanuit het Noodherstelfonds is afgerond en de regeling voor ondernemers om een energietoeslag te ontvangen is opgestart.

Uitbreiding BusinessPark 7Poort

De fysieke uitbreidingsruimte voor bedrijven is erg beperkt. De behoefte hieraan is zeker aanwezig. Daarom is voor de verdere uitbreiding van BusinessPark 7Poort besloten om BusinessPark 7Poort II te ontwikkelen. BusinessPark 7Poort II moet gaan voorzien in 35,9 hectare nieuwe bedrijfskavels, uit te werken in 2 fasen. Nadat in 2021 door de Groene Metropoolregio 11,7 ha ontwikkelruimte voor de uitbreiding van BusinessPark 7Poort is toegekend, is nu de tweede fase, te weten 24,2 ha ontwikkelruimte, bij de Groene Metropoolregio aangevraagd. Voor de ontwikkeling van BusinessPark 7Poort II is in 2022 een plan van aanpak opgesteld en heeft de gemeenteraad in de 2e voortgangsrapportage 2022 en begroting 2023-2026 een voorbereidingsbudget van € 750.000 beschikbaar gesteld. Dit voorbereidingskrediet is inmiddels vrijgegeven.

Toekomstbestendig maken Tatelaar/Hengelder

De stuurgroep, bestaande uit diverse ondernemers, heeft een intentieovereenkomst ondertekend. Met een online enquête en een inloopbijeenkomst is de behoefte aan maatregelen bij ondernemers opgehaald. We hebben in de stuurgroep deze onderwerpen besproken en zijn gekomen tot een lijst met actiepunten. We vragen nu bij de provincie subsidie aan en op basis hiervan maken we een uitvoeringsplan. Studenten van de HAN hebben twee onderzoeken gedaan op het gebied van duurzaamheid. Wij kijken waar we dit in het uitvoeringsplan kunnen inpassen.

Ontwikkelingen in het centrum

Samen met de centrumondernemers en de vastgoedeigenaren zijn we gestart het verkennen van de mogelijkheden voor het compacter maken van het kernwinkelgebied. Dit bereiken we door transformatie van de detailhandelsfunctie naar andere functies. Ook kijken we onder leiding van de centrummanager naar de professionalisering van de centrummanagementorganisatie. De kern van deze organisatie wordt gevormd door de centrumondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente. De centrummanager is de verbindende persoon, die tevens de werkgroepen marketing & communicatie, evenementen & activiteiten en buitenruimte aanstuurt.

Beleidskaders

- [Herstelplan sociaaleconomische injectie Zevenaar \(2020\)](#)
- [Centrumvisie Zevenaar 2015 - 2025 \(2015\)](#)
- [Liemers Economische Visie LEV \(2019\)](#)
- Economische Agenda Zevenaar (2021)
- [Regionaal Programma Werklocaties \(RPW\) 2021 - 2024](#)
- [Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 \(2017\)](#)
- [Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 \(2012\)](#)
- Noodherstelfonds ondernemers (2022)
- Energietoeslag ondernemers (2022)

WAT WILLEN WE?

3. Economie

Economische ontwikkeling is een essentieel onderdeel van de brede welvaart. We willen 'Onderneem het in Zevenaar!' op de kaart zetten. Dit doen we om economisch groeien, vernieuwen en ondernemen in Zevenaar aantrekkelijker te maken. Daarvoor bieden we ruimte voor ondernemerschap op toekomstbestendige bedrijventerreinen, in een bruisend stadscentrum en in levendige dorpscentra. Ons buitengebied is aantrekkelijk en combineert agrarische en vrijetijdseconomie op duurzame wijze. We zorgen voor het juiste aanbod van kavels op nieuwe bedrijventerreinen en verbetering van de kwaliteit van bestaande. Dat laatste kan als ondernemers zich per bedrijventerrein weten te organiseren rond het thema van 'toekomstbestendige bedrijventerreinen'.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
3.1.1 Wij werken samen aan een toekomstbestendig centrum van Zevenaar	2022-2026	
3.1.2 Wij zetten in op het herinrichten en aantrekkelijker maken van de pleinen in het centrum van Zevenaar	2022-2024	
3.2.1 Wij blijven inzetten op de realisatie van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ)	2017-2024	
3.2.2 Wij zetten in op het toekomstbestendig maken van het bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder	2021-2024	
3.2.3 Wij maken plannen voor de ontwikkeling van 7Poort II	2022-2035	
3.3.1 Wij stimuleren partners om in te zetten op meer balans op de krappe arbeidsmarkt	2023-2025	
3.3.2 Wij participeren in de Liemerse Ambassade	2023-2026	
3.3.3 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Productieve Regio	2021-2026	
3.3.4 Wij voeren de Economische Agenda Zevenaar uit	2022-2026	
3.3.5 Wij voeren de Liemers Economische Visie uit	2023-2026	
3.3.6 Wij zetten in op een toekomstbestendig ondernemersklimaat voor agrariërs	2022-2023	

3.1 Realiseren van een aantrekkelijke binnenstad van Zevenaar voor inwoners en bezoekers

3.1.2 Wij zetten in op het herinrichten en aantrekkelijker maken van de pleinen in het centrum van Zevenaar

2022-2024

We voeren de volgende projecten uit:

- Herinrichting van het Raadhuisplein in Zevenaar

In het najaar van 2022 starten we met de uitvoering van de herinrichting van het Raadhuisplein. Oplevering is voorzien in 2023. Dit plein behoudt de functie van evenemententerrein en krijgt een sfeervolle en functionele inrichting. Het ontwerp is in samenspraak met omwonenden en ondernemers gemaakt.

- Herinrichting van de Markt in Zevenaar

Een opwaardering van de openbare ruimte in het centrum biedt veiligheid, comfort en beleving voor de consument. Dit leidt tot meer bezoekers en uitgaven en dus omzet voor de ondernemers. Deze maatregel moet specifiek meer ruimte voor horecaondernemers bieden. De start van de herinrichting is gepland voor uiterlijk 2024.

- Herinrichting van het Muldershof

In 2022 starten we met het maken van een ontwerp voor het Muldershof, samen met omwonenden en ondernemers. We hebben specifiek aandacht voor de verblijfsfunctie van het plein en het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen in het kader van hittestress en klimaatadaptatie.

Status
1e VGR

Niet volgens
plan

Stand van zaken

Planvorming herinrichting Muldershof is voorlopig uitgesteld. We gaan eerst samen met de betrokken eigenaren van het commerciële vastgoed een toekomstvisie opstellen voor het centrum. De belangrijkste opgave is om het kernwinkelgebied compacter te maken en andere invullingen te onderzoeken. Als de invulling van panden verandert, dan wijzigt waarschijnlijk ook de inrichting van het plein. Daarom wachten we met deze opknopbeurt.

Het Raadhuisplein is in mei 2023 gereed. De start van de aanpak van de Markt staat nu gepland najaar 2023.

Voorstel raad

Instemmen met uitstel herinrichting Muldershof.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	16.665	2.173	1.826	492
Tot de 1e voortgangsrapportage	129	0	0	0
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	16.794	2.173	1.826	492

Mutaties 1e voortgangsrapportage

Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage

Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	16.794	2.173	1.826	492
---	---------------	--------------	--------------	------------

LASTEN

Meerjarenbegroting 2023-2026	17.067	2.672	2.358	1.033
Tot de 1e voortgangsrapportage	850	4	5	4
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	17.918	2.676	2.362	1.037

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	53	25	0	0
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	53	25	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	237	-33	-79	-50
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 3)	17	-30	-47	-30
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	0	9	-19	-7
Actualisatie raming bedrag ondernemersfonds centrum	-13	-13	-13	-13
Afronding maatregelen corona herstelplan	248	0	0	0
Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	-15	15	0	0
Raadhuisplein 1D en 14	0	-14	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	290	-8	-79	-50

Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	18.208	2.668	2.284	987
--	---------------	--------------	--------------	------------

Saldo voor bestemming	-1.414	-495	-457	-495
------------------------------	---------------	-------------	-------------	-------------

Mutaties reserves*Onttrekkingen*

Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	17
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	734	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	233	15	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	967	15	0	17

Toevoegingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0

Totaal mutaties reserves	967	15	0	17
Saldo na bestemming	-446	-480	-457	-478

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	-53	-25	0	0
---	------------	------------	----------	----------

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklikt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 3)	-17	30	47	30
--	------------	-----------	-----------	-----------

In de begroting 2023-2026 is de afschrijvingslast opgenomen voor het investeringsbudget voorbereiding ontwikkelen 7PoortII. Op grond van het BBV had dit niet gemoeten. Een voordeel van € 30.000 (structureel vanaf 2024). Daarnaast is de afschrijvingslast voor toekomstbestendig maken bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder gecorrigeerd voor 2023. Een nadeel van € 17.000 eenmalig in 2023 en door een jaar later realisatie een voordeel van € 17.000 eenmalig in 2025.

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	0	-9	19	7
--	----------	-----------	-----------	----------

We hebben de wegen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'voetgangersoversteekplaatsen parkeerring' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2025 te verrichten. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 8.000 in 2024 en € 26.000 in 2025.

Verder hebben we de investeringen 'herinrichting Muldershof' (2025) en 'fietspad Geitenwaard' (2024) een jaar doorgeschoven en 'herinrichting Markt Zevenaar' (2023) een jaar vervroegd. Deze worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Actualisatie raming bedrag ondernemersfonds centrum	13	13	13	13
--	-----------	-----------	-----------	-----------

De reclamebelasting die geheven wordt bij ondernemers in het centrum wordt onder aftrek van de kosten voor de heffing gestort in het Ondernemersfonds. Het begrote bedrag sluit echter niet aan met de begrote reclamebelasting. Een voordeel van € 13.000.

Afronding maatregelen corona herstelplan	-248	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.

U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.

De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:

programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);

programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);

programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);

programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).

De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	15	-15	0	0
--	-----------	------------	----------	----------

Door de vertraging van het project ViA15 loopt de opening van de outlet ook vertraging op. De synergiemeting kan daarom pas op z'n vroegst in 2024 gedaan worden. Een verschuiving van € 15.000 van 2023 naar 2024.

Raadhuisplein 1D en 14	0	14	0	0
-------------------------------	----------	-----------	----------	----------

Zoals we hebben toegelicht bij de jaarrekening vergt de invulling van het gebouw aan het Raadhuisplein 1D meer tijd. Dit leidt binnen programma 2 tot een eenmalig voordeel van € 14.000 op de afschrijvingslasten in 2024. Dit brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.

Deze vertraging verhoogt tegelijkertijd de huurkosten doordat we de locatie Raadhuisplein 14 hierdoor langer aanhouden. Het huurcontract loopt t/m 2025. Wij verhogen het huurbudget voor deze periode binnen programma 0 dan ook met € 18.000 per jaar. Dit brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Totaal mutaties	-290	8	79	50
------------------------	-------------	----------	-----------	-----------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Afronding maatregelen corona herstelplan	248	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.

U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.

De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:

programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);

programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);

programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);

programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).

De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	-15	15	0	0
--	------------	-----------	----------	----------

Door de vertraging van het project ViA15 loopt de opening van de outlet ook vertraging op. De synergiemeting kan daarom pas op z'n vroegst in 2024 gedaan worden. Een verschuiving van € 15.000 van 2023 naar 2024.

Totaal reservemutaties	233	15	0	0
-------------------------------	------------	-----------	----------	----------

4. ONDERWIJS

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over alle onderwijszaken, zoals het openbaar onderwijs, huisvesting van scholen en leerlingzaken (leerlingenvervoer, kinderopvang, volwasseneneducatie, onderwijsachterstandenbeleid).

Ontwikkelingen

Onderwijskansenbeleid

In het eerste kwartaal 2023 is een start gemaakt met de actualisering van het beleidsplan onderwijskansen 2020-2023. Het nieuwe plan maken we in overleg met de schoolbesturen en kinderopvangpartners. Nieuwe ontwikkeling is het onderwijs aan Oekraïense vluchtelingen. Nu de oorlog in Oekraïne voortduurt, blijven de vluchtelingen langer in Nederland. We ondersteunen het onderwijs in de Nederlandse taal voor deze kinderen en andere nieuwkomers.

Onderwijshuisvesting

We houden bij de spreiding en inrichting van onderwijslocaties rekening met een evenredige spreiding over de hele gemeente Zevenaar. We geven aandacht aan de verkeersveiligheid van de directe omgeving van scholen indien nodig.

Over de inrichting van locatie Vestersbos voor onderwijshuisvesting is in april aan u een voorstel voorgelegd. De gemeenschappelijke regeling huisvesting voorgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL) ontwikkelt een plan voor toekomstige huisvesting van het voortgezet onderwijs in samenwerking met het schoolbestuur en het Liemers College.

De GRHVOL wenst te voldoen aan de gewijzigde WGR (Wet gemeenschappelijke Regelingen). Daarom werken wij de regeling bij en verwachten u voor het eind van het jaar een voorstel te doen.

Het traject om te komen tot een Integraal Huisvestingsplan (IHP 2024-2044) is in gang gezet, de eerste (thema)bijeenkomsten zijn geweest. We verwachten dit aan het eind van het jaar 2023 ter behandeling aan te bieden.

De verantwoording van de verbouwing van de Guido Gezellestraat voor de Sterrenschool is afgerond.

De verbouwing van IKC De Carrousel is voor de zomer 2023 afgerond. Verantwoording volgt.

Een voorstel voor herstel van constructiefouten bij basisschool de Bem ontvangt u zo spoedig mogelijk in verband met het verbeteren van de leer- en werkomgeving van de kinderen en leerkrachten.

Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat

Het jongerenwerk op school is ook in 2023 weer van start gegaan. Op alle drie de locaties van het Liemers College, op gezette dagen en tijden, zijn de jongerenwerkers laagdrempelig en benaderbaar aanwezig voor alle leerlingen. Tevens is het schoolmaatschappelijk werk gedurende 24 uur per week werkzaam op de drie locaties van het Liemers College. Zowel het jongerenwerk als het schoolmaatschappelijk werk zet in op preventie en biedt leerlingen handvatten om te leren omgaan met diverse opgroei vraagstukken en gevoelens van onzekerheid, somberheid of depressie.

Beleidskaders

- Beleidsplan onderwijskansen 2020-2023
- Beleidsregels uitvoering gemeentelijke taken Wet Kinderopvang Zevenaar 2019
- Convenant Schoolveiligheid, 14-06-2018 (Liemers College, Politie Basiseenheid Rivierenland-Oost, Gemeente Zevenaar)
- Beleidsregels Handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen 2014 (Liemers) (vastgesteld in 2014)
- Integraal Huisvestingsplan 2020-2036 (2019)
- Beleidsnota Harmonisatie Kinderopvang Peuterspeelzalen gemeente Zevenaar 2018 e.v. (vastgesteld in 2018)
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs Zevenaar 2019 (2019)

- Verordening leerlingenvervoer Zevenaar 2018
- Subsidieregeling peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie (2023)
- Visie- en werkdocument 'de verbinding van onderwijs en jeugd in de Liemers 2019-2023

WAT WILLEN WE?

4. Onderwijs

We vinden het belangrijk dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan. Hierdoor is de school een ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders. Kinderen moeten lopend of met de fiets naar de basisschool kunnen.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat

Status 1e VGR

4.1.1 Wij vernieuwen het Integraal HuisvestingsPlan (IHP)	2023-2024	
4.1.2 Wij onderzoeken de invulling van de locatie Vestersbos 4	2022-2022	

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	1.226	1.026	1.022	1.022
Tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	1.226	1.026	1.022	1.022

Mutaties 1e voortgangsrapportage

Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage

Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	1.226	1.026	1.022	1.022
---	--------------	--------------	--------------	--------------

LASTEN

Meerjarenbegroting 2023-2026	5.308	5.293	5.652	5.600
Tot de 1e voortgangsrapportage	524	490	455	447
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	5.832	5.783	6.108	6.047

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	80	-30	-30	-30
Bijdrage BVO DRAN leerlingenvervoer	73	0	0	0

Bijdrage MGR voor de module RBL (leerplicht)	48	0	0	0
Subsidie peuteropvang	-40	-30	-30	-30
2. Actualisatie bestaand beleid	60	0	-212	0
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	0	0	-198	0
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs (VO)	0	0	-14	0
Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	60	0	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	140	-30	-242	-30

Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	5.972	5.753	5.865	6.017
--	--------------	--------------	--------------	--------------

Saldo voor bestemming	-4.746	-4.728	-4.843	-4.995
------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Mutaties reserves

Onttrekkingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	1.568	193	193	193
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	1.568	193	193	193

Toevoegingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	1.568	193	193	193

Saldo na bestemming	-3.178	-4.534	-4.650	-4.802
----------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Bijdrage BVO DRAN leerlingenvervoer	-73	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

De bijdrage aan de BVO DRAN wordt aangepast aan de aangepaste meerjarenbegroting 2023 van de BVO DRAN. De bijdrage in 2023 stijgt voornamelijk door een hogere indexering van de vervoerskosten van 2% naar 13,9% (NEA-index).

Bijdrage MGR voor de module RBL (leerplicht)	-48	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Ten opzichte van de primaire begroting 2023 wordt naast de inflatie en loonkostenstijging binnen de module RBL wordt rekening gehouden met aanpassingen in de formatie als gevolg van de nieuwe formatierichtlijnen voor leerplichttaken.

De structurele effecten worden verwerkt in de Kadernota 2024-2027.

Subsidie peuteropvang	40	30	30	30
------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

In de voorgaande jaren is de subsidie voor peuteropvang deels bekostigd uit de middelen (specifieke uitkering) die wij ontvangen van het rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid. Met deze middelen is structureel dekking voor opvang in de vroeg- en voorschoolse educatie waardoor het beschikbaar budget voor subsidie kan worden verlaagd.

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	0	0	198	0
---	----------	----------	------------	----------

Wij hebben de raming van de fasering voor de investeringen in de onderwijshuisvesting (primair - onderwijs) geactualiseerd. De fasering betreft vooral investeringen voor de herontwikkeling van de locatie Vestersbos. Dit leidt tot een eenmalig voordeel, incidenteel lagere afschrijvingslasten in 2025.

Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs (VO)	0	0	14	0
--	----------	----------	-----------	----------

Wij hebben de raming van de fasering voor de investeringen in de onderwijshuisvesting van het voortgezet onderwijs (VO) geactualiseerd. De fasering betreft de investeringen nieuwbouw/uitbreiding van een locatie voor het VO. Bij deze aanpassing is rekening gehouden met de investering van € 3.500.000 zoals deze is opgenomen in de meerjarenbegroting van de gemeenschappelijke regeling (GRHVOL) in 2025. Dit leidt tot een eenmalig voordeel, incidenteel lagere afschrijvingslasten in 2025.

Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	-60	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

Voor het actualiseren van het IHP is incidenteel € 60.000 beschikbaar gesteld voor extra capaciteit. Dit budget wordt overgeheveld van programma 0 'Bestuur en ondersteuning' naar programma 4 'Onderwijs'.

Totaal mutaties	-140	30	242	30
------------------------	-------------	-----------	------------	-----------

5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, erfgoed, media (bibliotheek), openbaar groen en vrijetijdseconomie.

Ontwikkelingen

Stedenbanden

De stedenband met de Duitse gemeente Weilburg blijft bestaan en het Zevenaar comité voor het stedencontact blijft een faciliterende rol vervullen als er zich uit het maatschappelijk middenveld initiatieven aandienen t.b.v. deze stedenband. De stedenband met de Hongaarse gemeente Mátészalka wordt beëindigd. Hiertoe zal overleg met deze gemeente plaatsvinden om dit op een goede manier te doen.

Het waterverhaal

Zevenaar gaat in Liemers verband verder met het ontwikkelen van het verhaal van beheersing van en leven met het water, o.a. over de Waterkraan van Nederland. Ook in de Groene Metropoolregio en de IJsselvallei gaan steeds meer stemmen op om 'het derde waterverhaal' (het verhaal van de grote rivieren/Rijndelta) van Nederland te gaan vertellen. Interessante materie vanuit historisch perspectief, maar ook actueel en zeker naar de toekomst toe relevant. De komende jaren zal Zevenaar hierin een rol gaan spelen. Hoe dit eruit gaat zien, weten we nu nog niet precies. Vervolgens is een van de mogelijke uitingen van ons waterverhaal een Rijnservatorium. Dit is een werktitel en momenteel zijn binnen Zevenaar/de Liemers nut, noodzaak, vorm en inhoud nog onderwerp van onderzoek. Wellicht dat een potentieel Rijnservatorium ook een regionale ontwikkeling gaat worden. Later komen wij over beide onderwerpen nog bij u terug.

Sport en bewegen

- Met de nieuwe Brede SPUK regeling worden de uitkeringen van het Rijk voor het Lokale Sportakkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) anders uitgekeerd. Ook wordt op deze manier de verbinding gelegd met een aantal gezondheidsprogramma's die voorheen onderdeel waren van IZA, WOZO of het GALA. De middelen zijn in één keer voor de periode 2023 t/m 2026 aangevraagd. We gaan aan de slag met het vereiste plan van aanpak om te kijken hoe we deze middelen het beste kunnen besteden.

- In samenwerking met Ataro B.V. worden de mogelijkheden onderzocht om ledverlichting en beregeningsinstallaties te plaatsen bij de buitensportaanbieders. Dit is de uitwerking van een motie waarmee het voordeel voor de sportaanbieders zelf zal zijn.

Beleidskaders

- [Beleidsnota Sport 2021-2028](#)
- [Cultuur en erfgoedpact de Liemers 2017-2020 \(2017\)](#)
- [Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 \(2017\)](#)
- [Beleidsnotitie Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning 2018 e.v. \(2018\)](#)
- [Structuurvisie gemeente Zevenaar 2012-2030](#)
- [Een visie op het erfgoed 2015-2019 \(Zevenaar\)](#)
- [Beleidskader vrijetijdseconomie 2030 \(2019\)](#)
- [Archeologie in de gemeente Zevenaar, actualisatie van de archeologische waarden en verwachtingskaart](#)
- Notitie kunstbezit
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (DPRA) (2022)
- Beheerplan openbaar groen (2022)
- Beheerplan speelvoorzieningen (2022)

WAT WILLEN WE?

5. Sport, cultuur en recreatie

Wij vinden het belangrijk dat inwoners hun vrije tijd op een aangename en zinvolle wijze kunnen invullen. Een goed aanbod van sport, cultuur en recreatie is hiervoor essentieel en draagt bij aan de leefbaarheid, ontmoeting en verbinding. Sport is goed voor de gezondheid en brengt mensen samen. We willen een divers en kwalitatief sterk cultureel en educatief aanbod dat toegankelijk is voor alle inwoners. De gemeente Zevenaar is een mooie bestemming. We hebben diverse natuurgebieden, recreatiegebieden en landgoederen. Zowel inwoners als toeristen moeten zich kunnen ontspannen en vermaken in onze gemeente.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
5.1.1 Wij benutten subsidies beter om onze beleidsdoelstellingen te bereiken	2023-2026	
5.2.1 Wij verhogen de sport- en beweegdeelname	2022-2026	
5.2.2 Wij promoten het sportaanbod	2023-2026	
5.2.3 Wij maken sportpark Hengelder toekomstbestendig	2023-2026	
5.2.4 Wij willen vitalere sportverenigingen en sportaanbieders	2023-2026	
5.2.5 Wij stimuleren aangepast sporten	2023-2026	
5.3.1 Wij stellen een Beleidsnotitie Erfgoed op en geven hier uitvoering aan	2023e.v.	
5.3.2 Wij stellen de herziene Archeologische Beleidskaart Zevenaar en een Parapluplan Archeologie Zevenaar vast	2023e.v.	
5.3.3 Wij stellen een Individueel Management Plan De Neder-Germaanse Limes, Herwen-De Bijland op en geven hier uitvoering aan	2022e.v.	
5.3.4 Wij zetten in op doorontwikkeling van de Turmac Cultuurfabriek	2022-2026	
5.3.5 Wij zetten in op doorontwikkeling van de prestatieafspraken met Kunstwerk! en Filmhuis Zevenaar	2022-2026	
5.4.1 Wij voeren het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 uit	2022-2030	
5.4.2 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Ontspannen Regio	2022-2026	
5.5.1 Wij zetten in op verduurzaming van dorpshuizen	2023-2026	
5.6.1 Wij hebben meer aandacht voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte	2022-2032	
5.6.2 Wij vergroten de biodiversiteit	2023-2026	
5.6.3 Wij breiden het aantal bomen uit	2023-2026	
5.6.4 Wij bestrijden schadelijke planten	2023-2026	
5.6.5 Wij betrekken de samenleving bij de openbare ruimte	2023-2026	
5.6.6 Wij verbeteren speel- en ontmoetingsplekken	2023-2025	
5.6.7 Wij bevorderen de toegankelijkheid van de openbare ruimte	2023-2026	

5.3 Stimuleren van het behoud van cultureel erfgoed en een goed aanbod van culturele voorzieningen

5.3.4 Wij zetten in op doorontwikkeling van de Turmac Cultuurfabriek

2022-2026

Wij stimuleren activiteiten in de Turmac Cultuurfabriek (TCF), zowel van gebruikers als van derden. Het doel is een bruisende ontmoetingsplek met een collectief programma voor Zevenaar en de Liemers. We zetten in op een financieel zo gezond mogelijke exploitatie, waarbij we rekening houden met de valse start in de coronaperiode. Voor het beheer onderzoeken we nieuwe mogelijkheden.

Status
1e VGR

Stand van zaken

Bijsturing raad

Afgelopen jaar (2022) is de Turmac Cultuurfabriek voor het eerst op volle toeren gaan draaien. Tegelijkertijd kwamen diverse knelpunten naar voren wat betreft beheer en exploitatie van de TCF, met name op het gebied van veiligheid en de samenwerking tussen de partijen. Om alle knelpunten goed naar voren te laten komen en in te zetten op een financieel zo gezond mogelijke exploitatie, evalueren we in het derde kwartaal deze samenwerking. Hiervoor is een extra budget benodigd van € 25.000.

Voorstel raad

Het budget advieskosten bijramen met € 25.000 eenmalig.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	1.355	1.333	1.333	1.325
Tot de 1e voortgangsrapportage	186	2	2	2
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	1.542	1.334	1.334	1.327

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	60	60	60	60
Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties	60	60	60	60
2. Actualisatie bestaand beleid	12	12	12	12
Stijgende verhuuropbrengsten	12	12	12	12
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	72	72	72	72

Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	1.614	1.406	1.406	1.399
---	--------------	--------------	--------------	--------------

LASTEN

Meerjarenbegroting 2023-2026	11.619	11.079	10.972	10.782
Tot de 1e voortgangsrapportage	109	39	106	58
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	11.729	11.118	11.078	10.840

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	342	170	22	22
Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties	0	0	0	0
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	300	148	0	0
Subsidie exploitatie zwembad 'De Boskuul'	42	22	22	22
2. Actualisatie bestaand beleid	217	122	73	83
Aanbesteding onderhoud groen	94	94	94	94
Aansluiting budget toerisme en recreatie met toeristenbelasting	-6	-6	-6	-6
Actualisatie investeringen groen en speeltoestellen	-1	-36	0	0
Afronding maatregelen corona herstelplan	162	0	0	0
Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	-5	-5	-5
Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	-10	75	-10	0
Publieksbereik tempellocatie Herwen-Hemeling	22	0	0	0
Stijgende verhuuropbrengsten	0	0	0	0
Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	-44	0	0	0
3. Nieuw beleid	62	51	51	51
Led verlichting sportterreinen	62	51	51	51
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	621	343	145	155

Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	12.350	11.461	11.224	10.995
--	---------------	---------------	---------------	---------------

Saldo voor bestemming	-10.736	-10.054	-9.817	-9.597
------------------------------	----------------	----------------	---------------	---------------

Mutaties reserves

Onttrekkingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	870	432	386	186
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	34	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	118	136	51	51
Totaal onttrekkingen reserves	1.023	567	437	237

Toevoegingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	-172	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	-73	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	-245	0	0	0
Totaal mutaties reserves	778	567	437	237

Saldo na bestemming	-9.958	-9.487	-9.380	-9.360
----------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties	60	60	60	60
--	-----------	-----------	-----------	-----------

De tarieven voor de verhuur van de sportaccommodatie zijn m.i.v. 1 september 2023 geïndexeerd met 7,5%. In onze begroting 2023 is geen rekening gehouden met deze indexering. De raming wordt bijgesteld o.b.v. de te verwachten (hogere) opbrengst waarbij uitgegaan is van de opbrengst in het 1e kwartaal 2023.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	-300	-148	0	0
---	-------------	-------------	----------	----------

In de ontwikkelingen binnen programma o hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de riolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgekleit verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

Subsidie exploitatie zwembad 'De Boskuul'	-42	-22	-22	-22
--	------------	------------	------------	------------

In de overeenkomst tussen gemeente en exploitant van zwembad 'De Boskuul' zijn afspraken vastgelegd over de jaarlijkse, door het CBS vastgestelde, indexeringen voor cao-sector particulieren bedrijven, CPI/Gas en CPI/Alle huishoudens. De definitieve indexeringen zijn bekend in in het 4e kwartaal 2022 en de raming (nadeel) 2023 wordt in deze 1e voortgangsrapportage hierop aangepast. Voor 2024 e.v. verwachten we dat het structureel nadeel lager is doordat de gasprijzen gedaald zijn.

2. Actualisatie bestaand beleid

Aanbesteding onderhoud groen	-94	-94	-94	-94
-------------------------------------	------------	------------	------------	------------

Onlangs heeft u het integraal beheer openbare ruimte (IBOR) vastgesteld waarin de uitgangspunten voor het onderhoud zijn vastgesteld. Daarnaast zijn per 1 januari 2023 alle overeenkomsten m.b.t. het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het gemeentelijk groen, van rechtswege geëindigd. Daarom hebben we deze werkzaamheden opnieuw aanbesteed.

De laagste inschrijfprijs is hoger uitgevallen dan verwacht. Deze overschrijding is grotendeels opgevangen binnen bestaande budgetten in programma o en 5. Het restant tekort (€ 44.000) brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Aansluiting budget toerisme en recreatie met toeristenbelasting	6	6	6	6
--	----------	----------	----------	----------

In de begroting 2023-2026 is door u besloten om het bedrag dat aan toeristenbelasting wordt ontvangen ingezet gaat worden voor o.a. toeristische infrastructuur, ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie, samenwerking en goed gastheerschap. In totaal een bedrag van € 382.000. Met deze begrotingswijziging corrigeren wij de inflatiecorrectie die ook nog aan dit bedrag is toegevoegd. Een structureel voordeel van € 6.000.

Actualisatie investeringen groen en speeltoestellen	1	36	0	0
--	----------	-----------	----------	----------

We hebben de groen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat de werkzaamheden omtrent het 'Grimbornhof' en de 'uitbreiding bomen 2023' in 2023 nog niet zijn afgerond. Voor de uitbreiding bomen zijn we namelijk bezig om de diverse mogelijkheden qua locatie op papier te zetten. Dit neemt met name het eerste jaar meer tijd in beslag.

Naast de groen gerelateerde investeringen hebben we ook de investeringsbudgetten voor de speeltoestellen doorgenomen. Hier verwachten we het grootste voordeel. In het eerste halfjaar 2023 zijn we namelijk bezig met de aanbesteding voor de speeltoestellen uit de investering 'vervanging speeltoestellen 2023'. Vervolgens moeten we rekening houden met een relatief lange levertijd, dus we verwachten niet dat we dit investeringsbudget in 2023 volledig kunnen besteden.

Deze wijzigingen leiden tot een eenmalig positief resultaat in 2023 van € 1.000 en in 2024 van € 36.000.

Afronding maatregelen corona herstelplan	-162	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.

U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.

De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:

programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);

programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);

programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);

programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).

De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	5	5	5
--	----------	----------	----------	----------

In 2024 willen wij een vrachtwagen vervangen. Hier had u al een investeringsbudget voor beschikbaar gesteld. In het voorbereidingsproces kwam een duurzame optie hiervoor naar voren. Dit vraagt echter om een € 85.000 hoger investeringsbudget. Dit willen wij dekken uit de middelen die in 2022 in IBOR beschikbaar zijn gesteld. Het gaat specifiek om het investeringsbudget 'toepassen duurzaam materieel' die we hebben verdeeld over speelvoorzieningen, verlichting en wegen. Doordat hiermee de afschrijvingstermijn korter wordt, stijgen de afschrijvingslasten vanaf 2025 met € 4.000. Wij brengen dit ten laste van het begrotingsresultaat. Het gaat om een wijziging binnen programma's 0, 2 en 5.

Inzet reserve nazorg grondexploitatie voor het plegen van nazorg	10	-75	10	0
---	-----------	------------	-----------	----------

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitatie geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitatie. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegens en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettaire neutrale wijziging.

Publieksbereik tempellocatie Herwen-Hemeling	-22	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Het organiseren van tentoonstellingen met vondsten van het tempelcomplex Herwen-Hemeling neemt meer tijd in beslag dan verwacht. Van het in de 2de voortgangsrapportage 2022 toegekende budget voor publieksbereik is in 2022 slechts € 3.000 uitgegeven. Waardoor € 22.000 in 2022 is vrijgevallen ten gunste van het resultaat 2022. Wij vragen het resterende bedrag opnieuw aan voor 2023.

Stijgende verhuuropbrengsten	12	12	12	12
-------------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

In 2023 hebben we de verhuuropbrengsten waarbij dit contractueel gezien mogelijk was, verhoogd. Deze indexatie was hoger dan het algemene inflatiepercentage waar we bij de meerjarenbegroting 2023-2026 rekening mee hebben gehouden. Dit leidt tot € 17.000 hogere huuropbrengsten, verspreid over programma's 0, 1 en 5. Dit voordeel brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.

Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	44	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

Op 16 september 2020 heeft de raad besloten een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen uit de algemene reserve voor de voorbereiding van de intergemeentelijke structuurvisie Rivierklimaatpark. De structuurvisie is in 2022 vastgesteld waar door het restant budget kan vrijvallen.

3. Nieuw beleid

Ledverlichting sportterreinen	-62	-51	-51	-51
--------------------------------------	------------	------------	------------	------------

De huidige energiecrisis en daarmee de hoge energieprijzen brengen uitdagingen met zich mee voor de sportaanbieders in onze gemeente. Als reactie hierop heeft u motie M8 aangenomen om de sportaanbieders op korte en lange termijn te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie door middel van het investeren in ledverlichting. In het raadsvoorstel 'verduurzaming buitensportaccommodaties' hebben wij dit nader toegelicht.

De kosten voor de plaatsing van ledverlichting bedraagt € 822.000. Dit valt uiteen in € 760.000 voor de vervanging van lichtmasten die de gemeente in eigendom heeft, € 36.000 in eigendom van verenigingen en € 26.000 zodat Ataro de transitie van conventionele verlichting naar ledverlichting uit kan voeren. Deze bedragen zijn inclusief de kostprijsverhogende btw. Voor de vervanging van ledverlichting in eigendom van de gemeente Zevenaar vragen wij een investeringsbudget aan. Ter dekking van de afschrijvingslasten die hieruit voortkomen vormen we een bestemmingsreserve 'afschrijvingslasten ledverlichting'. De eenmalige storting hiervoor onttrekken we uit de algemene reserve.

Voor de overige twee kostenposten (€ 62.000) willen we een bijdrage aan Ataro verstrekken. Dit zorgt voor een eenmalige last in 2023.

Totaal mutaties	-549	-271	-73	-83
------------------------	-------------	-------------	------------	------------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
--------------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Afronding maatregelen corona herstelplan	162	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.

U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.

De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:

programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);

programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);

programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);

programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).

De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	0	85	0	0
--	----------	-----------	----------	----------

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitaties geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitaties. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegen en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettaire neutrale wijziging.

Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	-44	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Op 16 september 2020 heeft de raad besloten een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen uit de algemene reserve voor de voorbereiding van de intergemeentelijke structuurvisie Rivierklimaatpark. De structuurvisie is in 2022 vastgesteld waar door het restant budget kan vrijvallen.

3. Nieuw beleid

Led verlichting sportterreinen	0	51	51	51
---------------------------------------	----------	-----------	-----------	-----------

De huidige energiecrisis en daarmee de hoge energieprijzen brengen uitdagingen met zich mee voor de sportaanbieders in onze gemeente. Als reactie hierop heeft u motie M8 aangenomen om de sportaanbieders op korte en lange termijn te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie door middel van het investeren in ledverlichting. In het raadsvoorstel 'verduurzaming buitensportaccommodaties' hebben wij dit nader toegelicht.

De kosten voor de plaatsing van ledverlichting bedraagt € 822.000. Dit valt uiteen in € 760.000 voor de vervanging van lichtmasten die de gemeente in eigendom heeft, € 36.000 in eigendom van verenigingen en € 26.000 zodat Ataro de transitie van conventionele verlichting naar ledverlichting uit kan voeren. Deze bedragen zijn inclusief de kostprijsverhogende btw. Voor de vervanging van ledverlichting in eigendom van de gemeente Zevenaar vragen wij een investeringsbudget aan. Ter dekking van de afschrijvingslasten die hieruit voortkomen vormen we een bestemmingsreserve 'afschrijvingslasten ledverlichting'. De eenmalige storting hiervoor onttrekken we uit de algemene reserve.

Voor de overige twee kostenposten (€ 62.000) willen we een bijdrage aan Ataro verstrekken. Dit zorgt voor een eenmalige last in 2023.

Totaal reservemutaties	118	136	51	51
-------------------------------	------------	------------	-----------	-----------

6. SOCIAAL DOMEIN

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeidsparticipatie, leefbaarheid en wijkgericht werken, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Samen vormen deze beleidsvelden het Sociaal Domein. Hier rekenen we ook natuur- en milieueducatie toe. Voor het realiseren van de opgaven in het Sociaal Domein nemen we ook onderdelen uit de beleidsvelden sport, cultuur, veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, gezondheid en onderwijs mee die bij andere programma's zijn ondergebracht. Begin 2020 is de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 vastgesteld. Dit is een visie op hoofdlijnen voor het brede Sociaal Domein. We werken aan een samenhangend en integraal beleid. Hierbij sluiten we aan op de belevingswereld van de Zevenaarse inwoners en op de sociale structuren in onze gemeente. De visie draagt bij aan het realiseren van de ambities en doelstellingen binnen het sociaal domein.

Hierbij gelden de volgende randvoorwaarden: financiële beheersbaarheid, goed opdrachtgever-opdrachtnemerschap en datagestuurd werken.

De ambities voor het sociaal domein zijn: we doen (alleen) wat nodig is; eer inwoners in Zevenaar leven in een (sociaal) veilige omgeving; meer inwoners doen zo zelfstandig mogelijk mee aan de maatschappij.

We houden bij de beleidsontwikkeling en uitvoering de volgende principes in acht:

- Rechtszekerheid – we doen wat nodig is
- Primaire levensbehoefte – eigen verantwoordelijkheid
- Positieve gezondheid – samen verantwoordelijk
- Integrale benadering – de mens staat centraal
- Van en voor inwoners – inclusieve samenleving
- Participatie – netwerk samenleving
- Regionale samenwerking – slim volgen in de basis en vooroplopen waar nodig

Ontwikkelingen

Brede SPUK-regeling

Eerste tranche brede SPUK-regeling komt beschikbaar in 2023. Het integrale plan van aanpak moet gereed zijn voor oktober 2023 (tijdsinvestering). 'Brede SPUK' is een bundeling van budgetten op rijksniveau en richt zich op gezondheidsbevordering, sport en versterking van de sociale basis. De inkomsten en uitgaven verwerken we in de begroting.

Kinderopvang toeslagenaffaire

Naast de ondersteuning voor gedupeerde ouders en hun kinderen wordt naar verwachting in april 2023 ook de regeling ex-partners van kracht. Hiertoe wordt momenteel nog gewerkt aan aanvullende wetgeving. Het is nog niet duidelijk om hoeveel mogelijk gedupeerde ex-partners uit de gemeente Zevenaar dit gaat. De start van de uitvoering is afhankelijk van de behandeling van het aanvullende wetsvoorstel door de Tweede Kamer. Het streven is de uitvoering te starten vanaf 1 juli 2023.

Inburgering

De taakstelling voor de huisvesting van asielstatushouders is hoog. Met de woningcorporaties, Vluchtelingenwerk en andere relevante partijen wordt naarstig gezocht naar oplossingen voor dit knelpunt. Er is een zekere mismatch in de voor deze doelgroepen beschikbare huisvesting van voornamelijk eengezinswoningen en de groep asielstatushouders die voor het overgrote deel bestaat uit alleenstaanden en grote gezinnen. In samenwerking met de woningcorporaties wordt dit jaar een pilot 'kamerbewoning' gestart om met name alleenstaande statushouders te huisvesten. We maken ook afspraken met de gemeente Renkum voor de tijdelijke huisvesting van grote gezinnen op de voormalige locatie van Pro Persona in deze gemeente. De hoge taakstelling heeft ook gevolgen voor de beschikbare formatie inburgeringsconsulent. De formatie is nu bepaald op 1,15 formatieplaats. De komende periode onderzoeken we welke formatie nodig is om statushouders adequaat te begeleiden, en indien nodig, deze formatie uit te breiden.

Oekraïne

De gemeente Zevenaar heeft drie gemeentelijke opvanglocaties. De overeenkomsten met deze locaties worden in 2023 met een jaar verlengd gezien het feit dat de oorlog nog voortduurt. De instroom van ontheemden uit Oekraïne is nog steeds gaande. Dit betekent dat de gemeente Zevenaar een aanvullende taakstelling per 1 juli 2023 voor de opvang van 35 ontheemden heeft gekregen. De gemeente is aan de slag om deze taakstelling te realiseren. De extra taakstelling voor de opvang van ontheemden en de verhoogde taakstelling voor de huisvesting van asielstatushouders leggen ook een druk op de beschikbare voorzieningen zoals leerlingenvervoer, onderwijs en gezondheidszorg én de capaciteit van de gemeente.

Hervormingsagenda jeugd

Medio april is een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de hervormingsagenda tussen de VNG en het ministerie. De deelnemende partijen in de hervormingsagenda hebben bij de start mogelijke hervormingen geïdentificeerd. Deze hervormingen moeten leiden tot de verschillende besparingen, zodat het jeugdzorgstelsel houdbaar wordt. De invulling van de verschillende hervormingen en de verwachte financiële besparing zijn nog niet vastgesteld. Wel is bepaald dat een commissie van wijzen de komende jaren de verwachte effecten/besparingen en gerealiseerde effecten/besparingen gaat monitoren en een zwaarwegende adviesfunctie heeft.

Maatschappelijke ondersteuning en welzijn

Prijsstijgingen van 2022 voor ingekochte Wmo-producten werken door in de tarieven in 2023. Voor de Wmo-hulpmiddelen is er in 2023 zelfs sprake van 14% prijsstijging.

De kostenverhogingen bij aanbieders en gesubsidieerde instellingen lopen vooruit op de indexering van de prijzen. Dit kan nog steeds problemen opleveren voor aanbieders, met risico voor de dienstverlening aan inwoners.

In het doelgroepenvervoer zien we in 2023 een kleine kostendaling. Dit heeft vooral te maken met minder ritten in het vervoer, wat nog een gevolg is van corona. Hierdoor heeft de gecontracteerde vervoerder voor het vraagafhankelijke Wmo vervoer aangegeven het contract te willen beëindigen. De aanbesteding, een nieuw contract per 1 juli 2024, die hier het gevolg van is gaat een kostenstijging met zich meebrengen. Door de stijgende kosten moeten we werken aan kostenbeheersing. Dit doen we door inzet op preventie, ontwikkeling van het voorliggende veld en verdere professionalisering van de toegang. We werken in 2023 aan een plan voor het normaliseren en versterken van het voorliggende veld.

Voor de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis maken we in 2023 regionaal afspraken over de financiën (begroting). Uitgangspunt daarbij is om de transformatie minimaal budgettair neutraal voor de regiogemeenten te laten verlopen. We maken ook afspraken over het juridisch en organisatorisch kader (afspraken over samenwerking en organisatie uitvoering). We bereiden in 2023 voor dat de toegang per 1 januari 2024 beslissingen kan nemen over inwoners die gebruik moeten maken van beschermd wonen. Het college stelt in 2023 het lokaal plan Beschermd Thuis vast (in afstemming met traject Woonzorg visie). We nemen deel aan de preventiescan voor de aanpak van dakloosheid als alle gemeenten in de regio deelnemen.

Nieuwe bestuurlijke opdracht RSD 2024 - 2026

De bestaande opdracht RSD heeft de looptijd van 1 juli 2021 tot 1 januari 2024.

In het 4e kwartaal 2023 geeft de raad de RSD een nieuwe opdracht mee voor de periode 2024 tot en met 2026.

De financiële effecten van deze nieuwe opdracht zijn opgenomen in de meerjarenbegroting van 2024 – 2027 van de gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Liemers-programma RSD en worden verwerkt in onze Kadernota 2024.

Beleidskaders

- Visie 'Frisse wind in de wijk' (2013)
- Convenant Schoolveiligheid (Financiële en inhoudelijke onderlegger: Samenwerkingsagenda Veilig en Zorgzaam Schoolklimaat)
- Visie Vrijwillige inzet en Mantelzorg 2016-2020 Zevenaar (2016)
- Radar-rapport behorende bij raadsvoorstel 'Toekomst uitvoering participatiewet' (vastgesteld: raad

- Rijnwaarden 27-6-2017 en raad Zevenaar 6-7-2017)
- Agenda werk en economie (april 2018)
- Businesscase RSD (mei 2018)
- [Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning \(Wmo\) en Participatiewet 2020-2023 \(2020\)](#)
- [Beleidsnota Armoede en Schuldhulpverlening \(2019\)](#)
- Onderwijskansenbeleid 2020- 2023
- Uitvoeringsagenda Onderwijskansenbeleid 2020-2023
- Verordening maatschappelijke ondersteuning Zevenaar 2022.
- Beleidsregels en Nadere regels Wmo 2022.
- Kadernota Samen aan Zet 2022 en verder (transformatie beschermd wonen naar beschermd thuis).
- verordening jeugdhulp 2023 inclusief beleidsregels en nadere regels

WAT WILLEN WE?

6. Sociaal domein

Wij willen dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Mensen die hier hulp bij nodig hebben ondersteunen we zo goed mogelijk. We richten ons op preventie: voorkomen is beter dan genezen. Als problemen eerder gesignaleerd worden, kan er op een laagdrempelige manier een oplossing gezocht worden. Voor werkzoekenden zetten we primair in op het vinden van passend werk.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
6.1.1 Bestendigen en versterken samenwerking armoedeplatform	2022-2026	
6.1.2 Wij synchroniseren waar mogelijk de inkomensgrenzen van minimaregelingen	2022-2023	
6.1.3 Wij breiden de aanpak vroegsignalering schulden uit en zetten in op doorontwikkeling hiervan	2022-2023	
6.2.1 Wij beoordelen en evalueren de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023	2023-2023	
6.2.2 Wij bieden een herkenbare toegang tot het sociaal domein	2023-2025	
6.2.3 Wij verbeteren de afspraken en sturen op het aantal contracten met (regionale) aanbieders van jeugdzorg en wmo	2022-2026	
6.2.4 Wij werken efficiënt en eenvoudig in het sociaal domein	2022-2026	
6.2.5 Wij stellen een verbeterplan doelgroepenvervoer op	2023-2025	
6.2.6 Wij volgen de landelijke (financiële) ontwikkelingen rondom jeugdzorg	2022-2026	
6.3.1 Wij onderzoeken een manier van waardering voor mantelzorgers	2022-2023	
6.4.1 Wij willen een passende uitvoering van de Participatiewet	2022-2023	
6.4.2 Wij heroverwegen de bezuinigingen in het maatschappelijke veld	2023-2024	
6.4.3 Wij experimenteren met de regels voor werkzoekenden voor het verkrijgen van een baan en de regels voor vrijwilligerswerk	2022-2023	

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	14.792	11.582	12.785	12.789
Tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	14.792	11.582	12.785	12.789

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	1.195	1.195	1.195	1.195
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.150	1.150	1.150	1.150
Huuropbrengst locaties Kinderopvang	45	45	45	45
2. Actualisatie bestaand beleid	2.100	100	100	100
Bijstelling eigen bijdragen Wmo	100	100	100	100
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	3.295	1.295	1.295	1.295

Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	18.087	12.877	14.080	14.084
---	---------------	---------------	---------------	---------------

LASTEN

Meerjarenbegroting 2023-2026	68.432	64.389	64.597	64.775
Tot de 1e voortgangsrapportage	-88	8	4	4
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	68.344	64.398	64.601	64.779

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	2.333	1.159	1.150	1.150
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.550	1.150	1.150	1.150
Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	478	0	0	0
Bijdrage BVO DRAN doelgroepenvervoer	-48	0	0	0
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD	260	0	0	0
Bijdrage MGR - modules inkoop en beheer	74	0	0	0
Huuropbrengst locaties Kinderopvang	0	0	0	0
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	18	9	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	5.930	2.457	2.481	2.508
Bijstelling eigen bijdragen Wmo	0	0	0	0
Herstelplan continuïteit Pluryn	315	0	0	0
Inrichting applicaties sociaal domein	30	0	0	0

Kostenstijging Jeugdhulp	1.259	1.259	1.259	1.259
Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	975	998	1.022	1.049
Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	230	230	230	230
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-30	-30	-30	-30
Minimabeleid - Energietoeslag 2023	1.151	0	0	0
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	8.263	3.615	3.631	3.658

Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	76.607	68.013	68.231	68.437
--	---------------	---------------	---------------	---------------

Saldo voor bestemming	-58.520	-55.135	-54.151	-54.352
------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Mutaties reserves

Onttrekkingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	210	24	24	24
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	300	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	510	24	24	24

Toevoegingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	510	24	24	24

Saldo na bestemming	-58.010	-55.111	-54.127	-54.328
----------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Actualiseren uitkeringslasten en baten	-400	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

De ramingen zijn aangepast aan de prognose van de RSD (ontwikkelingen tot en met februari 2023) en aanpassing van het voorlopig BUIG budget waarbij rekening is gehouden met verhogingen in verband met de aanpassing van het 'Wettelijk Minimum Loon' en het effect hiervan voor de uitkeringslasten/-baten.

Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	-478	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

De hogere bijdrage aan de MGR voor de module WgSW is veroorzaakt door de loonkostenontwikkeling (CAO en verhoging van het minimumloon), extra incidentele uitkering en aanpassingen gebaseerd op het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2022.

De structurele effecten worden verwerkt in de 'Kadernota 2024-2027'

Bijdrage BVO DRAN doelgroepenvervoer	48	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

De bijdrage aan de BVO DRAN wordt aangepast aan de aangepaste meerjarenbegroting 2023 van de BVO DRAN. De bijdrage in 2023 daalt in totaal met ongeveer € 48.000. Deze daling komt door verschillende onderdelen. Als eerste door slimmere organisatie. Als tweede door daling van het aantal ritten in het vervoer. Deze daling is groter dan de stijging door een hogere indexering van de vervoerskosten (NEA-index van 2,0 naar 13,7%). Bij het vervoer voor Wmo is de impact van corona nog steeds merkbaar. Bij het jeugdwetvervoer is de daling een gevolg van een daling van het aantal actieve reizigers en ritten in de 2e helft van 2022.

Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD	-260	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

I.v.m. hogere CAO afspraken en overige prijsstijgingen, t.o.v. de primitieve begroting, zijn wijzigingen doorgevoerd in de begroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling voor het programma RSD (regionale sociale dienst). De hogere bijdrage heeft betrekking op de exploitatie, dienstverlening en participatie. De structurele mutaties voor de meerjarenbegroting 2024-2027 worden verwerkt in de Kadernota.

Bijdrage MGR - modules inkoop en beheer	-74	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

De hogere bijdrage aan de MGR voor de modules Inkoop en Beheer wordt voornamelijk veroorzaakt door de loonkostenontwikkeling (CAO). Daarnaast wordt incidenteel de bijdrage verhoogd in verband met extra kosten voor de doorontwikkeling van regionale uitgangspunten voor de inkoop zorg en voor een kostprijsonderzoek. Het incidentele deel van de kostenstijging bedraagt afgerond € 17.500.

De structurele effecten worden verwerkt in de 'Kadernota 2024-2027'

Huuropbrengst locaties Kinderopvang	45	45	45	45
--	-----------	-----------	-----------	-----------

In verband met uitbreiding van het aantal locaties en indexering van bestaande accommodaties zijn de opbrengsten structureel verhoogd.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	-18	-9	0	0
---	------------	-----------	----------	----------

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklemd verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

2. Actualisatie bestaand beleid

Bijstelling eigen bijdragen Wmo	100	100	100	100
--	------------	------------	------------	------------

We zien de uitgaven voor Wmo steeds verder stijgen. Dit betekent ook dat de eigen bijdrages stijgen. Wij verwachten de inkomsten in verband met eigen bijdrages structureel te kunnen verhogen van € 330.000 naar € 430.000.

Herstelplan continuïteit Pluryn	-315	0	0	0
--	-------------	----------	----------	----------

Om de continuïteit van jeugdhulp die door Pluryn wordt geleverd te waarborgen is regionaal akkoord gegaan met een tariefsverhoging in 2023 voor het product 'driemilieusvoorzieningen'. Het betreft een aanpassing voor 2023 in afwachting van de uitkomsten van het meerjarenplan dat Pluryn in samenwerking met de regio's opstelt. Dit meerjarenplan moet leiden tot een structureel herstel.

Inrichting applicaties sociaal domein	-30	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

Wij constateren dat de inrichting van de gebruikte applicaties (suites) in het sociaal domein niet optimaal zijn. Wij vragen een budget van € 30.000 om het gebruik en inrichting door te lichten en te optimaliseren waar mogelijk.

Kostenstijging Jeugdhulp	-1.259	-1.259	-1.259	-1.259
---------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Bij de jaarrekening 2022 is gebleken dat de kosten voor jeugdhulp fors zijn gestegen, zowel door prijs- als ook door volumestijgingen. Wanneer wij de werkelijke uitgaven van 2022 als uitgangspunt nemen voor de uitgaven 2023 dan blijkt dat de ramingen onvoldoende zijn. Wij stellen voor om de budgetten vanaf 2023 te baseren op de realisatiecijfers van 2022, verhoogd met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken). Dit betekent een verhoging van de jeugdhulpbudgetten met afgerond € 1,25 miljoen per jaar.

Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	-975	-998	-1.022	-1.049
--	-------------	-------------	---------------	---------------

Gebleken is dat de Wmo-kosten in 2022 voor hulp bij het huishouden en begeleiding harder zijn gestegen dan ingeschat. De stijging wordt zowel veroorzaakt door prijs- en hoeveelheidstijgingen. Wij stellen voor om de uitgaven van 2022 als basis te nemen voor de budgetten vanaf 2023 en deze te verhogen met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken).

Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	-230	-230	-230	-230
--	-------------	-------------	-------------	-------------

De kosten voor woningaanpassingen stijgen. Ook het aantal woningaanpassingen neemt toe, dit vooral doordat inwoners langer thuis moeten blijven wonen. Wij stellen voor om het budget voor woningaanpassingen structureel te verhogen met € 90.000 per jaar. Daarnaast zien we een sterke stijging van de kosten voor Wmo-hulpmiddelen. Dit komt vooral doordat de leverancier de huurtarieven voor hulpmiddelen contractueel vanaf 2023 met 14% mocht verhogen. Wij zien ons daarmee genoodzaakt om de budgetten structureel met € 140.000 te verhogen. Bij elkaar (woningaanpassing en hulpmiddelen) vragen wij een extra budget van € 230.000.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	30	30	30	30
---	-----------	-----------	-----------	-----------

Gelet op ervaringscijfers van de afgelopen jaren is de begroting aan de hoge kant. Het aantal kwijtscheldingsgerechtigden dat meerdere jaren achtereen in aanmerking komt voor kwijtschelding neemt af. De verwachting is dat er minder handmatige verzoeken worden ontvangen en minder worden toegekend. We ramen structureel € 30.000 af.

Minimabeleid - Energietoeslag 2023	-1.151	0	0	0
---	---------------	----------	----------	----------

De gemeenten hebben ook in 2023 de mogelijkheid gekregen door aanvullende maatregelen van het rijk om huishoudens te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hiervoor zijn via de decembercirculaire 2022 extra middelen ontvangen (€ 500 per huishouden). Via de meicirculaire 2023 wordt bekend hoeveel aanvullende middelen wij ontvangen voor aanvulling van de toeslag tot € 1.300. Deze gaan we t.z.t. in de 2e voortgangsrapportage 2023 verwerken. Naast deze middelen zijn extra middelen ontvangen om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gericht hulp aan te bieden.

Opvang ontheemden Oekraïne	0	0	0	0
-----------------------------------	----------	----------	----------	----------

Voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne zijn een drietal opvanglocaties ingericht. De kosten voor deze opvang wordt vergoed door het rijk. Bij de 2e voortgangsrapportage 2022 is reeds een bedrag opgenomen voor een deel van 2023. Met deze wijziging ramen wij de verwachte uitgaven en inkomsten voor heel 2023. Per saldo budgettair neutraal.

Totaal mutaties	-4.968	-2.320	-2.336	-2.363
------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

7. VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Volksgezondheid richt zich op een gezonde leefomgeving en leefstijl. Milieu richt zich op de onderdelen lucht, geluid, bodem, externe veiligheid en duurzaamheid (klimaat).

Over duurzaamheid/klimaat zijn in het Nationaal Klimaatakkoord afspraken gemaakt waarbij de uitvoering bij de gemeenten is belegd. De aanpak en invulling van Zevenaar is onderverdeeld in de 'resultaten': energietransitie, warmtetransitie, circulaire economie/fairtrade gemeente en klimaatadaptatie.

Ontwikkelingen

Warmte transitievisie

De Warmte transitievisie uit 2019 gaan we actualiseren om te kunnen voldoen aan de landelijke ontwikkelingen. Na de actualisatie kunnen wij per (cluster van) wijk(en) of dorp(en) aangeven wat het beste alternatief voor aardgas kan zijn. Deze actualisatie is ook de basis voor de Wijk uitvoeringsplannen. Verder zal de actualisatie van de Warmtetransitie visie een eerste stap naar het Warmteprogramma zijn dat onderdeel wordt van de Omgevingsvisie.

Ontwikkelingen wettelijk instrumentarium warmte transitie

Om de gemeenten meer handvatten te geven in de warmte transitie wordt nieuwe wet- en regelgeving ontwikkeld. Eén van de ontwikkelingen is dat warmtenetten in publieke handen moeten zijn. Dit betekent ook wat voor de rol en positie van de gemeente Zevenaar. De voorbereiding daarop loopt nu en rond de zomer moet daar richting op komen. In de 2de voortgangsrapportage wordt u verder geïnformeerd.

Warmtenet Spijk

Het onderzoek naar een warmtenet in Spijk is positief. Voor het vervolg van het proces wordt naar cofinanciering gezocht.

ODRA

De begroting 2023 van de ODRA, welke in de raadsvergadering van 8 juni 2022 is behandeld, zal nog een wijziging ondergaan. Om welke bedragen het gaat is nog niet bekend. Het betreft de doorvertaling van prijs- en loonkostenstijgingen.

Volksgezondheid/GGD

De afgelopen jaren is taakstellend bezuinigd op het budget van de GGD (VGGM). Daarmee is de basiskwaliteit in het gedrang gekomen en kan op onderdelen niet meer aan het wettelijk niveau worden voldaan. Het betreft hier de Jeugdgezondheidszorg, milieu en preventie. In regioverband zijn enkele scenario's besproken die een herstel en borging van de GGD-functie mogelijk maken. De verwachting is dat de functie van de GGD binnen het voorliggende veld evenals binnen de uitvoering van de Omgevingswet eerder groter dan kleiner zal worden, waardoor het gerechtvaardigd is de basiskwaliteit op een goed niveau te krijgen. Voor 2023 is een bijstelling op de gemeentelijke bijdrage benodigd.

Beleidskaders

- Milieubeleidsplan 2013-2030 Zevenaar
- Beleidsvisie Externe Veiligheid 2012 Zevenaar
- Nota Bodembeheer 2011 Zevenaar
- Geluidbeleid 2008 Zevenaar
- Geluidbeleid Rijnwaarden
- Watertakenplan de Liemers 2022-2026 (2022)
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (DPRA) (2022)
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)

- Beheerplan water en riolering (2022)
- Beheerplan begraafplaatsen (2022)

WAT WILLEN WE?

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Wij willen een bijdrage leveren aan een gezonder Zevenaar. Dit bereiken we door meer dan een goede gezondheidszorg alleen. De omgeving waarin we leven is ook belangrijk om ons geestelijk en lichamelijk fit te voelen. We werken ook aan een duurzame samenleving. Zo borgen we de toekomstbestendigheid en leefbaarheid van de samenleving voor onze toekomstige generaties.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
7.1.1 Wij optimaliseren de aanwezigheid van AED's in wijken en dorpen	2022-2025	
7.1.2 Wij werken aan verbetering van aanrijdtijden van ambulancezorg	2022-2025	
7.1.3 Wij versterken de ondersteuning van (aanstaande) ouders en bieden van passende hulp aan kwetsbare (aanstaande) ouders	2023-2025	
7.1.4 Wij zetten ons in voor behoud van de ziekenhuiszorg in ziekenhuis Rijnstate Zevenaar	2022-2025	
7.2.1 Wij stimuleren maatschappelijke discussie, bewustwording en voorlichting over de energietransitie	2023-2026	
7.2.2 Wij verduurzamen onze eigen organisatie en vastgoed	2025-2026	
7.2.3 Wij werken in de regio samen aan de Regionale energiestrategie	2023e.v.	
7.2.4 Wij zetten in op energiebesparing	2023-2026	
7.2.5 Wij verruimen de laadinfrastructuur voor elektrische auto's	2022-2026	
7.3.1 Wij voeren de plannen van de Warmtevisie uit	2023-2026	
7.3.2 Wij zetten in op een Warmtenet en het gebruik van restwarmte	2023-2026	
7.4.1 Wij zetten ons in voor het keurmerk Fairtrade gemeente	2023-2026	
7.4.2 Wij werken aan de opgave circulaire economie, ook via de Groene Metropoolregio	2023-2025	
7.4.3 Wij vernieuwen het afvalbeleid	2024-2025	
7.5.1 Wij nemen maatregelen ter voorkoming van wateroverlast en droogte	2023-2026	
7.5.2 Wij verminderen hittestress	2024-2026	
7.6.1 Wij onderzoeken de mogelijkheden van verbeteren van de luchtkwaliteit	2023-2024	

7.3 Werken aan een aardgasvrij Zevenaar in 2050

7.3.1 Wij voeren de plannen van de Warmtevisie uit

2023-2026

Het Nationaal Klimaatakkoord heeft de regie van de warmtetransitie bij de gemeenten neergelegd, om te komen tot alternatieven voor aardgas als warmtebron. In Zevenaar moeten ongeveer 20.000 woningen aardgas vrij worden, waarbij betaalbaarheid en betrouwbaarheid belangrijke uitgangspunten zijn. Dit hebben we vastgelegd in de Warmtetransitievisie (vastgesteld 2019).

De planning om het proces in de wijken en dorpen van Zevenaar te starten om aardgas vrij te worden is vanwege financiële afwegingen bij de Kadernota 2020-2023 getemporeerd. Er is afgesproken dat vanaf 2023 de verdere uitrol versneld opgepakt gaat worden. De planning wordt daarvoor geactualiseerd. In 2023 starten we de uitvoering van de warmtevisie. Daarin staat de aanpak van het energiezuiniger en aardgasvrij maken van de woningen in de gemeente Zevenaar. Per kern dorp, wijk of en buurt wordt bekeken welke de meest logische alternatieven voor aardgas zouden kunnen zijn en wanneer. Er wordt een termijn van 2 jaar ingepland voor overleg en planvorming met de bewoners.

In Angerlo is al een pilot voor de warmtetransitie opgestart. Het opgestelde plan, vastgesteld door de gemeenteraad op 29 september 2021, vormt de basis voor een uitvoeringsplan. Voor het opstellen daarvan wordt gewerkt door alle betrokken partijen (bewoners, woningcorporatie, netbeheerder en gemeente) samen in de Programma Organisatie Angerlo. De ervaringen en uitkomsten van deze pilot zijn waarschijnlijk goed bruikbaar voor de uitrol over rest van de gemeente.

Stand van zaken

Status
1e VGR

Niet volgens
plan

Het proces om aardgas vrij te worden verder in de wijken en dorpen uit te rollen loopt niet volgens planning. De pilot Angerlo loopt wel volgens planning.

Voor de uitvoering van deze gemeentebrede uitrol zijn nog geen middelen gereserveerd. In het vierde kwartaal 2023 wordt de warmtevisie geactualiseerd. Deze gaat meer inzicht geven in wat de alternatieven per dorp zijn en wat de planning van de uitrol kan worden. De visie geeft ook meer inzicht in de benodigde middelen voor proces en onderzoek.

Voorstel raad

Kennismemen van de stand van zaken.

7.3.2 Wij zetten in op een Warmtenet en het gebruik van restwarmte

2023-2026

Met de woningbouwcorporaties en de provincie onderzoekt de gemeente de mogelijkheden van een warmtenet voor de stad Zevenaar. Daarvoor is in 2020 een plan opgesteld. De onderzoeksresultaten geven aanleiding over te gaan tot een intentieovereenkomst (einde 2022) en vervolgens toe te werken naar een samenwerkingsovereenkomst (2023) met als doel de aanleg van een warmtenet. Verder vindt een onderzoek plaats naar de mogelijkheden van het door trekken van dit warmtenet naar Didam (gemeente Montferland).

Op het Gelders Eiland is een businesscase in ontwikkeling voor het gebruik van de restwarmte van de steenfabriek in Spijk. De provincie, de gemeente en andere partijen dragen ook bij in de kosten van dit onderzoek.

Status
1e VGR

Stand van zaken

Niet volgens
plan

Om de initiatieven van warmtenetten (zoals het initiatief warmtenet Spijk) te kunnen ondersteunen en faciliteren zijn middelen nodig. Hierin is nog niet voorzien. De planning is om voor de zomer 2023 tot een intentieovereenkomst voor een samenwerkingsovereenkomst te komen. Dit geeft globale inzichten in de taken en rollen van de verschillende partners met een kostenraming en planning.

Voorstel raad

Kennismemen van de stand van zaken.

7.4 Werken aan een volledig circulaire economie in 2050

7.4.2 Wij werken aan de opgave circulaire economie, ook via de Groene Metropoolregio

2023-2025

Een circulaire economie is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen. Het vormt een gesloten kringloop, waarin producten en grondstoffen hun waarde behouden. Zevenaar heeft als doelstelling in 2030 50% en 2050 100% circulair te zijn. Via een routekaart circulaire economie zetten we routes uit om dat doel te bereiken.

Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Wij nemen deel aan de opgave circulaire regio van de Groene Metropoolregio 2023-2025. Via deze regionale samenwerking bevorderen we circulaire opdrachtgeverschap en inkoop in de grond-, weg en waterbouw.

Status
1e VGR

Niet volgens
plan

Stand van zaken

Voor 2022 heeft u een incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 20.000 t.b.v. het opstellen van de routekaart circulaire economie om de transitie voor het realiseren van de circulaire ambities en doelstellingen inzichtelijk te maken. Omwille van capaciteitstekort kon echter geen uitvoering worden gegeven aan deze opgave.

Voorstel raad

Vanaf 2023 is extra capaciteit beschikbaar gesteld. In deze voortgangsrapportage hebben wij opnieuw het incidentele budget aangevraagd.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	9.449	9.513	9.447	9.442
Tot de 1e voortgangsrapportage	939	0	0	0
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	10.388	9.513	9.447	9.442

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	1.072	924	806	0
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	280	126	0	0

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
2. Actualisatie bestaand beleid	-801	-539	-423	-307
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-113	-91	-91	-91
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	271	385	383	-307

Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	10.659	9.898	9.830	9.135
---	---------------	--------------	--------------	--------------

LASTEN

Meerjarenbegroting 2023-2026	12.528	12.018	11.333	11.183
Tot de 1e voortgangsrapportage	1.115	-286	828	164
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	13.643	11.732	12.160	11.347

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	1.167	925	806	0
Actualisatie begroting gemeenschappelijke regeling VGGM	94	0	0	0
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	282	126	0	0
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
2. Actualisatie bestaand beleid	-787	-556	-438	-322
Actualisatie investeringen bedrijfswagens	0	0	1	1
Afronding maatregelen corona herstelplan	10	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-129	-107	-107	-107
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Opstellen Zevenaarse routekaart circulaire economie	20	0	0	0
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	379	370	368	-322

Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	14.028	12.102	12.528	11.025
--	---------------	---------------	---------------	---------------

Saldo voor bestemming	-3.369	-2.203	-2.698	-1.890
------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Mutaties reserves

Onttrekkingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	627	750	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	49	-442	662	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	10	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	686	308	662	0

Toevoegingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	686	308	662	0
Saldo na bestemming	-2.683	-1.895	-2.037	-1.890

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Actualisatie begroting gemeenschappelijke regeling VGGM	-94	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

Vanwege de hoge inflatie nemen personeels- en exploitatiekosten van de gemeenschappelijke regeling (VGGM) sterk toe. Deze waren begin 2022 niet voorzien bij het opstellen van de begroting 2023. Op basis van de gegevens per januari 2023 en aanpassing inwoneraantallen waarbij rekening is gehouden met het aantal inwoners en aantal 0-18 jarigen per 1-1-2022 (was 1-1-2021) is de raming voor 2023 voor de deelnemende gemeente bijgesteld. De structurele effecten voor onze meerjarenbegroting worden verwerkt in de Kadenota 2024-2027.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	-2	-1	0	0
---	-----------	-----------	----------	----------

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de rioolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgeklikt verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	0	0	0	0
---	----------	----------	----------	----------

Het kabinet heeft op 27 februari 2023 € 1,04 miljard beschikbaar gesteld aan gemeenten en provincies voor de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025 (CDOKE). De uitkering moet voor minimaal 90% gebruikt worden voor apparaatskosten: salariskosten, kosten voor ingeleend personeel of het afnemen van een beleidsonderzoek. Jaarlijks zal verantwoording over de besteding moeten worden afgelegd. Voor Zevenaar is voor 2023 € 792.000, voor 2024 € 799.000 en voor 2025 € 806.000 beschikbaar gesteld.

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie investeringen bedrijfswagens	0	0	-1	-1
--	----------	----------	-----------	-----------

Zoals we in de jaarrekening hebben aangegeven hebben we in 2021 een aanbesteding in de markt gezet en gegund voor diverse bedrijfswagens. Het chassis van deze wagens is geleverd, maar de opbouw is duurder uitgevallen. Dit gaat om een prijsstijging van 8% en leidt tot een stijging van de afschrijvingslasten van € 3.500 per jaar.

Verder vragen wij u om de investering op de kolkenzuiger en de vrachtwagen beide te verhogen met € 40.000. Dit komt door de aanhoudende stijging van grondstof-, loon- en brandstofkosten. Dit heeft een structureel nadelig effect op het begrotingsresultaat van € 9.000. Daarnaast verwachten we dat we de kolkenzuiger een jaar eerder kunnen aanschaffen, dit heeft een incidenteel nadelig effect van € 40.000 in 2024.

Tenslotte zijn in 2022 twee bedrijfswagens eerder geleverd dan verwacht. Hierdoor kunnen we in 2023 al beginnen met afschrijven over deze investeringen, wat leidt tot een eenmalig nadeel.

Gezamenlijk leiden deze wijzigingen in programma 0 en 7 tot nadelen in 2023 en 2024 van respectievelijk € 11.000 en € 50.000 en vanaf 2025 tot een structureel nadeel van € 14.000.

Afrekening regeling reductie energieverbruik woningen (RREW)	-6	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

De RREW liep tot en met 31 december 2022. Een bedrag van € 6.000 moet worden terugbetaald aan het Rijk.

Afronding maatregelen corona herstelplan	-10	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.

U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.

De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:

programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);

programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);

programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);

programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).

De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Mutaties afvalstoffenheffing 2023	16	16	16	16
--	-----------	-----------	-----------	-----------

Per saldo hebben we in 2023 een nadeel van € 90.000 op de exploitatie gemeente Zevenaar. Deze loopt in 2024 op naar € 112.000. Grotendeels wordt dit veroorzaakt door lagere opbrengsten papier en karton. Zoals gemeld in de jaarrekening 2022 is de marktprijs hiervan ingezakt. Daarnaast hebben we een aantal wijzigingen aangebracht in de lasten. Zo stijgen de inzamelkosten PMD en overige, maar dalen de lasten zwerfafval. Tenslotte dalen vanaf 2024 de afschrijvingslasten doordat wij het investeringsbudget glascontainers verlaagd hebben omdat de aanbesteding is meegevallen.

Per saldo is de bijdrage van de gemeente Zevenaar aan de RDL € 93.000 lager. Dit wordt grotendeels

veroorzaakt doordat de kosten van de aanbiedstations lager uitvallen door een latere ingebruikname van 7Poort.

De wijzigingen binnen de RDL en de gemeente Zevenaar leiden per saldo tot een voordeel in 2023 (€ 3.000) en daarna tot een nadeel van € 19.000. Deze verrekenen wij binnen de afvalstoffenheffing en is daarmee budgettair neutraal. De financiële effecten zijn verdeeld over de programma's 2 en 7.

Mutaties rioolheffing 2023 0 0 0 0

In de jaarrekening 2022 hebben wij u al geïnformeerd over de budgetten voor het hydraulisch functioneren, het grondwatermeetnet en het hydronet. Bij deze budgetten hebben we in onze raming te veel rekening gehouden met incidentele onderzoeken. Wij hebben deze budgetten dan ook structureel verlaagd met € 114.500. Daarnaast hebben we de storting in de voorziening verlaagd op basis van de raming in het watertakenplan. Deze hadden we in de begroting 2023-2026 abusievelijk niet aangepast. Beide wijzigingen verrekenen wij binnen de rioolheffing en is daarmee budgettair neutraal.

Tenslotte hebben we de investeringsbudgetten doorgelopen en waar gewenst de raming geactualiseerd. Zo verwachten we dat de investeringen 'Giesbeek' en 'Babberichseweg' in 2024 worden afgerond, terwijl 'Lathum' een jaar eerder wordt afgerond.

Opstellen Zevenaarse routekaart circulaire economie -20 0 0 0

In de kadernota 2022 is voor 2022 € 20.000 gevraagd voor het opstellen van de routekaart circulaire economie. De routekaart is de start van de uitvoering om in 2030 50% circulair te zijn. Door gebrek aan personele capaciteit is dit in 2022 niet opgepakt waardoor € 20.000 in 2022 is vrijgevallen ten gunste van het resultaat 2022. Wij vragen dit bedrag opnieuw aan voor 2023.

Totaal mutaties -114 15 15 15

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
--------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Afronding maatregelen corona herstelplan	10	0	0	0
---	----	---	---	---

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.

U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.

De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:

programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);

programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);

programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);

programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).

De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Totaal reservemutaties	10	0	0	0
-------------------------------	-----------	----------	----------	----------

8. VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en wonen.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling Zevenaar-oost

In het kader van de ruimtelijke (regionale) opgave en ontwikkelingen wordt onderzoek gedaan naar een toekomstige uitbreiding aan de oostkant van Zevenaar voor wonen, werken, infra, recreatie, natuur en energietransitie.

Wet goed verhuurderschap

Op 21 maart jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel goed verhuurderschap ("Wet goed verhuurderschap") aangenomen. Met de invoering van deze wet gelden er vanaf 1 juli 2023 aanvullende regels voor verhuur van woonruimte en voor verhuur van verblijfsruimte aan arbeidsmigranten. De kern van deze wetgeving is de introductie van een algemene landelijke norm voor goed verhuurderschap. Handhaving van deze basisnorm zal bij gemeenten komen te liggen, dat is een nieuwe ontwikkeling waarvoor beleid nog moet worden vastgesteld. Naast dat er landelijke algemene regels worden ingevoerd, kunnen gemeenten ook op lokaal niveau nieuwe regels invoeren. Gemeenten mogen dan bijvoorbeeld een verhuurvergunning verplicht stellen in kwetsbare wijken waar door verhuurders misbruik wordt gemaakt van de sociaaleconomische positie van huurders. Om zicht te krijgen op deze situaties zijn gemeenten verplicht een meldpunt te openen. Hier kan eenieder op anonieme basis terecht om een melding van ongewenst verhuurgedrag te doen.

Ontwikkeling Woningmarkt

De ambitie voor de woningbouw is het realiseren van 150 tot 200 woningen per jaar. In 2022 zijn netto 117 woningen opgeleverd. Door de ontwikkelingen op de woningmarkt, waar onder prijs- en rentestijgingen, leencapaciteit kopers, materiaalkosten en capaciteitstekort, komen de doelstellingen voor woningbouw verder onder druk te staan.

Beleidskaders

- [Structuurvisie Zevenaar 2012-2030](#)
- [Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 \(2017\)](#)
- Woonvisie Zevenaar
- Plan Woningbouw
- [Woonvisie Gelders Eiland \(2018\)](#)
- Nota grondbeleid Zevenaar 2021
- [Woondeal Arnhem Nijmegen 2020](#)
- Nota vastgoedbeleid
- [Liemerse Woonagenda 2020](#)
- [Regionaal Programma Werklocaties \(RPW\) 2021 - 2024](#)
- [Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking \(zon en wind\)](#)
- Integraal accommodatieplan 2020-2040 (IAP)

WAT WILLEN WE?

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

We maken gewenste ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de natuur- en cultuurhistorische waarden. We zetten de veranderopgave van de Omgevingswet in voor een andere manier van werken binnen het fysieke domein. We vinden dat er voor iedereen een geschikte woning moet zijn en dat onze inwoners prettig moeten kunnen wonen in een veilige en schone omgeving.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR
8.1.1 Wij actualiseren de woonvisies	2023-2024	
8.1.2 Wij zetten een doorstroommakelaar in	2023-2026	
8.1.3 Wij maken jaarlijks prestatieafspraken met woningcorporaties	2023e.v.	
8.1.4 Wij stellen een woningbouwplan voor een continue bouwstroom op en geven uitvoering aan dit plan	2022-2026	
8.2.1 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Groene Groeiregio	2023-2025	
8.2.2 Wij geven uitvoering aan de Omgevingswet	2022-2026	
8.2.3 Wij intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen	2022-2026	
8.2.4 Wij werken samen met partners aan de realisering van het Rivierklimaatpark	2022e.v.	

8.2 Uitvoeren van de Omgevingswet en ruimtelijke projecten

8.2.2 Wij geven uitvoering aan de Omgevingswet 2022-2026

Naar verwachting treedt op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Of dat ook de definitieve datum is, zal in oktober blijken. Belangrijk is namelijk dat de ICT-problemen verholpen zijn. De implementatie van de Omgevingswet heeft een structureel effect op de gemeente als organisatie (groeiende, krimpende en veranderende capaciteit, legesopbrengsten, vervallen taken en nieuwe taken). Daarbij biedt de stelselwijziging veel decentrale beleidsruimte (keuzevrijheid) die effect gaat hebben op de organisatie en de financiën. De VNG heeft in samenwerking met een aantal gemeenten het Structureel Effectenmodel Omgevingswet ontwikkeld. Aan de hand van dit model zijn de structurele effecten van de Omgevingswet in beeld gebracht. Omdat er nog inhoudelijke beleidskeuzes gemaakt moeten worden is uitgegaan van een aantal aannames over o.a. vroegtijdige participatie, overname van de zogenaamde bruidsschat en de opzet van de nieuwe omgevingsplannen (globaal of gedetailleerd). De beschikbaar gestelde budgetten voor de invoering van de Omgevingswet zijn deels nog beschikbaar voor de transitiefase, maar behoeven wellicht nog aanvulling.

De Omgevingswet vereist het vaststellen van een omgevingsvisie en 1 omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente. Bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan onderzoeken we ook de mogelijkheden voor welstandsvrij bouwen en houden we de taakstelling van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit tegen het licht. Ook verkennen we of (gedeelten van) werklocaties te transformeren zijn naar woongebieden.

Status
1e VGR

Stand van zaken

Niet volgens
plan

Inmiddels is duidelijk dat de Omgevingswet met ingang van 1 januari 2024 wordt ingevoerd. Nu de definitieve datum bekend is, zullen de laatste handelingen worden ingezet om voorbereid te zijn op de invoering.

De implementatie van de Omgevingswet heeft een structureel effect op de gemeentelijke organisatie en de financiën. De beschikbaar gestelde budgetten voor de invoering van de Omgevingswet worden momenteel ingezet voor de transitiefase. Ingezet wordt te voldoen aan de minimale eisen voor de invoering van de Omgevingswet. Ook is de voorbereiding van de Omgevingsvisie op dit moment in volle gang.

Ook zal er op 1 januari 2024 sprake zijn van 1 Omgevingsplan. Deze zal bestaan uit de nu geldende bestemmingsplannen en de overige regelingen vastgelegd in verordeningen die worden samengevoegd in het Omgevingsplan. Tot 2030 bouwen we deze in de overgangsfase om tot een nieuw Omgevingsplan voor de gemeente Zevenaar.

Voorstel raad

Kennismemen van de vertraging.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Meerjarenbegroting 2023-2026	5.700	30.142	-2.009	20.152
Tot de 1e voortgangsrapportage	586	684	2.220	1.522
Baten tot de 1e voortgangsrapportage	6.287	30.827	211	21.674

Mutaties 1e voortgangsrapportage

2. Actualisatie bestaand beleid	-160	0	0	0
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-60	0	0	0
Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	-100	0	0	0
Totaal mutaties baten 1e voortgangsrapportage	-160	0	0	0

Totaal baten na de 1e voortgangsrapportage	6.127	30.827	211	21.674
---	--------------	---------------	------------	---------------

LASTEN

Meerjarenbegroting 2023-2026	8.615	32.346	536	22.191
Tot de 1e voortgangsrapportage	1.601	695	2.230	1.531
Lasten tot de 1e voortgangsrapportage	10.216	33.040	2.766	23.722

Mutaties 1e voortgangsrapportage

1. Autonome ontwikkelingen	26	26	26	26
Wet goed verhuurderschap	26	26	26	26
2. Actualisatie bestaand beleid	-115	38	38	38
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-250	0	0	0

Bijstelling budget advieskosten bestemmingsplannen	43	0	0	0
Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	0	0	0	0
Inzet huisadvocaat	20	0	0	0
Uitvoering onderhoudswerkzaamheden tijdelijke parkeerterrein BAT-terrein (Enghuizen)	35	0	0	0
Uitvoering taken Wet kwaliteitsborging (Wkb)	24	24	24	24
Vrijval raming grex centrumplan-projectplan	13	13	13	13
Totaal mutaties lasten 1e voortgangsrapportage	-89	63	63	63

Totaal lasten na de 1e voortgangsrapportage	10.127	33.104	2.829	23.785
--	---------------	---------------	--------------	---------------

Saldo voor bestemming	-4.000	-2.277	-2.618	-2.112
------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Mutaties reserves

Onttrekkingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	946	545	500	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	99	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	1.045	545	500	0

Toevoegingen

Meerjarenbegroting 2023-2026	0	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage	-74	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	-74	0	0	0
Totaal mutaties reserves	971	545	500	0

Saldo na bestemming	-3.029	-1.732	-2.118	-2.112
----------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Wet goed verhuurderschap	-26	-26	-26	-26
---------------------------------	------------	------------	------------	------------

Op 21 maart jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel goed verhuurderschap ("Wet goed verhuurderschap") aangenomen. Met de invoering van deze wet gelden er vanaf 1 juli 2023 aanvullende regels voor verhuur van woonruimte en voor verhuur van verblijfsruimte aan arbeidsmigranten. Gemeenten krijgen hier een belangrijke rol in. In de decembercirculaire 2022 is 12,4 miljoen aan structurele middelen opgenomen voor de uitvoeringskosten. Voor Zevenaar is dit € 26.000 structureel vanaf 2023.

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	190	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

In de begroting 2023-2026 zijn structurele kosten opgenomen voor de uitvoering van de Omgevingswet. Nu de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024 valt het begrote bedrag voor 2023 vrij ten gunste van het begrotingssaldo. Een eenmalig voordeel van € 190.000.

Bijstelling budget advieskosten bestemmingsplannen	-43	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Nog voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 moeten nog circa acht (paraplu)bestemmingsplannen worden opgesteld en beoordeeld. De extra advieskosten hiervoor in 2023 bedragen € 43.000.

Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	-100	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

Wij zien op dit moment een afname van grotere woningbouw plannen, mogelijk door de gestegen kosten voor bouwmaterialen en hogere rentes. Dit geldt niet voor de verbouw en het herstellen van woningen en gebouwen (verduurzaming). Hierdoor blijft de raming van de legesopbrengsten achter. Een nadeel in 2023 van € 100.000.

Inzet huisadvocaat	-20	0	0	0
---------------------------	------------	----------	----------	----------

Onze huisadvocaat ondersteunt ons bij een handhavingszaak. Verwacht wordt dat deze inzet ook dit jaar nodig zal zijn. Daarom ramen wij voor 2023 € 20.000 extra.

Uitvoering onderhoudswerkzaamheden tijdelijke parkeerterrein BAT-terrein (Enghuizen)	-35	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

De onderhoudssituatie van het tijdelijke parkeerterrein BAT terrein (Enghuizen) vraagt om een aantal ingrepen met betrekking tot de verlichting alsmede het aanwezige straatwerk. Wij brengen een tweetal extra lichtmasten aan en voeren, waar nodig, herstelwerkzaamheden op het parkeerterrein. De kosten hiervoor bedragen € 35.000.

Uitvoering taken Wet kwaliteitsborging (Wkb)	-24	-24	-24	-24
---	------------	------------	------------	------------

In de september- en decembercirculaire 2022 is een jaarlijks landelijke bijdrage (tot en met 2026) van € 10 miljoen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van de Wkb-taken. Doordat de Wkb-taken gefaseerd worden ingevoerd worden de komende jaren proefprojecten uitgevoerd in verband met de verplichte kwaliteitsborging voor bouwwerken. Hiervoor is € 24.000 per jaar (tot en met 2026) noodzakelijk.

Vrijval raming grex centrumplan-projectplan	-13	-13	-13	-13
--	------------	------------	------------	------------

In de begroting stond een raming opgenomen voor grondexploitatie centrumplan-projecten. Deze grondexploitatie bestaat niet. Een nadeel van € 13.000.

FINANCIËN

ALGEMEEN

Inleiding

In dit onderdeel gaan wij in op de ontwikkelingen in de financiële situatie van onze gemeente. Wij presenteren het overzicht van baten en lasten, de financiële ontwikkelingen uit deze rapportage en het actuele financieel meerjarenbeeld.

Beleidskaders

Voor wat betreft de financiën van onze gemeente gelden de volgende beleidskaders:

- Financiële verordening 2023
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2022
- Nota reserves en voorzieningen 2018

OVERZICHT FINANCIËLE MUTATIES IN DE 1E VOORTGANGSRAPPORTAGE

In onderstaande tabel staat een overzicht van alle financiële baten en lasten, zoals die zijn opgenomen in deze rapportage. In de tabel worden baten en lasten apart gepresenteerd.

Na de tabel geven wij de toelichtingen op alle financiële mutaties. Deze toelichtingen staan op alfabetische volgorde, maar er is geen indeling op baten en lasten. Elke wijziging wordt daarmee eenmalig ("netto") toegelicht.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
1. Autonome ontwikkelingen	5.260	4.305	3.425	4.491
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.150	1.150	1.150	1.150
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	1.843	916	154	2.026
Dividend Alliander	-120	0	0	0
Dividend Vitens	-35	-35	-35	-35
Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties	60	60	60	60
Huuropbrengst locaties Kinderopvang	45	45	45	45
OZB-niet-woningen	1.130	1.130	1.130	1.130
OZB-woningen	115	115	115	115
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	280	126	0	0
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
2. Actualisatie bestaand beleid	1.384	-403	-287	-170
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-60	0	0	0
Baten van aanmaningen en dwangbevelen	20	20	20	20
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Bijstelling eigen bijdragen Wmo	100	100	100	100
Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	-100	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-113	-91	-91	-91
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Stijgende verhuuropbrengsten	17	17	17	17
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	128	0	0	0
Totaal mutaties 1e voortgangsrapportage - Baten	6.644	3.903	3.139	4.321

LASTEN

1. Autonome ontwikkelingen	6.178	3.818	3.060	2.185
Actualisatie begroting gemeenschappelijke regeling VGGM	94	0	0	0
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.550	1.150	1.150	1.150
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	930	930	930	930
Algemene uitkering - vrijval stelposten	-1.130	-1.232	-1.335	-1.389
Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	478	0	0	0
Bijdrage aan VNG voor het fonds GGU	30	30	30	30

Bijdrage BVO DRAN doelgroepenvervoer	-48	0	0	0
Bijdrage BVO DRAN leerlingenvervoer	73	0	0	0
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD	260	0	0	0
Bijdrage MGR - modules inkoop en beheer	74	0	0	0
Bijdrage MGR voor de module RBL (leerplicht)	48	0	0	0
Bijdrage VGGM - brandweer	192	0	0	0
Effecten cao	1.106	1.106	1.106	1.106
Indexering onderhoudscontracten verkeersregelininstallaties	5	5	5	5
Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	325	366	351	336
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	1.373	647	0	0
Subsidie exploitatie zwembad 'De Boskuul'	42	22	22	22
Subsidie peuteropvang	-40	-30	-30	-30
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
Wet goed verhuurderschap	26	26	26	26
2. Actualisatie bestaand beleid	6.461	2.046	1.732	1.974
Aanbesteding onderhoud groen	44	44	44	44
Aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek	0	1	1	1
Aansluiting budget toerisme en recreatie met toeristenbelasting	-6	-6	-6	-6
Actualisatie investeringen bedrijfswagens	11	50	14	14
Actualisatie investeringen groen en speeltoestellen	-1	-36	0	0
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	0	0	-198	0
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs (VO)	0	0	-14	0
Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelininstallaties	-9	-29	-27	-27
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	-81	-145	-176	-165
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 3)	17	-30	-47	-30
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-3	-2	-48	-7
Actualisatie parkeerbeleid	30	0	0	0
Actualisatie raming bedrag ondernemersfonds centrum	-13	-13	-13	-13
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-250	0	0	0
Afrekening regeling reductie energieverbruik woningen (RREW)	6	0	0	0
Afronding maatregelen corona herstelplan	425	0	0	0
ARBO budget	25	0	0	0
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Bijstelling budget advieskosten bestemmingsplannen	43	0	0	0
Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	-6	4	4
Elektronisch ondertekenen	7	18	18	18
Evaluatie exploitatie Turmac Cultuur Fabriek (TCF)	25	0	0	0
Gemeentehuis	-74	0	0	0
GPS strooiers	26	0	0	0

Herstelplan continuïteit Pluryn	315	0	0	0
Inhuur interim griffier	55	0	0	0
Inhuurverplichtingen sociaal domein	500	0	0	0
Inrichting applicaties sociaal domein	30	0	0	0
Inzet huisadvocaat	20	0	0	0
Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	-40	75	-35	0
Kostenstijging Jeugdhulp	1.259	1.259	1.259	1.259
Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	975	998	1.022	1.049
Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	230	230	230	230
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-30	-30	-30	-30
Minimabeleid - Energietoeslag 2023	1.151	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-113	-91	-91	-91
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Onkruidverdelgingsmachine	0	3	3	3
Opstellen Zevenaarse routekaart circulaire economie	20	0	0	0
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	-15	15	0	0
Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	0	0	0	0
Publieksbereik tempellocatie Herwen-Hemeling Raadhuisplein 1D en 14	22	0	0	0
Taxatie vastgoed	18	4	18	0
Taxatie vastgoed	30	0	0	0
Uitvoering handhavingsproject Ariadne	15	0	0	0
Uitvoering onderhoudswerkzaamheden tijdelijke parkeerterrein BAT-terrein (Enghuizen)	35	0	0	0
Uitvoering taken Wet kwaliteitsborging (Wkb)	24	24	24	24
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	378	150	100	0
Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	0	0	0	-100
Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	-44	0	0	0
Vrijval raming grex centrumplan-projectplan	13	13	13	13
3. Nieuw beleid	62	51	51	51
Led verlichting sportterreinen	62	51	51	51
Totaal 1e voortgangsrapportage - Lasten	12.701	5.915	4.842	4.209
Totaal mutaties 1e VGR voor bestemming	-6.057	-2.012	-1.704	112
Mutaties reserves				
Onttrekkingen	1.061	297	94	44
Toevoegingen	500	0	0	0
Totaal mutaties reserves	561	297	94	44
Totaal mutaties 1e VGR na bestemming	-5.496	-1.715	-1.610	155

TOELICHTING MUTATIES IN DE EXPLOITATIE

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Actualisatie begroting gemeenschappelijke regeling VGGM	-94	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

Vanwege de hoge inflatie nemen personeels- en exploitatiekosten van de gemeenschappelijke regeling (VGGM) sterk toe. Deze waren begin 2022 niet voorzien bij het opstellen van de begroting 2023. Op basis van de gegevens per januari 2023 en aanpassing inwoneraantallen waarbij rekening is gehouden met het aantal inwoners en aantal 0-18 jarigen per 1-1-2022 (was 1-1-2021) is de raming voor 2023 voor de deelnemende gemeente bijgesteld. De structurele effecten voor onze meerjarenbegroting worden verwerkt in de Kadernota 2024-2027.

Actualiseren uitkeringslasten en baten	-400	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

De ramingen zijn aangepast aan de prognose van de RSD (ontwikkelingen tot en met februari 2023) en aanpassing van het voorlopig BUIG budget waarbij rekening is gehouden met verhogingen in verband met de aanpassing van het 'Wettelijk Minimum Loon' en het effect hiervan voor de uitkeringslasten/-baten.

Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	913	-14	-776	1.096
---	------------	------------	-------------	--------------

In de decembercirculaire 2022 heeft het Rijk een fout met betrekking tot de WOZ-ramingen in de septembercirculaire 2022 gecorrigeerd. Om die reden presenteren wij deze twee circulaire gezamenlijk. De septembercirculaire 2022 laat naast het accres ook een correctie loon- en prijsontwikkeling zien als gevolg van een gewijzigde berekeningsmethodiek door het Rijk. Hierover hebben wij u in RIB 2022-066 geïnformeerd. In de algemene uitkering zit een compensatie vanwege gestegen inflatie. Dit bedrag van € 930.000 zetten wij apart om de budgetten te verhogen met de gestegen inflatie. Het Rijk raamt de vergoeding voor het BCF onder plafond niet structureel. Dit leidt tot incidentele voordelen in de jaarrekening. Om dit te voorkomen nemen we hiervoor een structurele stelpost op van € 700.000. In de septembercirculaire is voor 2026 eenmalig een rijksbijdrage opgenomen voor een bedrag van € 2.191.000. Hierdoor verplaatst het ravijnjaar zonder rijksmaatregelen zich naar 2027.

Algemene uitkering - vrijval stelposten	1.130	1.232	1.335	1.389
--	--------------	--------------	--------------	--------------

Vanuit de algemene uitkering is op basis van de september- en decembercirculaire 2022 een stelpost opgenomen van € 930.000. Zie ook de toelichting in deze voortgangsrapportage met betrekking tot de algemene uitkering. Omdat er in deze voortgangsrapportage veel mutaties zijn die betrekking hebben op loon- en prijsstijgingen zetten wij deze stelpost in.

Naast deze stelpost hebben bij ook nog een stelpost (volume) groei. Deze stelpost loopt op van € 200.000 in 2023 tot € 459.000 in 2026. Wij stellen voor om ook deze stelpost ook in te zetten bij deze voortgangsrapportage.

Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	-478	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

De hogere bijdrage aan de MGR voor de module WgSW is veroorzaakt door de loonkostenontwikkeling (CAO en verhoging van het minimumloon), extra incidentele uitkering en aanpassingen gebaseerd op het aantal arbeidsjaren per gemeente op 30-10-2022.

De structurele effecten worden verwerkt in de 'Kadernota 2024-2027'

Bijdrage aan VNG voor het fonds GGU	-30	-30	-30	-30
--	------------	------------	------------	------------

De financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten verloopt via de VNG en het Fonds GGU (gezamenlijke gemeentelijke uitvoering). We noemen de Informatiebeveiligingsdienst, de gezamenlijke inkoop van ICT en telefonie, het Ketenbureau i-Sociaal Domein en het GGI-netwerk, een beveiligd landelijk datanetwerk voor gemeenten. Op basis van inwoneraantallen betalen we de bijdrage aan de VNG. Aan de inkomstenkant worden gemeenten hiervoor gecompenseerd via de algemene uitkering.

Bijdrage BVO DRAN doelgroepenvervoer	48	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

De bijdrage aan de BVO DRAN wordt aangepast aan de aangepaste meerjarenbegroting 2023 van de BVO DRAN. De bijdrage in 2023 daalt in totaal met ongeveer € 48.000. Deze daling komt door verschillende onderdelen. Als eerste door slimmere organisatie. Als tweede door daling van het aantal ritten in het vervoer. Deze daling is groter dan de stijging door een hogere indexering van de vervoerskosten (NEA-index van 2,0 naar 13,7%). Bij het vervoer voor Wmo is de impact van corona nog steeds merkbaar. Bij het jeugdwetvervoer is de daling een gevolg van een daling van het aantal actieve reizigers en ritten in de 2e helft van 2022.

Bijdrage BVO DRAN leerlingenvervoer	-73	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

De bijdrage aan de BVO DRAN wordt aangepast aan de aangepaste meerjarenbegroting 2023 van de BVO DRAN. De bijdrage in 2023 stijgt voornamelijk door een hogere indexering van de vervoerskosten van 2% naar 13,9% (NEA-index).

Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking van Liemers - programma RSD	-260	0	0	0
--	-------------	----------	----------	----------

I.v.m. hogere CAO afspraken en overige prijsstijgingen, t.o.v. de primitieve begroting, zijn wijzigingen doorgevoerd in de begroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling voor het programma RSD (regionale sociale dienst). De hogere bijdrage heeft betrekking op de exploitatie, dienstverlening en participatie. De structurele mutaties voor de meerjarenbegroting 2024-2027 worden verwerkt in de Kadernota.

Bijdrage MGR - modules inkoop en beheer	-74	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

De hogere bijdrage aan de MGR voor de modules Inkoop en Beheer wordt voornamelijk veroorzaakt door de loonkostenontwikkeling (CAO). Daarnaast wordt incidenteel de bijdrage verhoogd in verband met extra kosten voor de doorontwikkeling van regionale uitgangspunten voor de inkoop zorg en voor een kostprijsonderzoek. Het incidentele deel van de kostenstijging bedraagt afgerond € 17.500. De structurele effecten worden verwerkt in de 'Kadernota 2024-2027'

Bijdrage MGR voor de module RBL (leerplicht)	-48	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Ten opzichte van de primaire begroting 2023 wordt naast de inflatie en loonkostenstijging binnen de module RBL wordt rekening gehouden met aanpassingen in de formatie als gevolg van de nieuwe formatierichtlijnen voor leerplichttaken. De structurele effecten worden verwerkt in de Kadernota 2024-2027.

Bijdrage VGGM - brandweer	-192	0	0	0
----------------------------------	-------------	----------	----------	----------

in de begroting 2024 van VGGM is tevens een verhoging voor 2023 opgenomen in verband met loon- en prijsindexatie. Deze toename is een direct gevolg van de hoge inflatie resulterend in sterke loonstijging en prijsstijging van huur, onderhoudskosten en ICT-middelen.

Dividend Alliander	-120	0	0	0
---------------------------	-------------	----------	----------	----------

In 2022 behaalde Alliander een nettoresultaat van € 198 miljoen (2021: € 242 miljoen). De bedrijfskosten zijn gestegen als gevolg van hogere kosten voor de netverliezen en hogere tarieven die door TenneT in rekening worden gebracht. Het lagere resultaat heeft gevolgen voor de uitkering van het dividend.

Dividend Vitens	-35	-35	-35	-35
------------------------	------------	------------	------------	------------

We ramen het dividend van waterbedrijf Vitens af naar € 0. De uitkering van dividend lijkt de komende jaren niet realistisch, gelet op de investeringsopgaven die komen voor een goede en veilige drinkwatervoorziening. De solvabiliteitsratio ligt nu nog net boven de 30%, dat is de ondergrens om te voldoen aan de eigen continuïteitsdoelstellingen. Er zijn echter veel onzekerheden waardoor de verwachting is dat de financiële ratio's op lange termijn zakken onder de streefwaarden waardoor dividenduitkering niet opportuun is. Vitens heeft de positieve jaarresultaten volledig nodig voor versterking van haar eigen vermogen voor toekomstige investeringen.

Effecten cao	-1.106	-1.106	-1.106	-1.106
---------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Op 6 april is er een definitief cao-akkoord voor de gemeentelijke sector gesloten. Er is een salarisstijging voor iedereen afgesproken, waarbij de nadruk ligt op medewerkers in de eerste schalen in het loongebouw. Gemiddeld voor onze medewerkers komt de stijging uit op ± 8%, waarbij we in de begroting met 3,3% hadden gerekend.

Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties	60	60	60	60
--	-----------	-----------	-----------	-----------

De tarieven voor de verhuur van de sportaccommodatie zijn m.i.v. 1 september 2023 geïndexeerd met 7,5%. In onze begroting 2023 is geen rekening gehouden met deze indexering. De raming wordt bijgesteld o.b.v. de te verwachten (hogere) opbrengst waarbij uitgegaan is van de opbrengst in het 1e kwartaal 2023.

Huuropbrengst locaties Kinderopvang	45	45	45	45
--	-----------	-----------	-----------	-----------

In verband met uitbreiding van het aantal locaties en indexering van bestaande accommodaties zijn de opbrengsten structureel verhoogd.

Indexering onderhoudscontracten verkeersregelininstallaties	-5	-5	-5	-5
--	-----------	-----------	-----------	-----------

In 2023 zijn de onderhoudscontracten voor de verkeersregelininstallaties geïndexeerd met 10%. Dit leidt tot een nadeel van € 4.500. Dit brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

OZB-niet-woningen	1.130	1.130	1.130	1.130
--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Op basis van nieuwe gegevens ramen we een structurele meeropbrengst OZB niet-woningen van € 1.130.000. Oorzaak is met name de WOZ-waardestijging van de courante niet-woningen die bij de tariefberekening in september 2022 nog niet in beeld was. Het gaat om een stijging van ± 16%. Zoals gebruikelijk is de tariefberekening gebaseerd op een geschatte WOZ-herwaardering. Hierin nemen we areaalontwikkeling en leegstand mee. In de periode tussen de inschatting in september 2022 en de definitieve aanslagoplegging in februari 2023 scherpen onze taxateurs de herwaardering aan. De totale WOZ-waarde van de niet-woningen heeft een verband met de algemene uitkering.

OZB-woningen	115	115	115	115
---------------------	------------	------------	------------	------------

Bij de OZB woningen schatten we een structurele meeropbrengst in van € 115.000. Dit is ongeveer 1,5%. Wij vinden dit een acceptabel verschil.

Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	-325	-366	-351	-336
--	-------------	-------------	-------------	-------------

Op 8 maart is er een nieuwe vaste geldlening van 20 miljoen aangetrokken bij de Provincie Noord-Brabant met een looptijd van 25 jaar tegen een rentepercentage van 3,30%.

Stijgende gas- en elektriciteitskosten	-1.093	-522	0	0
---	---------------	-------------	----------	----------

In de ontwikkelingen binnen programma 0 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende gas- en elektriciteitskosten. Op basis van deze gegevens hebben wij de gaskosten in 2023 verhoogd met € 119.000 en de elektriciteitskosten met € 1.254.000. Doordat de elektriciteitskosten deels betrekking hebben op riolering (€ 280.000), kunnen we dit binnen de riolheffing verrekenen. Het restant bedrag voor gas en elektriciteit (€ 1.093.000) komt in 2023 ten laste van het resultaat. Het gaat om een programma overstijgende wijziging.

Voorzichtigheidshalve hebben we de gas- en elektriciteitslasten voor 2024 ook verhoogd. Doordat op dit moment 40% van de prijzen zijn vastgekleit verwachten wij in de 2e voortgangsrapportage een accuratere inschatting te kunnen maken. De stijging van de gas- en elektriciteitskosten heeft in 2024 een negatief effect van respectievelijk € 59.000 en € 462.000.

Subsidie exploitatie zwembad 'De Boskuul'	-42	-22	-22	-22
--	------------	------------	------------	------------

In de overeenkomst tussen gemeente en exploitant van zwembad 'De Boskuul' zijn afspraken vastgelegd over de jaarlijkse, door het CBS vastgestelde, indexeringen voor cao-sector particulieren bedrijven, CPI/Gas en CPI/Alle huishoudens. De definitieve indexeringen zijn bekend in in het 4e kwartaal 2022 en de raming (nadeel) 2023 wordt in deze 1e voortgangsrapportage hierop aangepast.

Voor 2024 e.v. verwachten we dat het structureel nadeel lager is doordat de gasprijzen gedaald zijn.

Subsidie peuteropvang	40	30	30	30
------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

In de voorgaande jaren is de subsidie voor peuteropvang deels bekostigd uit de middelen (specifieke uitkering) die wij ontvangen van het rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid. Met deze middelen is structureel dekking voor opvang in de vroeg- en voorschoolse educatie waardoor het beschikbaar budget voor subsidie kan worden verlaagd.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	0	0	0	0
---	----------	----------	----------	----------

Het kabinet heeft op 27 februari 2023 € 1,04 miljard beschikbaar gesteld aan gemeenten en provincies voor de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025 (CDOKE). De uitkering moet voor minimaal 90% gebruikt worden voor apparaatskosten: salariskosten, kosten voor ingeleend personeel of het afnemen van een beleidsonderzoek. Jaarlijks zal verantwoording over de besteding moeten worden afgelegd. Voor Zevenaar is voor 2023 € 792.000, voor 2024 € 799.000 en voor 2025 € 806.000 beschikbaar gesteld.

Wet goed verhuurderschap	-26	-26	-26	-26
---------------------------------	------------	------------	------------	------------

Op 21 maart jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel goed verhuurderschap ("Wet goed verhuurderschap") aangenomen. Met de invoering van deze wet gelden er vanaf 1 juli 2023 aanvullende regels voor verhuur van woonruimte en voor verhuur van verblijfsruimte aan arbeidsmigranten. Gemeenten krijgen hier een belangrijke rol in. In de decembercirculaire 2022 is 12,4 miljoen aan structurele middelen opgenomen voor de uitvoeringskosten. Voor Zevenaar is dit € 26.000 structureel vanaf 2023.

2. Actualisatie bestaand beleid

Aanbesteding onderhoud groen	-44	-44	-44	-44
-------------------------------------	------------	------------	------------	------------

Onlangs heeft u het integraal beheer openbare ruimte (IBOR) vastgesteld waarin de uitgangspunten voor het onderhoud zijn vastgesteld. Daarnaast zijn per 1 januari 2023 alle overeenkomsten m.b.t. het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het gemeentelijk groen, van rechtswege geëindigd. Daarom hebben we deze werkzaamheden opnieuw aanbesteed.

De laagste inschrijfprijs is hoger uitgevallen dan verwacht. Deze overschrijding is grotendeels opgevangen binnen bestaande budgetten in programma 0 en 5. Het restant tekort (€ 44.000) brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek 0 -1 -1 -1

Op het voorterrein van de Turmac Cultuur Fabriek vinden ongewenste verkeersbewegingen plaats die overlast veroorzaken voor voetgangers en schade toebrengen aan de openbare ruimte. Hier hebben wij u eerder dit jaar via een raadsinformatiebrief van op de hoogte gesteld.

Om deze overlast tegen te gaan hebben wij enkele aanpassingen uitgevoerd om het parkeren te ontmoedigen. Daarnaast gaan wij verharding aanbrengen en delen van de weg afsluiten. Tevens vindt er regulier handhaving plaats.

De kosten voor de aanvullende maatregelen worden geraamd op € 30.000. Deze lasten kunnen wij niet dekken uit het restant investeringsbudget 'herinrichting voorterrein Turmac Cultuurfabriek'. Dit leidt vanaf 2024 tot een stijging van de kapitaallasten van € 750 per jaar.

Aansluiting budget toerisme en recreatie met toeristenbelasting 6 6 6 6

In de begroting 2023-2026 is door u besloten om het bedrag dat aan toeristenbelasting wordt ontvangen ingezet gaat worden voor o.a. toeristische infrastructuur, ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie, samenwerking en goed gastheerschap. In totaal een bedrag van € 382.000. Met deze begrotingswijziging corrigeren wij de inflatiecorrectie die ook nog aan dit bedrag is toegevoegd. Een structureel voordeel van € 6.000.

Actualisatie investeringen bedrijfswagens -11 -50 -14 -14

Zoals we in de jaarrekening hebben aangegeven hebben we in 2021 een aanbesteding in de markt gezet en gegund voor diverse bedrijfswagens. Het chassis van deze wagens is geleverd, maar de opbouw is duurder uitgevallen. Dit gaat om een prijsstijging van 8% en leidt tot een stijging van de afschrijvingslasten van € 3.500 per jaar.

Verder vragen wij u om de investering op de kolkenzuiger en de vrachtwagen beide te verhogen met € 40.000. Dit komt door de aanhoudende stijging van grondstof-, loon- en brandstofkosten. Dit heeft een structureel nadelig effect op het begrotingsresultaat van € 9.000. Daarnaast verwachten we dat we de kolkenzuiger een jaar eerder kunnen aanschaffen, dit heeft een incidenteel nadelig effect van € 40.000 in 2024.

Tenslotte zijn in 2022 twee bedrijfswagens eerder geleverd dan verwacht. Hierdoor kunnen we in 2023 al beginnen met afschrijven over deze investeringen, wat leidt tot een eenmalig nadeel.

Gezamenlijk leiden deze wijzigingen in programma 0 en 7 tot nadelen in 2023 en 2024 van respectievelijk € 11.000 en € 50.000 en vanaf 2025 tot een structureel nadeel van € 14.000.

Actualisatie investeringen groen en speeltoestellen 1 36 0 0

We hebben de groen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat de werkzaamheden omtrent het 'Grimbornhof' en de 'uitbreiding bomen 2023' in 2023 nog niet zijn afgerond. Voor de uitbreiding bomen zijn we namelijk bezig om de diverse mogelijkheden qua locatie op papier te zetten. Dit neemt met name het eerste jaar meer tijd in beslag.

Naast de groen gerelateerde investeringen hebben we ook de investeringsbudgetten voor de speeltoestellen doorgenomen. Hier verwachten we het grootste voordeel. In het eerste halfjaar 2023 zijn we namelijk bezig met de aanbesteding voor de speeltoestellen uit de investering 'vervanging speeltoestellen 2023'. Vervolgens moeten we rekening houden met een relatief lange levertijd, dus we verwachten niet dat we dit investeringsbudget in 2023 volledig kunnen besteden.

Deze wijzigingen leiden tot een eenmalig positief resultaat in 2023 van € 1.000 en in 2024 van € 36.000.

Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	0	0	198	0
---	----------	----------	------------	----------

Wij hebben de raming van de fasering voor de investeringen in de onderwijshuisvesting (primair - onderwijs) geactualiseerd. De fasering betreft vooral investeringen voor de herontwikkeling van de locatie Vestersbos. Dit leidt tot een eenmalig voordeel, incidenteel lagere afschrijvingslasten in 2025.

Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs (VO)	0	0	14	0
--	----------	----------	-----------	----------

Wij hebben de raming van de fasering voor de investeringen in de onderwijshuisvesting van het voortgezet onderwijs (VO) geactualiseerd. De fasering betreft de investeringen nieuwbouw/uitbreiding van een locatie voor het VO. Bij deze aanpassing is rekening gehouden met de investering van € 3.500.000 zoals deze is opgenomen in de meerjarenbegroting van de gemeenschappelijke regeling (GRHVOL) in 2025. Dit leidt tot een eenmalig voordeel, incidenteel lagere afschrijvingslasten in 2025.

Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelininstallaties	9	29	27	27
---	----------	-----------	-----------	-----------

We hebben de openbare verlichting en verkeersregelininstallaties gerelateerde investeringsbudgetten nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we een deel van de werkzaamheden omtrent 'vervangen masten 2023', 'vervangen armaturen 2023' en 'vervangen verkeersregelininstallaties 2023' later zullen verrichten. Gezien de huidige inschattingen op basis van de ouderdom en technische staat hebben we ervoor gekozen om een deel van deze investeringsbudgetten toe te voegen aan gelijknamige investeringsbudgetten voor 2026. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 9.000 in 2023, € 29.000 in 2024, € 27.000 in 2025 en € 26.500 in 2026.

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	81	145	176	165
--	-----------	------------	------------	------------

Wij hebben de startdatum van 3 investeringsprojecten met 1 jaar in de tijd verschoven. Het gaat hierbij om "Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis", "Planvorming herinrichting Doesburgseweg" en "Vervanging fietstunnel onder de weg 7Poort". Deze projecten zijn afhankelijk van externe besluitvorming. Daarnaast hebben wij ook een aanpassing in de kapitaallasten verwerkt omdat wij hebben vastgesteld dat bepaalde afschrijvingstermijnen niet overeenkwamen met de eisen uit het BBV. Dit leidt tot een structureel voordeel van de kapitaallasten vanaf 2023 van € 81.000 oplopend naar € 142.000 in 2025 en 2026 en vanaf 2027 tot € 122.000. Daarnaast is in 2024, 2025 en 2026 een eenmalig voordeel te zien van € 23.000, € 34.000 resp. € 23.000.

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 3)	-17	30	47	30
--	------------	-----------	-----------	-----------

In de begroting 2023-2026 is de afschrijvingslast opgenomen voor het investeringsbudget voorbereiding ontwikkelen 7PoortII. Op grond van het BBV had dit niet gemoeten. Een voordeel van € 30.000 (structureel vanaf 2024). Daarnaast is de afschrijvingslast voor toekomstbestendig maken bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder gecorrigeerd voor 2023. Een nadeel van € 17.000 eenmalig in 2023 en door een jaar later realisatie een voordeel van € 17.000 eenmalig in 2025.

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	3	2	48	7
--	----------	----------	-----------	----------

We hebben de wegen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'voetgangersoversteekplaatsen parkeerring' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2025 te verrichten. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 8.000 in 2024 en € 26.000 in 2025.

Verder hebben we de investeringen 'herinrichting Muldershof' (2025) en 'fietspad Geitenwaard' (2024) een jaar doorgeschoven en 'herinrichting Markt Zevenaar' (2023) een jaar vervroegd. Deze worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Actualisatie parkeerbeleid	-30	0	0	0
-----------------------------------	------------	----------	----------	----------

Samen met adviesbureau Empaction zijn we in juli 2022 gestart met de evaluatie van het huidige parkeerbeleid. Hiervoor is oorspronkelijk € 50.000 beschikbaar gesteld. Door capaciteitsproblemen (ontstaan door vertrek van de betrokken medewerker) is noodzakelijkerwijs gekozen om de adviesopdracht aan het bureau uit te breiden. Dit bracht meerkosten met zich mee. Daarnaast is gekozen om tijdens de evaluatie een uitgebreid participatietraject in te gaan, waardoor de kosten hoger uitvallen dan in eerste instantie begroot. Het participatietraject bestond uit een online enquête, een tweetal dagen straatinterviews, een aantal kwalitatieve interviews met ondernemers en een aantrekkelijke, goed leesbare rapportage van de resultaten, die met het brede publiek gedeeld kunnen worden. Tot slot is dit onderwerp aangegrepen om het besluitvormingsproces iets anders vorm te geven middels een tussenstap in de vorm van een oordeelvormende commissie over dit onderwerp hetgeen tot extra inzet van het bureau heeft geleid. Deze drie redenen hebben tot gevolg dat er sprake is van een overschrijding van 30.000 euro waarvoor we nu extra middelen vragen.

Actualisatie raming bedrag ondernemersfonds centrum	13	13	13	13
--	-----------	-----------	-----------	-----------

De reclamebelasting die geheven wordt bij ondernemers in het centrum wordt onder aftrek van de kosten voor de heffing gestort in het Ondernemersfonds. Het begrote bedrag sluit echter niet aan met de begrote reclamebelasting. Een voordeel van € 13.000.

Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	190	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

In de begroting 2023-2026 zijn structurele kosten opgenomen voor de uitvoering van de Omgevingswet. Nu de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024 valt het begrote bedrag voor 2023 vrij ten gunste van het begrotingsaldo. Een eenmalig voordeel van € 190.000.

Afrekening regeling reductie energieverbruik woningen (RREW)	-6	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

De RREW liep tot en met 31 december 2022. Een bedrag van € 6.000 moet worden terugbetaald aan het Rijk.

Afronding maatregelen corona herstelplan	-425	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.

U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.

De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:

programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);

programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);

programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);

programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).

De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

ARBO budget	-25	0	0	0
--------------------	------------	----------	----------	----------

In 2018 heeft het meest recente Medewerkers Tevredenheid Onderzoek (MTO) plaatsgevonden en in 2020 het Periodiek Medisch Onderzoek (PMO). In het Sociaal jaarverslag over 2021 hebben we aangegeven in 2023 opnieuw een PMO-MTO uit te willen voeren. Vanuit het aantrekkelijk werkgeverschap is duurzame inzetbaarheid een belangrijk onderdeel. Met een PMO willen we de gezondheid van onze medewerkers in kaart brengen en zo gezondheids- en werkproblemen in een vroeg stadium signaleren. Met het MTO willen we de tevredenheid van de medewerkers in kaart brengen om zo de factoren die het plezier in werk bevorderen waar mogelijk te verhogen.

Baten van aanmaningen en dwangbevelen	20	20	20	20
--	-----------	-----------	-----------	-----------

Het voordeel van € 20.000 betreft door belastingplichtigen betaalde kosten van aanmaningen en dwangbevelen.

We zien een stijging van het aantal aanmaningen en dwangbevelen in combinatie met een verhoging van de wettelijke kosten.

Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Nutsbedrijven leveren een bijdrage voor de verhardingen. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen. Gezien de resultaten in 2022 en het eerste kwartaal 2023 verwachten we dat deze bijdragen in 2023 € 80.000 hoger zijn dan geraamd. De storting in de voorziening verhogen we met hetzelfde bedrag.

Bijstelling budget advieskosten bestemmingsplannen	-43	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Nog voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 moeten nog circa acht (paraplu)bestemmingsplannen worden opgesteld en beoordeeld. De extra advieskosten hiervoor in 2023 bedragen € 43.000.

Bijstelling eigen bijdragen Wmo	100	100	100	100
--	------------	------------	------------	------------

We zien de uitgaven voor Wmo steeds verder stijgen. Dit betekent ook dat de eigen bijdrages stijgen.

Wij verwachten de inkomsten in verband met eigen bijdrages structureel te kunnen verhogen van € 330.000 naar € 430.000.

Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	-100	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

Wij zien op dit moment een afname van grotere woningbouw plannen, mogelijk door de gestegen kosten voor bouwmaterialen en hogere rentes. Dit geldt niet voor de verbouw en het herstellen van woningen en gebouwen (verduurzaming). Hierdoor blijft de raming van de legesopbrengsten achter. Een nadeel in 2023 van € 100.000.

Duurzame uitvoering vrachtwagen 0 6 -4 -4

In 2024 willen wij een vrachtwagen vervangen. Hier had u al een investeringsbudget voor beschikbaar gesteld. In het voorbereidingsproces kwam een duurzame optie hiervoor naar voren. Dit vraagt echter om een € 85.000 hoger investeringsbudget. Dit willen wij dekken uit de middelen die in 2022 in IBOR beschikbaar zijn gesteld. Het gaat specifiek om het investeringsbudget 'toepassen duurzaam materieel' die we hebben verdeeld over speelvoorzieningen, verlichting en wegen. Doordat hiermee de afschrijvingstermijn korter wordt, stijgen de afschrijvingslasten vanaf 2025 met € 4.000. Wij brengen dit ten laste van het begrotingsresultaat. Het gaat om een wijziging binnen programma's 0, 2 en 5.

Elektronisch ondertekenen -7 -18 -18 -18

We werken aan een plan om 'elektronisch ondertekenen' in te voeren. Dit is software waarmee contracten en documenten digitaal ondertekend kunnen worden. Belangrijk element in het coalitieakkoord is een goede zorg voor de informatie die we "in huis" hebben. We werken aan het op orde brengen van het (digitaal) informatiebeheer. Een elektronische handtekening en het digitaal ondertekenen van documenten is een logische stap.

Evaluatie exploitatie Turmac Cultuur Fabriek (TCF) -25 0 0 0

Sinds 2022 draait de Turmac Cultuurfabriek op volle toeren. We merken dat er diverse knelpunten zijn wat betreft beheer en exploitatie van de TCF, met name op het gebied van veiligheid en de samenwerking tussen de partijen. Deze knelpunten willen we goed in beeld krijgen, daarom evalueren wij in 2023 de exploitatie van de Turmac zoals we die voor ogen hadden bij de oprichting. Voor evaluatie hebben wij een bedrag van 25.000 euro nodig.

Gemeentehuis 74 0 0 0

Wij verwachten dit jaar op het klein onderhoud van het gemeentehuis € 50.000 minder uit te geven. Daarnaast verwachten we een voordeel op de kapitaallasten van € 24.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de investeringsbudgetten gemeentehuis zijn doorgeschoven naar 2023. Doordat deze kapitaallasten deels (€ 13.000) worden gedekt uit een kapitaallastenreserve, heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat. Per saldo verwachten wij een eenmalig voordeel van € 61.000.

GPS strooiers -26 0 0 0

De gemeente wenst de gladheidsbestrijding nog doelmatiger uit te voeren en risico's in de uitvoering verder te beperken. Daarvoor heeft u in 2021 in totaal € 46.000 (verspreid over 2021 en 2022) beschikbaar gesteld voor de aanschaf van een eigen Gladheid Meet Station (GMS) en het inbouwen van GPS op de strooiers. Een eigen GMS hebben we in 2021 aangeschaft, maar het inbouwen van GPS op de strooiers heeft vertraging opgelopen zoals we hebben gemeld in de jaarrekening.

In deze wijziging ramen we deze eenmalige kosten (€ 26.000) opnieuw. Door het inbouwen van GPS op alle strooiers kunnen we altijd aantonen waar, wanneer, hoeveel en hoe laat de gladheidsbestrijding heeft plaatsgevonden. Deze informatie is cruciaal bij eventuele aansprakelijkheidsstellingen. Met een navigatiesysteem zijn we ook flexibeler in de inzet van personeel. Zij zitten niet meer vast aan een bepaalde route. Dit is met name bij inhuur van personeel een groot voordeel. Tot slot wordt de bestrijding betrouwbaarder doordat steeds dezelfde route wordt gereden.

Herstelplan continuïteit Pluryn -315 0 0 0

Om de continuïteit van jeugdhulp die door Pluryn wordt geleverd te waarborgen is regionaal akkoord gegaan met een tariefsverhoging in 2023 voor het product 'driemilieusvoorzieningen'. Het betreft een aanpassing voor 2023 in afwachting van de uitkomsten van het meerjarenplan dat Pluryn in samenwerking met de regio's opstelt. Dit meerjarenplan moet leiden tot een structureel herstel.

Inhuur interim griffier	-55	0	0	0
--------------------------------	------------	----------	----------	----------

In de periode 22 februari tot en met 15 juli 2023 is een interim griffier aangesteld. Dit in verband met het zwangerschapsverlof van onze griffier.

Inhuurverplichtingen sociaal domein	-500	0	0	0
--	-------------	----------	----------	----------

Het aantal consultants binnen het sociaal domein blijkt uit een externe caseloadberekening structureel te laag. In 2022 hebben wij middelen gevraagd en gekregen voor formatie vanaf 2023. De afgelopen maanden zijn wij hiervoor aan het werven. Ondanks dat wij al een aantal vacatures hebben weten in te vullen zien wij ons ook in 2023 genoodzaakt om aanvullend gebruik te maken van externe expertise om de reguliere werkzaamheden uit te kunnen voeren. Kosten voor inhuur zijn per definitie hoger dan vaste formatie. Wij vragen daarom een inhuurbudget voor 2023 van € 500.000.

Inrichting applicaties sociaal domein	-30	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

Wij constateren dat de inrichting van de gebruikte applicaties (suites) in het sociaal domein niet optimaal zijn. Wij vragen een budget van € 30.000 om het gebruik en inrichting door te lichten en te optimaliseren waar mogelijk.

Inzet huisadvocaat	-20	0	0	0
---------------------------	------------	----------	----------	----------

Onze huisadvocaat ondersteunt ons bij een handhavingzaak. Verwacht wordt dat deze inzet ook dit jaar nodig zal zijn. Daarom ramen wij voor 2023 € 20.000 extra.

Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	40	-75	35	0
--	-----------	------------	-----------	----------

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitaties geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitaties. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegen en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Kostenstijging Jeugdhulp	-1.259	-1.259	-1.259	-1.259
---------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Bij de jaarrekening 2022 is gebleken dat de kosten voor jeugdhulp fors zijn gestegen, zowel door prijs- als ook door volumestijgingen.

Wanneer wij de werkelijke uitgaven van 2022 als uitgangspunt nemen voor de uitgaven 2023 dan blijkt dat de ramingen onvoldoende zijn. Wij stellen voor om de budgetten vanaf 2023 te baseren op de realisatiecijfers van 2022, verhoogd met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken). Dit betekent een verhoging van de jeugdhulpbudgetten met afgerond € 1,25 miljoen per jaar.

Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	-975	-998	-1.022	-1.049
--	-------------	-------------	---------------	---------------

Gebleken is dat de Wmo-kosten in 2022 voor hulp bij het huishouden en begeleiding harder zijn gestegen dan ingeschat. De stijging wordt zowel veroorzaakt door prijs- en hoeveelheidstijgingen. Wij stellen voor om de uitgaven van 2022 als basis te nemen voor de budgetten vanaf 2023 en deze te verhogen met een prijsstijging van 4,95% (conform regionale afspraken).

Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	-230	-230	-230	-230
--	-------------	-------------	-------------	-------------

De kosten voor woningaanpassingen stijgen. Ook het aantal woningaanpassingen neemt toe, dit vooral doordat inwoners langer thuis moeten blijven wonen. Wij stellen voor om het budget voor woningaanpassingen structureel te verhogen met € 90.000 per jaar. Daarnaast zien we een sterke stijging van de kosten voor Wmo-hulpmiddelen. Dit komt vooral doordat de leverancier de huurtarieven voor hulpmiddelen contractueel vanaf 2023 met 14% mocht verhogen. Wij zien ons daarmee genoodzaakt om de budgetten structureel met € 140.000 te verhogen. Bij elkaar (woningaanpassing en hulpmiddelen) vragen wij een extra budget van € 230.000.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	30	30	30	30
---	-----------	-----------	-----------	-----------

Gelet op ervaringscijfers van de afgelopen jaren is de begroting aan de hoge kant. Het aantal kwijtscheldingsgerechtigden dat meerdere jaren achtereen in aanmerking komt voor kwijtschelding neemt af. De verwachting is dat er minder handmatige verzoeken worden ontvangen en minder worden toegekend. We ramen structureel € 30.000 af.

Minimabeleid - Energietoeslag 2023	-1.151	0	0	0
---	---------------	----------	----------	----------

De gemeenten hebben ook in 2023 de mogelijkheid gekregen door aanvullende maatregelen van het rijk om huishoudens te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hiervoor zijn via de decembercirculaire 2022 extra middelen ontvangen (€ 500 per huishouden). Via de meicirculaire 2023 wordt bekend hoeveel aanvullende middelen wij ontvangen voor aanvulling van de toeslag tot € 1.300. Deze gaan we t.z.t. in de 2e voortgangsrapportage 2023 verwerken. Naast deze middelen zijn extra middelen ontvangen om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gericht hulp aan te bieden.

Mutaties afvalstoffenheffing 2023	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Per saldo hebben we in 2023 een nadeel van € 90.000 op de exploitatie gemeente Zevenaar. Deze loopt in 2024 op naar € 112.000. Grotendeels wordt dit veroorzaakt door lagere opbrengsten papier en karton. Zoals gemeld in de jaarrekening 2022 is de marktprijs hiervan ingezakt. Daarnaast hebben we een aantal wijzigingen aangebracht in de lasten. Zo stijgen de inzamelkosten PMD en overige, maar dalen de lasten zwerfafval. Tenslotte dalen vanaf 2024 de afschrijvingslasten doordat wij het investeringsbudget glascontainers verlaagd hebben omdat de aanbesteding is meegevallen.

Per saldo is de bijdrage van de gemeente Zevenaar aan de RDL € 93.000 lager. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat de kosten van de aanbestedingsstations lager uitvallen door een latere ingebruikname van 7Poort.

De wijzigingen binnen de RDL en de gemeente Zevenaar leiden per saldo tot een voordeel in 2023 (€ 3.000) en daarna tot een nadeel van € 19.000. Deze verrekenen wij binnen de afvalstoffenheffing en is daarmee budgettair neutraal. De financiële effecten zijn verdeeld over de programma's 2 en 7.

Mutaties rioolheffing 2023	0	0	0	0
-----------------------------------	----------	----------	----------	----------

In de jaarrekening 2022 hebben wij u al geïnformeerd over de budgetten voor het hydraulisch functioneren, het grondwatermeetnet en het hydronet. Bij deze budgetten hebben we in onze raming te veel rekening gehouden met incidentele onderzoeken. Wij hebben deze budgetten dan ook structureel verlaagd met € 114.500. Daarnaast hebben we de storting in de voorziening verlaagd op basis van de raming in het watertakenplan. Deze hadden we in de begroting 2023-2026 abusievelijk niet aangepast. Beide wijzigingen verrekenen wij binnen de rioolheffing en is daarmee budgettair neutraal.

Tenslotte hebben we de investeringsbudgetten doorgelopen en waar gewenst de raming geactualiseerd. Zo verwachten we dat de investeringen 'Giesbeek' en 'Babberichseweg' in 2024 worden afgerond, terwijl 'Lathum' een jaar eerder wordt afgerond.

Onkruidverdelgingsmachine 0 -3 -3 -3

We willen dit jaar een onkruidverdelgingsmachine aanschaffen. Deze gebruiken we voor de bestrijding van invasieve soorten zoals de Japanse duizendknoop en de reuze bereklauw. Daarnaast kunnen we deze machine gebruiken voor onkruidbestrijding en reinigingsactiviteiten. We verwachten hiermee een efficiëntieslag te slaan. Hiervoor hebben we een investeringsbudget nodig van € 30.000. Dit leidt vanaf 2024 tot een stijging van de kapitaallasten van € 3.000.

Opstellen Zevenaarse routekaart circulaire economie -20 0 0 0

In de kadernota 2022 is voor 2022 € 20.000 gevraagd voor het opstellen van de routekaart circulaire economie. De routekaart is de start van de uitvoering om in 2030 50% circulair te zijn. Door gebrek aan personele capaciteit is dit in 2022 niet opgepakt waardoor € 20.000 in 2022 is vrijgevallen ten gunste van het resultaat 2022. Wij vragen dit bedrag opnieuw aan voor 2023.

Opvang ontheemden Oekraïne 0 0 0 0

Voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne zijn een drietal opvanglocaties ingericht. De kosten voor deze opvang wordt vergoed door het rijk. Bij de 2e voortgangsrapportage 2022 is reeds een bedrag opgenomen voor een deel van 2023. Met deze wijziging ramen wij de verwachte uitgaven en inkomsten voor heel 2023. Per saldo budgettair neutraal.

Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ 15 -15 0 0

Door de vertraging van het project ViA15 loopt de opening van de outlet ook vertraging op. De synergiemeting kan daarom pas op z'n vroegst in 2024 gedaan worden. Een verschuiving van € 15.000 van 2023 naar 2024.

Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs) 0 0 0 0

Voor het actualiseren van het IHP is incidenteel € 60.000 beschikbaar gesteld voor extra capaciteit. Dit budget wordt overgeheveld van programma 0 'Bestuur en ondersteuning' naar programma 4 'Onderwijs'.

Publieksbereik tempellocatie Herwen-Hemeling -22 0 0 0

Het organiseren van tentoonstellingen met vondsten van het tempelcomplex Herwen-Hemeling neemt meer tijd in beslag dan verwacht. Van het in de 2de voortgangsrapportage 2022 toegekende budget voor publieksbereik is in 2022 slechts € 3.000 uitgegeven. waardoor € 22.000 in 2022 is vrijgevallen ten gunste van het resultaat 2022. Wij vragen het resterende bedrag opnieuw aan voor 2023.

Raadhuisplein 1D en 14 -18 -4 -18 0

Zoals we hebben toegelicht bij de jaarrekening vergt de invulling van het gebouw aan het Raadhuisplein 1D meer tijd. Dit leidt binnen programma 2 tot een eenmalig voordeel van € 14.000 op de afschrijvingslasten in 2024. Dit brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.

Deze vertraging verhoogt tegelijkertijd de huurkosten doordat we de locatie Raadhuisplein 14 hierdoor langer aanhouden. Het huurcontract loopt t/m 2025. Wij verhogen het huurbudget voor deze periode binnen programma 0 dan ook met € 18.000 per jaar. Dit brengen we ten laste van het begrotingsresultaat.

Stijgende verhuuropbrengsten	17	17	17	17
-------------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

In 2023 hebben we de verhuuropbrengsten waarbij dit contractueel gezien mogelijk was, verhoogd. Deze indexatie was hoger dan het algemene inflatiepercentage waar we bij de meerjarenbegroting 2023-2026 rekening mee hebben gehouden. Dit leidt tot € 17.000 hogere huuropbrengsten, verspreid over programma's 0, 1 en 5. Dit voordeel brengen we ten gunste aan het begrotingsresultaat.

Taxatie vastgoed	-30	0	0	0
-------------------------	------------	----------	----------	----------

Voor de taxatie van panden en inventarissen is bij de primitieve begroting 2022-2025 € 20.000 beschikbaar gesteld. Zoals aangegeven in de jaarrekening zijn deze taxaties vertraagd, waardoor wij via deze wijziging deze middelen opnieuw aanvragen.

Wij hebben drie offertes opgevraagd en op basis van de prijs de opdracht gegund. Vervolgens bleek dat de adviserende partij van de verzekeraar aanvullende gegevens in de taxatierapporten nodig heeft. Dit leidt, naast indexatie, tot een hogere prijs (€ 30.000).

Uitvoering handhavingsproject Ariadne	-15	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

Op een camping binnen Zevenaar loopt het handhavingsproject Ariadne. Dit is een samenwerking van het Openbaar Ministerie, de politie en de provincie Gelderland. Het college heeft in 2021 ingestemd om deel te nemen aan dit project naar aanleiding van ondermijnende en criminele activiteiten op- en rondom recreatieparken. In 2022 is gestart met het handhavend optreden. Dit krijgt een vervolg in 2023. Voor juridische en administratieve ondersteuning is onvoldoende capaciteit beschikbaar. Benodigde bedrag hiervoor is € 15.000.

Uitvoering onderhoudswerkzaamheden tijdelijke parkeerterrein BAT-terrein (Enghuizen)	-35	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

De onderhoudssituatie van het tijdelijke parkeerterrein BAT terrein (Enghuizen) vraagt om een aantal ingrepen met betrekking tot de verlichting alsmede het aanwezige straatwerk. Wij brengen een tweetal extra lichtmasten aan en voeren, waar nodig, herstelwerkzaamheden op het parkeerterrein. De kosten hiervoor bedragen € 35.000.

Uitvoering taken Wet kwaliteitsborging (Wkb)	-24	-24	-24	-24
---	------------	------------	------------	------------

In de september- en decembercirculaire 2022 is een jaarlijks landelijke bijdrage (tot en met 2026) van € 10 miljoen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van de Wkb-taken. Doordat de Wkb-taken gefaseerd worden ingevoerd worden de komende jaren proefprojecten uitgevoerd in verband met de verplichte kwaliteitsborging voor bouwwerken. Hiervoor is € 24.000 per jaar (tot en met 2026) noodzakelijk.

Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	-250	-150	-100	0
---	-------------	-------------	-------------	----------

Op 9 april 2020 is in de digitale raadsvergadering een krediet van € 500.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het advies en de begeleiding van de voorbereiding en uitvoering van het project A15/A12. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging stellen wij voor om een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000 en de kosten voor dit project hieruit te dekken. In deze 1e voortgangsrapportage treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld het investeringsbedrag en de kapitaallasten vrij te laten vallen voor een bedrag € 500.000.

Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	0	0	0	100
---	----------	----------	----------	------------

Voor advies en begeleiding voorbereiding en uitvoering project A15/A12 is door de raad in de digitale vergadering van 9 april 2020 een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld. Hiervoor is vanaf 2026 voor de duur van 5 jaar een afschrijvingslast opgenomen van € 100.000 per jaar. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging laten wij het investeringsbedrag en de afschrijvingslasten vrijvallen. In deze 1e VGR treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000.

Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	44	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

Op 16 september 2020 heeft de raad besloten een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen uit de algemene reserve voor de voorbereiding van de intergemeentelijke structuurvisie Rivierklimaatpark. De structuurvisie is in 2022 vastgesteld waar door het restant budget kan vrijvallen.

Vrijval raming grex centrumplan-projectplan	-13	-13	-13	-13
--	------------	------------	------------	------------

In de begroting stond een raming opgenomen voor grondexploitatie centrumplan-projecten. Deze grondexploitatie bestaat niet. Een nadeel van € 13.000.

3. Nieuw beleid

Led verlichting sportterreinen	-62	-51	-51	-51
---------------------------------------	------------	------------	------------	------------

De huidige energiecrisis en daarmee de hoge energieprijzen brengen uitdagingen met zich mee voor de sportaanbieders in onze gemeente. Als reactie hierop heeft u motie M8 aangenomen om de sportaanbieders op korte en lange termijn te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie door middel van het investeren in ledverlichting. In het raadsvoorstel 'verduurzaming buitensportaccommodaties' hebben wij dit nader toegelicht.

De kosten voor de plaatsing van ledverlichting bedraagt € 822.000. Dit valt uiteen in € 760.000 voor de vervanging van lichtmasten die de gemeente in eigendom heeft, € 36.000 in eigendom van verenigingen en € 26.000 zodat Ataro de transitie van conventionele verlichting naar ledverlichting uit kan voeren. Deze bedragen zijn inclusief de kostprijsverhogende btw. Voor de vervanging van ledverlichting in eigendom van de gemeente Zevenaar vragen wij een investeringsbudget aan. Ter dekking van de afschrijvingslasten die hieruit voortkomen vormen we een bestemmingsreserve 'afschrijvingslasten ledverlichting'. De eenmalige storting hiervoor onttrekken we uit de algemene reserve.

Voor de overige twee kostenposten (€ 62.000) willen we een bijdrage aan Ataro verstrekken. Dit zorgt voor een eenmalige last in 2023.

Totaal mutaties	-6.057	-2.012	-1.704	112
------------------------	---------------	---------------	---------------	------------

TOELICHTING RESERVEMUTATIES

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
--------------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-3	6	-22	-7
--	-----------	----------	------------	-----------

We hebben de wegen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'voetgangersoversteekplaatsen parkeerring' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2025 te verrichten. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 8.000 in 2024 en € 26.000 in 2025.

Verder hebben we de investeringen 'herinrichting Muldershof' (2025) en 'fietspad Geitenwaard' (2024) een jaar doorgeschoven en 'herinrichting Markt Zevenaar' (2023) een jaar vervroegd. Deze worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Afronding maatregelen corona herstelplan	425	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Eind 2020 heeft u het Corona herstelplan 'sociaal economische injectie' vastgesteld. Het grootste deel van de herstelmaatregelen is afgerond. Enkele zaken moeten nog tot afronding komen in 2023 en worden belegd binnen de organisatie. Voor 2023 moeten de benodigde budgetten nog beschikbaar worden gesteld. Deze budgetten worden volledig gedekt uit de nog beschikbaar gestelde middelen voor dit herstelplan. De projecten Muldershof en Markt Zevenaar zijn ook belegd in de organisatie, maar hiervoor zijn de middelen al beschikbaar gesteld.

U ziet deze toelichting meerdere malen terugkomen omdat deze maatregelen betrekking hebben op meerdere programma's.

De maatregelen die in 2023 worden afgerond zijn:

programma 0: uitvoeringskosten (€ 5.000);

programma 3: centrum Zevenaar (€ 173.600); logistieke hotspot (€ 60.000); digitaal platform ondernemers (€ 14.000); bouwkostenindexering van de investeringen herinrichting markt en Muldershof (€ 100.000);

programma 5: Kunstwerk! (€ 45.000); toeristische routestructuren (€ 105.000); verkenning Rijnobservatorium (€ 11.500);

programma 7: wijk van de toekomst (€ 10.000).

De bestemmingsreserve corona herstelplan kan eind 2023 worden opgeheven. Wij verwachten dat ongeveer € 500.000 van de toegekende middelen niet hoeft te worden aangewend. Dit bedrag zal terugvloeien in de algemene reserve.

Gemeentehuis	-13	0	0	0
---------------------	------------	----------	----------	----------

Wij verwachten dit jaar op het klein onderhoud van het gemeentehuis € 50.000 minder uit te geven.

Daarnaast verwachten we een voordeel op de kapitaallasten van € 24.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de investeringsbudgetten gemeentehuis zijn doorgeschoven naar 2023. Doordat deze kapitaallasten deels (€ 13.000) worden gedekt uit een kapitaallastenreserve, heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat. Per saldo verwachten wij een eenmalig voordeel van € 61.000.

Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	-40	75	-35	0
--	------------	-----------	------------	----------

In de primitieve begroting 2022-2025 hebben we de onttrekking vanuit de reserve nazorg grondexploitaties geraamd. Deze reserve is gevormd om nazorg te plegen bij afgesloten grondexploitaties. Destijds hebben we in 2023, 2024 en 2025 de onderhoudsbudgetten wegen en groen opgehoogd en dient de reserve tijdelijk ter dekking van deze kosten. Doordat de reserve onvoldoende groot is om de nazorg van deze deelgebieden (Tol, Bem, 7Poort, Stede en de Spoorallee) te dekken, willen wij deze inzetten om in 2024 de nazorg van de Stede voor één jaar te dekken. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	-15	15	0	0
--	------------	-----------	----------	----------

Door de vertraging van het project ViA15 loopt de opening van de outlet ook vertraging op. De synergiemeting kan daarom pas op z'n vroegst in 2024 gedaan worden. Een verschuiving van € 15.000 van 2023 naar 2024.

Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	250	150	100	0
---	------------	------------	------------	----------

Op 9 april 2020 is in de digitale raadsvergadering een krediet van € 500.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het advies en de begeleiding van de voorbereiding en uitvoering van het project A15/A12. Bij nadere bestudering van het BBV is gebleken dat dit budget niet voor activering in aanmerking komt. Met deze begrotingswijziging stellen wij voor om een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 500.000 en de kosten voor dit project hieruit te dekken. In deze 1e voortgangsrapportage treft u een andere begrotingswijziging aan waarin aan u wordt voorgesteld het investeringsbedrag en de kapitaallasten vrij te laten vallen voor een bedrag € 500.000.

Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	-44	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Op 16 september 2020 heeft de raad besloten een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen uit de algemene reserve voor de voorbereiding van de intergemeentelijke structuurvisie Rivierklimaatpark. De structuurvisie is in 2022 vastgesteld waar door het restant budget kan vrijvallen.

3. Nieuw beleid

Led verlichting sportterreinen	0	51	51	51
---------------------------------------	----------	-----------	-----------	-----------

De huidige energiecrisis en daarmee de hoge energieprijzen brengen uitdagingen met zich mee voor de sportaanbieders in onze gemeente. Als reactie hierop heeft u motie M8 aangenomen om de sportaanbieders op korte en lange termijn te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie door middel van het investeren in ledverlichting. In het raadsvoorstel 'verduurzaming buitensportaccommodaties' hebben wij dit nader toegelicht.

De kosten voor de plaatsing van ledverlichting bedraagt € 822.000. Dit valt uiteen in € 760.000 voor de vervanging van lichtmasten die de gemeente in eigendom heeft, € 36.000 in eigendom van verenigingen en € 26.000 zodat Ataro de transitie van conventionele verlichting naar ledverlichting uit kan voeren. Deze bedragen zijn inclusief de kostprijsverhogende btw. Voor de vervanging van ledverlichting in eigendom van de gemeente Zevenaar vragen wij een investeringsbudget aan. Ter dekking van de afschrijvingslasten die hieruit voortkomen vormen we een bestemmingsreserve 'afschrijvingslasten ledverlichting'. De eenmalige storting hiervoor onttrekken we uit de algemene reserve.

Voor de overige twee kostenposten (€ 62.000) willen we een bijdrage aan Ataro verstrekken. Dit zorgt voor een eenmalige last in 2023.

Totaal reservemutaties	561	297	94	44
-------------------------------	------------	------------	-----------	-----------

FINANCIËEL MEERJARENBEELD

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
Primitieve begroting 2023-2026	155.174	166.355	135.705	149.357
Mutaties tot de 1e Voortgangsrapportage 2023	2.268	840	2.375	1.677
Totale baten tot de 1e VGR	157.442	167.194	138.081	151.034

Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)

1. Autonome ontwikkelingen	5.260	4.305	3.425	4.491
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.150	1.150	1.150	1.150
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	1.843	916	154	2.026
Dividend Alliander	-120	0	0	0
Dividend Vitens	-35	-35	-35	-35
Hogere opbrengst verhuur sportaccommodaties	60	60	60	60
Huuropbrengst locaties Kinderopvang	45	45	45	45
OZB-niet-woningen	1.130	1.130	1.130	1.130
OZB-woningen	115	115	115	115
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	280	126	0	0
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
2. Actualisatie bestaand beleid	1.384	-403	-287	-170
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-60	0	0	0
Baten van aanmaningen en dwangbevelen	20	20	20	20
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Bijstelling eigen bijdragen Wmo	100	100	100	100
Bijstelling raming leges omgevingsvergunningen	-100	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-113	-91	-91	-91
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Stijgende verhuuropbrengsten	17	17	17	17
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	128	0	0	0
Totaal gemuteerde baten	6.644	3.903	3.139	4.321
Totale baten tot en met de 1e VGR	164.086	171.097	141.219	155.354

LASTEN

Primitieve begroting 2023-2026	160.011	164.753	131.487	151.876
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage 2023	3.980	312	2.929	1.451

Totale lasten tot de 1e VGR	163.991	165.066	134.416	153.327
------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Mutaties in deze voortgangsrapportage (lasten)

1. Autonome ontwikkelingen	6.178	3.818	3.060	2.185
Actualisatie begroting gemeenschappelijke regeling VGGM	94	0	0	0
Actualiseren uitkeringslasten en baten	1.550	1.150	1.150	1.150
Algemene uitkering - september- en decembercirculaire 2022	930	930	930	930
Algemene uitkering - vrijval stelposten	-1.130	-1.232	-1.335	-1.389
Bijdrage aan MGR - module WgSW (sociale werkvoorziening)	478	0	0	0
Bijdrage aan VNG voor het fonds GGU	30	30	30	30
Bijdrage BVO DRAN doelgroepenvervoer	-48	0	0	0
Bijdrage BVO DRAN leerlingenvervoer	73	0	0	0
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Liemers - programma RSD	260	0	0	0
Bijdrage MGR - modules inkoop en beheer	74	0	0	0
Bijdrage MGR voor de module RBL (leerplicht)	48	0	0	0
Bijdrage VGGM - brandweer	192	0	0	0
Effecten cao	1.106	1.106	1.106	1.106
Indexering onderhoudscontracten verkeersregelinstanties	5	5	5	5
Rentelasten i.v.m. aantrekken vaste geldlening 20 miljoen	325	366	351	336
Stijgende gas- en elektriciteitskosten	1.373	647	0	0
Subsidie exploitatie zwembad 'De Boskuul'	42	22	22	22
Subsidie peuteropvang	-40	-30	-30	-30
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid 2023-2025	792	799	806	0
Wet goed verhuurderschap	26	26	26	26
2. Actualisatie bestaand beleid	6.461	2.046	1.732	1.974
Aanbesteding onderhoud groen	44	44	44	44
Aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek	0	1	1	1
Aansluiting budget toerisme en recreatie met toeristenbelasting	-6	-6	-6	-6
Actualisatie investeringen bedrijfswagens	11	50	14	14
Actualisatie investeringen groen en speeltoestellen	-1	-36	0	0
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting primair onderwijs (PO)	0	0	-198	0
Actualisatie investeringen onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs (VO)	0	0	-14	0
Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelinstanties	-9	-29	-27	-27

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 2)	-81	-145	-176	-165
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling (programma 3)	17	-30	-47	-30
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-3	-2	-48	-7
Actualisatie parkeerbeleid	30	0	0	0
Actualisatie raming bedrag ondernemersfonds centrum	-13	-13	-13	-13
Actualisatie raming uitvoeringskosten Omgevingswet	-250	0	0	0
Afrekening regeling reductie energieverbruik woningen (RREW)	6	0	0	0
Afronding maatregelen corona herstelplan	425	0	0	0
ARBO budget	25	0	0	0
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	80	0	0	0
Bijstelling budget advieskosten bestemmingsplannen	43	0	0	0
Duurzame uitvoering vrachtwagen	0	-6	4	4
Elektronisch ondertekenen	7	18	18	18
Evaluatie exploitatie Turmac Cultuur Fabriek (TCF)	25	0	0	0
Gemeentehuis	-74	0	0	0
GPS strooiers	26	0	0	0
Herstelplan continuïteit Pluryn	315	0	0	0
Inhuur interim griffier	55	0	0	0
Inhuurverplichtingen sociaal domein	500	0	0	0
Inrichting applicaties sociaal domein	30	0	0	0
Inzet huisadvocaat	20	0	0	0
Inzet reserve nazorg grondexploitaties voor het plegen van nazorg	-40	75	-35	0
Kostenstijging Jeugdhulp	1.259	1.259	1.259	1.259
Kostenstijging Wmo hulp bij huishouden en begeleiding	975	998	1.022	1.049
Kostenstijging Wmo woningaanpassingen en hulpmiddelen	230	230	230	230
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-30	-30	-30	-30
Minimabeleid - Energietoeslag 2023	1.151	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-113	-91	-91	-91
Mutaties rioolheffing 2023	-688	-449	-333	-216
Onkruidverdelgingsmachine	0	3	3	3
Opstellen Zevenaarse routekaart circulaire economie	20	0	0	0
Opvang ontheemden Oekraïne	2.000	0	0	0
Overheveling budget actieplan synergiemaatregelen FOZ	-15	15	0	0
Overheveling budget actualiseren IHP (integraal huisvestingsplan - onderwijs)	0	0	0	0

Publieksbereik tempellocatie Herwen-Hemeling	22	0	0	0
Raadhuisplein 1D en 14	18	4	18	0
Taxatie vastgoed	30	0	0	0
Uitvoering handhavingsproject Ariadne	15	0	0	0
Uitvoering onderhoudswerkzaamheden tijdelijke parkeerterrein BAT-terrein (Enghuizen)	35	0	0	0
Uitvoering taken Wet kwaliteitsborging (Wkb)	24	24	24	24
Vorming bestemmingsreserve "Advies en voorbereiding project A12/A15"	378	150	100	0
Vrijval actief en afschrijvingslasten advies en planvorming A15 en A12	0	0	0	-100
Vrijval budget voorbereiding rivierklimaatpark	-44	0	0	0
Vrijval raming grex centrumplan-projectplan	13	13	13	13
3. Nieuw beleid	62	51	51	51
Led verlichting sportterreinen	62	51	51	51
Totaal gemuteerde lasten	12.701	5.915	4.842	4.209
Totale lasten tot en met de 1e VGR	176.691	170.981	139.258	157.536
Resultaat voor bestemming	-12.606	117	1.961	-2.182
ONTTREKKINGEN				
Primitieve begroting 2023-2026	4.617	2.108	1.290	572
Mutaties tot de 1e Voortgangsrapportage 2023	1.835	-442	662	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage 2023	1.061	297	94	44
Totaal onttrekkingen reserves	7.512	1.962	2.046	616
TOEVOEGINGEN				
Primitieve begroting 2023-2026	172	0	0	0
Mutaties tot de 1e voortgangsrapportage 2023	147	0	0	0
Mutaties 1e voortgangsrapportage 2023	500	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	819	0	0	0
Saldo reserve mutaties	6.694	1.962	2.046	616
Resultaat na bestemming	-5.912	2.079	4.006	-1.566

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
0. Bestuur en ondersteuning	108.697	112.499	112.452	107.158
1. Veiligheid	126	126	126	126
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	757	265	265	265
3. Economie	16.794	2.173	1.826	492
4. Onderwijs	1.226	1.026	1.022	1.022
5. Sport, cultuur en recreatie	1.614	1.406	1.406	1.399
6. Sociaal domein	18.087	12.877	14.080	14.084
7. Volksgezondheid en milieu	10.659	9.898	9.830	9.135
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.127	30.827	211	21.674
Actuele stand begroting - baten	164.086	171.097	141.219	155.354
Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	27.328	26.926	25.433	25.558
1. Veiligheid	4.642	4.275	4.261	4.259
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	7.431	6.680	6.604	6.472
3. Economie	18.208	2.668	2.284	987
4. Onderwijs	5.972	5.753	5.865	6.017
5. Sport, cultuur en recreatie	12.350	11.461	11.224	10.995
6. Sociaal domein	76.607	68.013	68.231	68.437
7. Volksgezondheid en milieu	14.028	12.102	12.528	11.025
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	10.127	33.104	2.829	23.785
Actuele stand begroting - lasten	176.691	170.981	139.258	157.536
Saldo voor bestemming				
0. Bestuur en ondersteuning	81.369	85.573	87.019	81.600
1. Veiligheid	-4.517	-4.149	-4.135	-4.134
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-6.673	-6.414	-6.339	-6.207
3. Economie	-1.414	-495	-457	-495
4. Onderwijs	-4.746	-4.728	-4.843	-4.995
5. Sport, cultuur en recreatie	-10.736	-10.054	-9.817	-9.597
6. Sociaal domein	-58.520	-55.135	-54.151	-54.352
7. Volksgezondheid en milieu	-3.369	-2.203	-2.698	-1.890
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-4.000	-2.277	-2.618	-2.112
Saldo 1e voortgangsrapportage voor bestemming	-12.606	117	1.961	-2.182
Mutaties reserves				
0. Bestuur en ondersteuning	954	111	111	111
1. Veiligheid	0	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	260	198	119	33
3. Economie	967	15	0	17
4. Onderwijs	1.568	193	193	193
5. Sport, cultuur en recreatie	778	567	437	237
6. Sociaal domein	510	24	24	24
7. Volksgezondheid en milieu	686	308	662	0
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	971	545	500	0

Totaal mutaties reserves	6.694	1.962	2.046	616
Saldo 1e voortgangsrapportage na bestemming	-5.912	2.079	4.006	-1.566

BIJLAGEN

OVERZICHT BEGROTINGSWIJZIGINGEN TOT DE 1E VOORTGANGSRAPPORTAGE

In deze bijlage nemen wij het overzicht op van de wijzigingen van de begroting die nog niet in de meerjarenbegroting 2023-2026 zijn verwerkt tot deze voortgangsrapportage. Dit betreft de wijzigingen tot de 1e voortgangsrapportage en de administratieve wijzigingen.

De wijzigingen tot de 1e voortgangsrapportage betreffen de verwerking van uw besluiten in de afgelopen maanden die nog niet in de meerjarenbegroting verwerkt konden worden. In de administratieve wijzigingen nemen wij aanpassingen op de vastgestelde begroting op, zonder financieel effect.

Wijzigingen tot de 1e voortgangsrapportage

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
5. Sport, cultuur en recreatie				
Restant ramingen 2022 tlv reserves	73	0	0	0
Totaal programma 5.	73			
7. Volksgezondheid en milieu				
Correctie reserve afval	-123	0	0	0
Totaal programma 7.	-123			
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Uitbreiding grondexploitatie Zevenaar-oost woningen: Het Hof	0	0	1.522	1.522
Vaststellen grondexploitatie Waaijakkers Aerdt	186	684	698	0
Totaal programma 8.	186	684	2.220	1.522
Totaal baten	136	684	2.220	1.522
LASTEN				
0. Bestuur en ondersteuning				
Restant ramingen 2022 tlv reserves	69	0	0	0
Totaal programma 0.	69			
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Geplande vervangingen openbare ruimte	0	-60	-88	-164
Totaal programma 2.		-60	-88	-164
3. Economie				
Restant ramingen 2022 tlv reserves	720	0	0	0
Totaal programma 3.	720			
5. Sport, cultuur en recreatie				
Geplande vervangingen openbare ruimte	0	-25	-20	-63
Restant ramingen 2022 tlv reserves	43	0	0	0
Totaal programma 5.	43	-25	-20	-63
6. Sociaal domein				
Restant ramingen 2022 tlv reserves	300	0	0	0
Totaal programma 6.	300			
7. Volksgezondheid en milieu				
Restant ramingen 2022 tlv reserves	145	0	0	0
Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid	-220	-442	662	0
Totaal programma 7.	-74	-442	662	
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				

Flexwoningen Reisenakker te Zevenaar	-500	0	0	0
Restant ramingen 2022 tlv reserves	1.104	0	0	0
Uitbreiding grondexploitatie Zevenaar-oost woningen: Het Hof	0	0	1.522	1.522
Vaststellen grondexploitatie Waaijakkers Aerdt	186	684	698	0
Totaal programma 8.	791	684	2.220	1.522
Totaal lasten	1.849	157	2.774	1.296
Saldo voor bestemming	-1.712	527	-553	226
Mutaties reserves				
Onttrekkingen	1.835	-442	662	0
Toevoegingen	147	0	0	0
Totaal mutaties reserves	1.688	-442	662	0
Saldo na bestemming	-24	85	108	226

Toelichting financiële ontwikkelingen

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Correctie reserve afval	-123	0	0	0

Het resultaat van de mutaties afvalstoffenheffing in de 2e voortgangsrapportage 2022 hebben we abusievelijk ten gunste van de bestemmingsreserve afval gebracht. Met deze wijziging zetten we dit om in een verrekening met de opbrengsten afvalstoffenheffing. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Flexwoningen Reisenakker te Zevenaar	500	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

In de raadsvergadering van 26 april 2023 heeft u besloten om € 500.000 beschikbaar te stellen uit de bestemmingsreserve woningbouw. De middelen zijn bedoeld voor het bouw- en woonrijpmaken van de locatie aan Reisenakker te Zevenaar waar (voor de duur van maximaal 15 jaar) flexwoningen gebouwd zullen gaan worden. De grond boeken wij met deze begrotingswijziging over naar dit project.

Geplande vervangingen openbare ruimte	0	85	108	226
--	----------	-----------	------------	------------

In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij de geplande vervangingen van de riolering in geselecteerde delen van de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden en in de kern Zevenaar de wijken Bloemenkamp en Schrijvershoek aan u voorgelegd. Deze werkzaamheden voeren we gefaseerd uit in de periode 2023-2027 en pakken we integraal op waarbij ook wegen, groen en speelvoorzieningen worden vervangen.

In de meerjarenbegroting 2023-2026 zijn investeringen hiervoor beschikbaar gesteld. De herverdeling naar specifieke projecten zorgt ervoor dat enkele investeringsbudgetten later afgesloten worden dan opgenomen in de meerjarenbegroting 2023-2026. Dit leidt dan ook tot een voordeel op de afschrijvingslasten. De incidentele voordelen binnen riolering (oplopend van € 2.500 in 2023 tot € 279.000 in 2027) brengen we ten gunste van de voorziening riolering. De overige voordelen (oplopend van € 85.000 in 2024 tot € 178.000 in 2027) op groen, spelen en wegen brengen we ten gunste van het begrotingsresultaat. Deze wijziging is programma overstijgend.

Restant ramingen 2022 tlv reserves	-2.309	0	0	0
---	---------------	----------	----------	----------

Niet bestede exploitatiegelden in 2022 waar een onttrekking uit een reserves tegenover staat (en dus geen financiële gevolgen heeft voor 2023) zijn in deze begrotingswijziging opgenomen.

Uitbreiding grondexploitatie Zevenaar-oost woningen: Het Hof 0 0 0 0

Op 19 oktober 2022 heeft de raad de deelgrondexploitatie Het Hof vastgesteld en de grondexploitatie Zevenaar-oost woningen uit te breiden op basis van opgestelde ruimtelijke kaders en een globale programmering zodat er een nieuw buurtschap in Groot Holthuizen kan ontstaan van 120-150 woningen, waarvan 67% betaalbaar onder NHG-grens.

Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid 220 442 -662 0

Op 21 september 2022 is door de raad het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid - extra inzet 2023-2024-2025 (exclusief eigen vastgoed) vastgesteld. De periode van de bestemmingsreserve is met 1 jaarschijf verschoven van 2022-2024 naar 2023-2025. Het bedrag voor vastgoed is in deze begrotingswijziging opgenomen in 2025.

Vaststellen grondexploitatie Waaijakkers Aerdt 0 0 0 0

In de raadsvergadering van 21 december 2022 is de grondexploitatie Waaijakkers Aerdt vastgesteld.

Totaal mutaties	-1.712	527	-553	226
------------------------	---------------	------------	-------------	------------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Correctie reserve afval	123	0	0	0

Het resultaat van de mutaties afvalstoffenheffing in de 2e voortgangsrapportage 2022 hebben we abusievelijk ten gunste van de bestemmingsreserve afval gebracht. Met deze wijziging zetten we dit om in een verrekening met de opbrengsten afvalstoffenheffing. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Flexwoningen Reisenakker te Zevenaar -500 0 0 0

In de raadsvergadering van 26 april 2023 heeft u besloten om € 500.000 beschikbaar te stellen uit de bestemmingsreserve woningbouw. De middelen zijn bedoeld voor het bouw- en woonrijpmaken van de locatie aan Reisenakker te Zevenaar waar (voor de duur van maximaal 15 jaar) flexwoningen gebouwd zullen gaan worden. De grond boeken wij met deze begrotingswijziging over naar dit project.

Restant ramingen 2022 tlv reserves 2.284 0 0 0

Niet bestede exploitatiegelden in 2022 waar een onttrekking uit een reserves tegenover staat (en dus geen financiële gevolgen heeft voor 2023) zijn in deze begrotingswijziging opgenomen.

Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid -220 -442 662 0

Op 21 september 2022 is door de raad het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid - extra inzet 2023-2024-2025 (exclusief eigen vastgoed) vastgesteld. De periode van de bestemmingsreserve is met 1 jaarschijf verschoven van 2022-2024 naar 2023-2025. Het bedrag voor vastgoed is in deze begrotingswijziging opgenomen in 2025.

Totaal reservemutaties	1.688	-442	662	0
-------------------------------	--------------	-------------	------------	----------

Administratieve wijzigingen

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
o. Bestuur en ondersteuning				
Actualisatie gebouwenbeheer en pachtopbrengsten	0	0	0	0
Doorbelasting materieel openbare werken	33	170	224	216
Doorbelasting salariskosten naar taakveld 8.3 Bouwen en wonen	38	38	38	38
Doorontwikkeling aanpak vroegsignalering schulden I-navigator en Anonimiseringssoftware.	0	0	0	0
Kantinekosten / horecavoorziening	0	0	0	0
Klimaatadaptatie	0	0	0	0
Opbrengsten detachering GMR ten behoeve van inhuur derden	0	0	0	0
Overheveling baten en lasten erfgoedcommissie	4	4	4	4
Overheveling budget garantie van oorsprong	-28	-28	-28	-28
Overheveling budget inhuur ruimtelijke ordening	-40	-40	-40	-40
Overheveling software VTH naar budget I&A	0	0	0	0
Rente financieel vaste activa (FVA) met vaste percentages	538	526	514	505
Vergoeding leden Rekenkamer	0	0	0	0
Wijziging formatie t.b.v. RDL	0	0	0	0
Totaal programma o.	545	671	712	694
1. Veiligheid				
Doorbelasting materieel openbare werken	-1	-2	-3	-3
Overheveling software VTH naar budget I&A	0	0	0	0
Totaal programma 1.	-1	-2	-3	-3
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Doorbelasting materieel openbare werken	-5	-26	-34	-33
Doorbelasting straatreiniging	89	89	89	89
Ramen middelen 2023 Verbeteren openbaar vervoer/vervoer op maat	0	0	0	0
Totaal programma 2.	84	63	55	56
3. Economie				
Doorbelasting materieel openbare werken	-1	-4	-5	-4
Subsidie provincie Gelderland inzake Gelders winterfonds	0	0	0	0
Subsidie provincie voor project compact centrum Zevenaar	0	0	0	0
Totaal programma 3.	-1	-4	-5	-4
4. Onderwijs				
Doorbelasting Kulturhus	-57	-35	-11	-11

Rente financieel vaste activa (FVA) met vaste percentages	-467	-456	-444	-436
Totaal programma 4.	-524	-490	-455	-447
5. Sport, cultuur en recreatie				
Actualisatie gebouwenbeheer en pachttopbrengsten	0	0	0	0
Doorbelasting Kulturhus	73	44	14	14
Doorbelasting materieel openbare werken	-19	-100	-132	-127
Klimaatadaptatie	0	0	0	0
Overhevelen budget klompenpaden Giesbeek en Landschapsbeleidsplan	0	0	0	0
Overhevelen subsidie "Project Erfgoed telt"	0	0	0	0
Overheveling baten en lasten erfgoedcommissie	-4	-4	-4	-4
Rente financieel vaste activa (FVA) met vaste percentages	-2	-2	-2	-2
Sportbedrijf gebouwen	0	0	0	0
Subsidie onderhoud gemeentelijke monumenten	0	0	0	0
Vorbereiding en ondersteuning nieuw te ontwikkelen erfgoedbeleid	0	0	0	0
Totaal programma 5.	47	-63	-124	-119
6. Sociaal domein				
Actualisatie bijdrage Modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) 'sociaal domein centraal Gelderland'	0	0	0	0
Actualisatie gebouwenbeheer en pachttopbrengsten	0	0	0	0
Doorbelasting Kulturhus	-12	-7	-2	-2
Doorbelasting materieel openbare werken	0	-1	-1	-1
Ontwikkelen/uitwerken dorpenplan Lathum	400	0	0	0
Overheveling zorg- en uitvoeringskosten sociaal domein.	0	0	0	0
Totaal programma 6.	388	-8	-4	-4
7. Volksgezondheid en milieu				
Aanpak energiearmoede 2023	0	0	0	0
Doorbelasting Kulturhus	-3	-2	-1	-1
Doorbelasting materieel openbare werken	-7	-37	-49	-47
Doorbelasting straatreiniging	-89	-89	-89	-89
Klimaatadaptatie	0	0	0	0
Overheveling budget garantie van oorsprong	28	28	28	28
Overheveling budget nationaal isolatieprogramma	0	0	0	0
Overheveling subsidie overdracht bodemtaken	0	0	0	0
Rente financieel vaste activa (FVA) met vaste percentages	-57	-57	-56	-56
Totaal programma 7.	-127	-156	-166	-164
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Actualisatie gebouwenbeheer en pachttopbrengsten	0	0	0	0
Doorbelasting salariskosten naar taakveld 8.3 Bouwen en wonen	-38	-38	-38	-38
Ontwikkelen/uitwerken dorpenplan Lathum	-400	0	0	0
Overheveling budget inhuur ruimtelijke ordening	40	40	40	40
Rente financieel vaste activa (FVA) met vaste percentages	-12	-12	-12	-11
Totaal programma 8.	-410	-10	-10	-9
Totaal Administratieve wijzigingen exploitatie	0	0	0	0